

UZASADNIENIE

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, jest dokumentem planistycznym sporządzonym przez sprawującego nadzór nad obszarem na okres 10 lat, w celu ochrony przedmiotów ochrony znajdujących się w jego obrębie - art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842). Dokument ten, opracowany został zgodnie z przepisami wyżej wymienionej ustawy, to jest art. 28 ust. 5, na podstawie którego regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, położonego na terenie więcej niż jednego województwa, zgodnie z art. 28 ust. 8 wyżej wymienionej ustawy, ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru.

Plan zadań ochronnych sporządzony został dla całego obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zważywszy, że obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 znajduje się na obszarze działania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, a także mając na uwadze treść wyżej wymienionych zapisów ustawy, celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie w dniu 12 października 2010 r. zawarł z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie, porozumienie określające zasady wspólnego działania.

Tryb oraz zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych, określony został w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Dokument ten, w myśl art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
  - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;
  - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3;
  - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 został wyznaczony jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r.,

zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 198, poz. 1226), w związku z wypełnieniem zobowiązań Polski wynikających Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków, zaktualizowanej Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona) (Dz. U. UE. L. 2010. 20. 7).

W toku prac nad planem zadań ochronnych zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony: bączek *Ixobrychus minutus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, ohar *Tadorna tadorna*, krzyżówka *Anas platyrhynchos*, płaskonos *Anas clypeata*, podgorzałka *Aythya nyroca*, nurogęś *Mergus merganser*, bielik *Haliaeetus albicilla*, derkacz *Crex crex*, ostrygojad *Haematopus ostralegus*, sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*, sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula*, rycyk *Limosa limosa*, krwawodziób *Tringa totanus*, brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*, mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*, śmieszka *Larus ridibundus*, mewa siwa pospolita *Larus canus*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, rybitwa białoczerna *Sternula albifrons*, zimorodek *Alcedo atthis*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, brzegówka *Riparia riparia*, podróżniczek *Luscinia svecica*, dziwonka *Carpodacus erythrinus*, dzięcioł białoszy *Dendrocopos syriacus*.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, dokonano oceny stanu gatunków zwierząt będących przedmiotami ochrony oraz zidentyfikowano zagrożenia, istniejące i potencjalne, dla poszczególnych przedmiotów ochrony:

- 1) Bączek *Ixobrychus minutes* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: wypalanie; gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; wypełnianie rowów; tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; mosty, wiadukty; zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 2) Bocian czarny *Ciconia nigra* zagrożenia potencjalne: turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; wycinka lasu; lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo; polowanie; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 3) Ohar *Tadorna tadorna* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; mosty, wiadukty; polowanie; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych.
- 4) Krzyżówka *Anas platyrhynchos* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: mosty, wiadukty; polowanie; chwytanie, trucie, kłusownictwo; genetyczne zanieczyszczenie (zwierzęta); napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; drapieźnictwo; produkcja energii wiatrowej; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 5) Płaskonos *Anas clypeata* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; mosty, wiadukty; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; drapieźnictwo; zarzucenie pasterstwa, brak wypasu; zmiana składu gatunkowego (sukcesja); pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 6) Podgorzałka *Aythya nyroca* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: drapieźnictwo; polowanie; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 7) Nurogęś *Mergus merganser* zagrożenia potencjalne: napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; mosty, wiadukty; chirurgia drzewna, ścinanie na potrzeby bezpieczeństwa, usuwanie drzew przydrożnych; wycinka lasu; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych, polowanie; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 8) Bielik *Haliaeetus albicilla* zagrożenia istniejące: turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane oraz zagrożenia potencjalne: mosty, wiadukty; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; wycinka lasu; wypalanie; polowanie; produkcja energii wiatrowej;

lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; wypas w lasach na obszarach leśnych.

- 9) Derkacz *Crex crex* zagrożenia istniejące: obce gatunki inwazyjne; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane; wypalanie; zmiana składu gatunkowego (sukcesja); odpadki i odpady stałe; wydobywanie piasku i żwiru; zarzucenie pasterstwa, brak wypasu; zaniechanie, brak koszenia; uprawa oraz zagrożenia potencjalne: turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; zmiana sposobu uprawy; mosty, wiadukty; wypalanie; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; wypas intensywny; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; zalesianie terenów otwartych; obce gatunki inwazyjne; uprawa; wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 10) Ostrygojad *Haematopus ostralegus* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; mosty, wiadukty; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; polowanie.
- 11) Sieweczka rzeczna *Charadrius dubiu* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); pojazdy zmotoryzowane; zmiana składu gatunkowego (sukcesja) oraz zagrożenia potencjalne: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane; obce gatunki inwazyjne; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; wydobywanie piasku i żwiru; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; polowanie.
- 12) Sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); zmiana składu gatunkowego (sukcesja) oraz zagrożenia potencjalne: napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; wydobywanie piasku i żwiru; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; obce gatunki inwazyjne; pojazdy zmotoryzowane; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; polowanie.
- 13) Rycyk *Limosa limosa* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; zmiana składu gatunkowego (sukcesja) oraz zagrożenia potencjalne: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; mosty, wiadukty; zmiana składu gatunkowego (sukcesja); drapieżnictwo; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; zarzucenie pasterstwa, brak wypasu; obce gatunki inwazyjne; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; polowanie.
- 14) Krwawodziób *Tringa totanus* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; mosty, wiadukty; zarzucenie pasterstwa, brak wypasu; obce gatunki inwazyjne; drapieżnictwo; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; polowanie.
- 15) Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane oraz zagrożenia potencjalne: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; mosty, wiadukty; wycinka lasu; pirsy, przystanie

turystyczne lub mola; polowanie; gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia.

- 16) Mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); wędkarstwo; pojazdy zmotoryzowane; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; pasożytnictwo oraz zagrożenia potencjalne: bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; wydobywanie piasku i żwiru; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane; drapieżnictwo; obce gatunki inwazyjne; produkcja energii wiatrowej; lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 17) Śmieszka *Larus ridibundus* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); pasożytnictwo oraz zagrożenia potencjalne: bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; wydobywanie piasku i żwiru; produkcja energii wiatrowej; lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 18) Mewa siwa (pospolita) (*Larus canus*) zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); wędkarstwo; pojazdy zmotoryzowane; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pasożytnictwo oraz zagrożenia potencjalne: bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; wydobywanie piasku i żwiru; drapieżnictwo; lotnictwo; korytarze powietrzne; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane; obce gatunki inwazyjne; intensywny wypas; produkcja energii wiatrowej; lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 19) Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); wędkarstwo; pojazdy zmotoryzowane; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; pasożytnictwo oraz zagrożenia potencjalne: bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; wydobywanie piasku i żwiru; drapieżnictwo; lotnictwo; korytarze powietrzne; mosty, wiadukty; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane; wypas intensywny; obce gatunki inwazyjne; lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 20) Rybitwa białoczelną *Sternula albifrons* zagrożenia istniejące: powódź (procesy naturalne); wędkarstwo; pojazdy zmotoryzowane; sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; pasożytnictwo oraz zagrożenia potencjalne: drapieżnictwo; wydobywanie piasku i żwiru; bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; mosty, wiadukty; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; pojazdy zmotoryzowane; wypas intensywny; lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 21) Zimorodek *Alcedo atthis* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych; zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; mosty, wiadukty; pirsy, przystanie turystyczne lub mola; gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia.
- 22) Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* zagrożenie potencjalne wycinka lasu.

- 23) Brzegówka *Riparia riparia* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych; tamy i ochrona przeciwpowodziowa w śródlądowych systemach wodnych; mosty, wiadukty; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 24) Podróżniczek *Luscinia svecica* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; pirsy, przystanie turystyczne lub mola.
- 25) Dziwonia *Carpodacus erythrinus* zagrożenie istniejące powódź (procesy naturalne) oraz zagrożenia potencjalne: zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; wypełnianie rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; gospodarka roślinnością; wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; wypas intensywny; wycinka lasu.
- 26) Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus* zagrożenia potencjalne: wycinka lasu; mosty, wiadukty.

W toku dalszych prac, określone zostały cele oraz konieczne do podjęcia działania ochronne, dzięki którym cele te winny zostać osiągnięte w perspektywie 10 lat. Celami działań ochronnych dla poszczególnych gatunków ptaków – przedmiotów ochrony są:

- 1) Bączek *Ixobrychus minutus* – uzupełnienie wiedzy na temat statusu gatunku, docelowo zasoby przedmiotu ochrony w pełni rozpoznane i we właściwym stanie.
- 2) Bocian czarny *Ciconia nigra* – utrzymanie populacji migrującej w stanie właściwym na poziomie minimum 50 osobników.
- 3) Ohar *Tadorna tadorna* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 8 par.
- 4) Krzyżówka *Anas platyrhynchos* – utrzymanie populacji zimującej w stanie właściwym na poziomie minimum 3000 – 20000 osobników.
- 5) Płaskonos *Anas clypeata* – przywrócenie populacji lęgowej do stanu właściwego, który zostanie osiągnięty przy wzroście liczebności populacji do minimum 15 par.
- 6) Podgorzałka *Aythya nyroca* - uzupełnienie wiedzy na temat statusu gatunku, docelowo zasoby przedmiotu ochrony w pełni rozpoznane i we właściwym stanie.
- 7) Nurogęś *Mergus merganser* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 85 par.
- 8) Bielik *Haliaeetus albicilla* – określenie stanu populacji lęgowej (regularnie gniazdującej liczby par). Utrzymanie populacji zimującej na poziomie minimum 50 osobników.
- 9) Derkacz *Crex crex* – przywrócenie populacji lęgowej do stanu właściwego, który zostanie osiągnięty przy wzroście liczebności populacji do minimum 100 samców.
- 10) Ostrygojad *Haematopus ostralegus* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 9 par.
- 11) Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 230 par.
- 12) Sieweczka obrożna *Charadrius hiaticula* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 125 par.
- 13) Rycyk *Limosa limosa* – przywrócenie populacji lęgowej do stanu właściwego, który zostanie osiągnięty przy wzroście liczebności populacji do poziomu minimum 30 par.
- 14) Krwawodziób *Tringa totanus* – przywrócenie populacji lęgowej do stanu właściwego, który zostanie osiągnięty przy wzroście liczebności populacji do poziomu minimum 30 par.
- 15) Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 160 par.

- 16) Mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 5 par.
- 17) Śmieszka *Larus ridibundus* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 6000 par.
- 18) Mewa siwa (pospolita) *Larus canus* – przywrócenie populacji lęgowej do stanu właściwego, który zostanie osiągnięty przy wzroście liczebności populacji do minimum 1200 par.
- 19) Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 1500 par.
- 20) Rybitwa białoczelna *Sternula albifrons* przywrócenie populacji lęgowej do stanu właściwego, który zostanie osiągnięty przy wzroście liczebności populacji do minimum 500 par.
- 21) Zimorodek *Alcedo atthis* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 30 par.
- 22) Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* – uzupełnienie wiedzy na temat statusu gatunku, docelowo zasoby przedmiotu ochrony w pełni rozpoznane i we właściwym stanie.
- 23) Brzegówka *Riparia riparia* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 5200 par (nor lęgowych).
- 24) Podróżniczek *Luscinia svecica* – uzupełnienie wiedzy na temat statusu gatunku, docelowo zasoby przedmiotu ochrony w pełni rozpoznane i we właściwym stanie.
- 25) Dziwonia *Carpodacus erythrinus* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 120 samców.
- 26) Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus* – utrzymanie populacji lęgowej w stanie właściwym na poziomie minimum 9 par.

W ramach działań ochronnych zaplanowano:

- 1) Minimalizację negatywnego oddziaływania planowanych przepraw mostowych na Wiśle, dla takich gatunków jak: bączek, ohar, krzyżówka, płaskonos, nurogęś, bielik, derkacz, ostrzygojad, rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy.
- 2) Zabezpieczenie napowietrznych linii energetycznych przecinających rzekę Wisłę poprzez zainstalowanie znaczników (odpłaszaczy) dla takich gatunków jak: bączek, bocian czarny, ohar, krzyżówka, płaskonos, nurogęś, bielik, derkacz, ostrzygojad, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna, rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy.
- 3) Wypas dla derkacza. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 4) Wprowadzenie wypasu na wyspach dla takich gatunków jak: płaskonosa, rycyk, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 5) Wprowadzenie wypasu dla krwawodzioba. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 6) Ograniczenie wypasu dla takich gatunków jak: płaskonos, rycyk, krwawodziób, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 7) Odkrzaczanie zarastających wysp piaszczystych wraz z wywiezieniem biomasy, dla takich gatunków jak: płaskonos, krwawodziób, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 8) Odkrzaczenie łąk wraz z wywiezieniem biomasy w terminie od 15 sierpnia do 28 lutego, przynajmniej raz na trzy lata. Usuwanie drzew i krzewów prowadzić z pominięciem starych drzew

to znaczy drzew o pierśnicy większej niż 35 cm dla takich gatunków jak derkacz i rycyk. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.

- 9) Odkrzaczenie zarastających muraw i piaszczystych brzegów z wywiezieniem biomasy raz na trzy lata dla sieweczki rzecznej. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 10) Rezygnacja z budowy stałych piętrzeń; dopuszczenie budowy piętrzeń okresowych. Minimalizacja negatywnego oddziaływania budowy progu stabilizującego na rzece Wiśle (piętrzenie okresowe), w rejonie ujęcia wody chłodzącej ENEA Wytwarzanie S.A., w Świerżach Górnych dla takich gatunków jak: nurogęś, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna, krwawodziób, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna.
- 11) Wyłączenie z wycinki zadrzewień łęgowych w międzywalu Wisły dla bielika w obszarze jego gniazdowania.
- 12) Wyłączenie z wycinki zadrzewień w międzywalu Wisły dla dzięcioła białoszyjnego na stwierdzonych stanowiskach tego gatunku.
- 13) Koszenie, utrzymanie ekstensywnego użytkowania łąk, rezygnacja z zalesiania i zmian sposobu użytkowania gruntów dla derkacza. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 14) Coroczne koszenie łąki z wywiezieniem biomasy dla rycyka. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 15) Usunięcie odpadów i gruzu, ograniczenie powierzchni składowania piasku i żwiru dla derkacza.
- 16) Ograniczenie presji ludzi dla sieweczki rzecznej. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych dla sieweczki rzecznej.
- 17) Odgrodzenie obszaru w okresie łęgowym dla takich gatunków jak: krwawodziób, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.
- 18) Monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych dla wszystkich gatunków.
- 19) Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony poprzez inwentaryzację takich gatunków jak: bączek, podgorzałka, dzięcioł średni, podróżniczek.
- 20) Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony poprzez przeprowadzenie badań dotyczących konieczności i możliwości izolacji wysp dla takich gatunków jak: bielik, ostrogojad, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna, krwawodziób, brodziec piskliwy, mewa czarnogłowa, śmieszka, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, podróżniczek.
- 21) Opracowanie planu minimalizacji wpływu drapieżnictwa powodowanego czynnikami antropogenicznymi na przedmioty ochrony dla takich gatunków jak krwawodziób, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.

W toku prac nie zdiagnozowano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004.

Na podstawie analizy dokumentów planistycznych takich jak:

- 1) Obowiązujące lub projektowane studia i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miast i gmin położonych w obszarze Natura 2000 – Dolina Środkowej Wisły, w województwie mazowieckim: gmina Słupno, gmina Bodzanów, gmina Zakroczym, gmina Gąbin, gmina Mała Wieś, miasto i gmina Nowy Dwór Mazowiecki, gmina Jabłonna, gmina Czosnów, gmina Iłów, gmina Józefów, gmina Otwock, gmina Konstancin-Jeziorna, gmina Sobienie-Jeziory, gmina Wilga, gmina Warka, gmina Gniewoszew, gmina Sieciechów, miasto Płock i miasto stołeczne Warszawa.

- 2) Obowiązujące lub projektowane studia i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miast i gmin położonych w obszarze Natura 2000 – Dolina Środkowej Wisły, w województwie lubelskim: miasto Dęblin, miasto i gmina Puławy

sformułowano zalecenia dotyczące zmiany niektórych zapisów powyższych dokumentów.

Granice Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 przedstawiono na załączniku mapowym oraz opisano w oparciu o współrzędne punktów załamania granic obszaru w układzie PL – 1992.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska zawartym w piśmie z dnia 9 stycznia 2014 r. znak DP-074-55/51570/13/KP i z dnia 9 stycznia 2014 r. znak DP-074-56/52041/13/KP, numerowanie zarządzeń regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, jest praktyką nie mającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych i nie powinno być stosowane. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718), podstawą do ogłoszenia aktu normatywnego lub innego aktu prawnego, jest akt w formie dokumentu elektronicznego, sporządzany w postaci strukturalnych tekstów XML, opatrzony przez upoważniony do wydania aktu organ bezpiecznym podpisem elektronicznym. Celem spełniania przy tworzeniu aktów pranych wszystkich ustawowych wymogów, został opracowany i wdrożony w życie program Edytor Aktów Prawnych XML, z którego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zobowiązany jest korzystać. W trakcie prac nad przygotowaniem wersji elektronicznej projektu zarządzenia, okazało się, że program ten nie przewiduje całkowitego zdjęcia numeracji zarządzeń. Dopuszcza on jedynie możliwość wyłączenia wyświetlania numeru aktu prawnego w zakresie ograniczonym wyłącznie do jego tytułu, natomiast nie usuwa on numeru zarządzenia, jaki wyświetlany jest w sporządzonych do niego załącznikach. W takiej sytuacji, niewidoczny w tytule zarządzenia numer jest automatycznie nadawany w kolejnych załącznikach. W konsekwencji otrzymujemy zarządzenie, w którym nie zdjęto jego numeracji, a jedynie w ograniczonym zakresie przedstawiono jej wyświetlanie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zgłosił telefonicznie ten problem w dniu 27 stycznia 2014 r. do ABC PRO, firmy odpowiadającej za jakość techniczną Edytor Aktów Prawnych XML. Zgłoszenie zostało przyjęte i zakwalifikowane, jako błąd programu, w zakresie którego program zostanie poprawiony. Z chwilą, kiedy ABC PRO wyeliminuje ten błąd, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zgodnie ze stanowiskiem Ministra Środowiska, zaprzestanie numerowania publikowanych w dzienniku urzędowym zarządzeń.

W związku z wydaniem zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, nadanie zarządzeniu jednego wspólnego numeru, ze względu na prowadzenie, przez poszczególne RDOŚ odrębnych rejestrów aktów prawa, jest niemożliwe. Wobec powyższego, numeracja zarządzenia jest różna w poszczególnych dyrekcjach.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz.1235 i 1238), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

Projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił możliwość wszystkim zainteresowanym udział w pracach związanych ze sporządzaniem przedmiotowego projektu.

Na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, ogłoszeniem z dnia 24 września 2011r. podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB 140004 oraz informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla wyżej wymienionego obszaru Natura 2000.

Zawiadomienia ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organów właściwych w sprawie (tablice informacyjne w gminach położonych w obrębie obszaru Dolina Środkowej Wisły), wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz zamieszczono na stronie internetowej organu sprawującego nadzór nad projektem – Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, a także Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie. Zawiadomienia zostały również opublikowane w dzienniku Rzeczpospolita (data opublikowania 8-9 października 2011 r.), Dzienniku Wschodnim (data opublikowania 8 października 2011 r.), Tygodniku Radomskim (data opublikowania 13 październik 2011 r.).

Umożliwienie zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udziału w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, zapewniono również poprzez organizację cyklu spotkań warsztatowych. Spotkania, w ramach konsultacji społecznych, odbyły się w dniach 7 i 14 października 2011 r. w siedzibie Ochotniczej Straży Pożarnej w Górze Kalwarii, uczestniczyło w nich odpowiednio 21 i 25 osób. W spotkaniach udział wzięli przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, przedstawiciele lokalnych władz samorządowych, nadleśnictw, jak również instytucji państwowych, mieszkańców oraz organizacji ekologicznych.

W ramach prac nad sporządzaniem planu zadań ochronnych utworzono Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW), w którego skład weszli przedstawiciele: Urzędu Miasta i Gminy Góra Kalwaria, a także Rady Gminy, Urzędu Gminy Magnuszew, Urzędu Gminy Bodzanów, Urzędu m. st. Warszawy Dzielnicy Wilanów, Starostwa Powiatowego w Kozienicach, Nadleśnictw: Puławy, Chojnów, Garwolin, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, przedsiębiorców i rolników z terenu analizowanego obszaru Natura 2000, Związku Spółek Wodnych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, wykonawcy dokumentacji FPP Consulting.

Wyniki poszczególnych etapów prac, w formie szablonu dokumentacji projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 zamieszczono na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej (PIK), prowadzonej przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska (pzo.gdos.gov.pl)

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych projekt zarządzenia, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, został wyłożony w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.

O wyłożeniu projektu zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- 1) wywieszenie obwieszczenia znak: WPN-II.6320.79.2013.JS, w dniu 4 października 2013 r. w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (<http://bip.warszawa.rdos.gov.pl>),
- 2) wywieszenie obwieszczenia z dnia 4 października 2013 r. w siedzibie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego,

Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz urzędów gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004,

- 3) umieszczenie obwieszczenia na łamach gazety „Nasz Dziennik” w dniu 4 października 2013 r.,
- 4) zawiadomienie w dniu 4 października 2013 r. drogą elektroniczną członków Zespołu Lokalnej Współpracy o wyłożeniu projektu zarządzenia.

W ramach przeprowadzonego 21 dniowego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu zadań ochronnych wnieśli: ENEA Wytwarzanie S.A., Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Wójt Gminy Jabłonna, Zarząd Mienia m.st. Warszawy, Pan Łukasz Poławski, Pani dr hab. Barbara Żarska – członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, Państwo Beata i Krzysztof Komorowscy, Wójt Gminy Słupno, Urząd Miejski w Kozienicach, Burmistrz Miasta Józefów, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Warszawa Inspektorat Otwock z siedzibą w Sobiekursku, Pani Julia Stańczyk, Pani Urszula Zawadzka – Palewska, Pan Piotr Kaliszek Przewodniczący KDS. ds. Warszawskiej Wisły, Pan Witold Nerling, Stowarzyszenie Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków, Towarzystwo Ochrony Przyrody, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Państwo Grzegorz i Grażyna Kwapisiewicz, „Grupa Producentów Owoców i Warzyw SMAKI MAZOWSZA” Sp. z o.o., Nadleśnictwo Puławy, Urząd Gminy Magnuszew, Powiat Kozienicki, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział w Radomiu, Nadleśnictwo Łąck, Urząd Gminy Iłów, Urząd Gminy Słubice, Starostwo Płockie, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Płock.

Sposób rozpatrzenia wniesionych uwag i wniosków przedstawiono w załączniku nr 1 do uzasadnienia.

Uwzględnienie niektórych ze zgłoszonych uwag i wniosków wiązało się z koniecznością dokonania znaczących zmian w treści projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdecydował o przeprowadzeniu ponownych konsultacji społecznych projektu zarządzenia.

O ponownym wyłożeniu projektu zarządzenia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:

- 1) wywieszenie obwieszczenia znak WPN-II.6320.86.2013.JS, w dniu 25 listopada 2013 r. w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (<http://bip.warszawa.rdos.gov.pl>),
- 2) wywieszenie obwieszczenia z dnia 25 listopada 2013 r. w siedzibie Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz urzędów gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004,
- 3) umieszczenie obwieszczenia na łamach gazety „Gazeta Prawna” w dniu 25 listopada 2013 r.,
- 4) zawiadomienie w dniu 25 listopada 2013 r. drogą elektroniczną członków Zespołu Lokalnej Współpracy o wyłożeniu projektu zarządzenia.

W ramach przeprowadzonego 21 dniowego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu zadań ochronnych wnieśli: ENEA Wytwarzanie S.A., Stowarzyszenie Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków, Zarząd Mienia m.st. Warszawy, Pan Łukasz Poławski, Pani Urszula Zawadzka – Palewska, Urząd Gminy Słupno, Zielone Mazowsze, Nadleśnictwo Puławy, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Radom Inspektorat Kozienice, Starostwo Płockie.

Sposób rozpatrzenia wniesionych uwag i wniosków przedstawiono w załączniku nr 2 do uzasadnienia.

Projekt planu zadań ochronnych został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej

w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) – pismo z dnia 6 lutego 2014 r. znak LEX-III.0521.2.16.2014.LK oraz przez Wojewodę Lubelskiego – pismo z dnia 25 lutego 2014 r. znak PN-I.0522.6.2014.GK.

Załącznik nr 1 do uzasadnienia.

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych, przeprowadzonych w dniach 04 października – 25 października 2013 r., do projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 wraz z informacją o sposobie ich rozpatrzenia.

I. ENEA Wytwarzanie S.A. - uwagi wniesione pismem z dnia 23 października 2013 r. znak: TS-283-6/2013 (data wpływu: 25 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) „*jest Elektrownia „Kozienice” S.A., zmienić na ENEA Wytwarzanie. (...) W dniu 25.05.2012 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział KRS dokonał wpisu do Krajowego Rejestru Spółek polegającego na zmianie dotychczasowej nazwy i adresu Spółki Elektrownia Kozienice S.A. na następującą: ENEA Wytwarzanie S.A., Świerże Górne, 26-900 Kozienice (...)”;*
- b) „*jest budowa progu przy Elektrowni „Kozienice” S.A. zmienić na budowa progu stabilizującego na Wiśle przy ENEA Wytwarzanie S.A. w Świerżach Górnych. (...). W dniu 25.05.2012 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział KRS dokonał wpisu do Krajowego Rejestru Spółek polegającego na zmianie dotychczasowej nazwy i adresu Spółki Elektrownia Kozienice S.A. na następującą: ENEA Wytwarzanie S.A., Świerże Górne, 26-900 Kozienice (...). Prawidłowa nazwa i charakter przedsięwzięcia planowanego przez ENEA Wytwarzanie S.A. to budowa progu stabilizującego. Nazwa wynika z treści raportu o oddziaływaniu na środowisko.”;*
- c) „*jest regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych w tym budowa progu przy Elektrowni „Kozienice” S.A. zmienić na regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych w tym budowa progu stabilizującego na Wiśle przy ENEA Wytwarzanie S.A. w Świerżach Górnych. (...). W dniu 25.05.2012 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział KRS dokonał wpisu do Krajowego Rejestru Spółek polegającego na zmianie dotychczasowej nazwy i adresu Spółki Elektrownia Kozienice S.A. na następującą: ENEA Wytwarzanie S.A., Świerże Górne, 26-900 Kozienice (...). Prawidłowa nazwa i charakter przedsięwzięcia planowanego przez ENEA Wytwarzanie S.A. to budowa progu stabilizującego. Nazwa wynika z treści raportu o oddziaływaniu na środowisko.”*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: „*jest Rezygnacja z budowy piętrzeń. Rezygnacja z budowy progu stabilizującego na rzece Wiśle w rejonie ujęcia wody chłodzącej Elektrowni „Kozienice” S.A., w Świerżach Górnych, zmienić na: Rezygnacja z budowy stałych piętrzeń; dopuszczenie budowy piętrzeń okresowych. Minimalizacja negatywnego oddziaływania budowy progu stabilizującego na rzece Wiśle (piętrzenie okresowe), w rejonie ujęcia wody chłodzącej w ENEA Wytwarzanie S.A. w Świerżach Górnych. (...) Okresowe i czasowe funkcjonowanie jazu powłokowego - jedynie w okresie niedoboru wody, nie wpłynie znacząco i negatywnie na gatunki ptaków, dla których ochrony utworzono obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły. Planowane do realizacji przedsięwzięcie ze względu na jego zakres ingerencji w koryto rzeczne nie wpłynie negatywnie na siedliska gatunków chronionych dla których został ustanowiony obszar Natura 2000”*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został dostosowany w powyższym zakresie. Informacje złożone we wniosku są potwierdzone zapisami raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Uwagę dotyczącą wytycznych do zmiany dokumentów planistycznych o treści: „*jest: rezygnacja z budowy piętrzeń i podpiętrzeń, także okresowych, wód Wisły w obszarze Natura 2000, chyba, że działania te są niezbędne w celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000, zmienić na rezygnacja z budowy starych, całorocznych piętrzeń i podpiętrzeń wód Wisły w obszarze Natura 2000,*

chyba że działania te są niezbędne w celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000; dopuszcza się okresowe piętrzenia wód Wisły pod warunkiem zastosowania na etapie budowy i eksploatacji działań minimalizujących negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 i ewentualnej kompensacji przyrodniczej”

nie uwzględniono. Dokonano zmiany zapisów w zakresie wytycznych do dokumentów planistycznych poprzez usunięcie całego zapisu. Zgodnie z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej oraz art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej, państwo polskie – i wszystkie jego organy i podmioty działające w jego imieniu, ma obowiązek: a) uniknięcia wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony; także uniknięcia znaczących zakłóceń wobec przedmiotu ochrony; b) podjęcia działań „odpowiednich do potrzeb ekologicznych przedmiotów ochrony”, służących zachowaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązki te określają generalny cel ochrony obszaru Natura 2000. Wszystkie organy państwa i podmioty działające w jego imieniu mają obowiązek przyczyniania się, w zakresie swoich kompetencji, do realizacji powyższego celu. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Budowa piętrzeń i podpiętrzeń nie została zakwalifikowana jako zagrożenie istniejące. Ocena ewentualnego negatywnego wpływu ww. urządzeń poddana zostanie analizie na etapie obowiązujących procedur administracyjnych, których przeprowadzenie wymagane jest przed podjęciem zamierzenia (np. ocena oddziaływania na środowisko, ocena oddziaływania na obszar Natura 2000). W konsekwencji powyższego w projekcie planu zadań ochronnych zrezygnowano z przedmiotowego zapisu.

Pozostałe uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

II. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie - uwagi wniesione pismem z dnia 25 października 2013 r. znak: ZKP-400/237/13 (data wpływu: 25 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: *„Autorzy planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 tworząc te dokumenty powinni mieć na uwadze uwzględnienie potrzeb i obowiązków nałożonych na administratora rzeki tj, RZGW w Warszawie przepisami prawa, a także to że winny one być tworzone zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju (wyważone działania związane z ochroną obszarów Natura 2000 i interesem społeczno-gospodarczym)”*

uwzględniono. Ochrona obszaru Natura 2000 będzie możliwa tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Transparentność i uspołecznienie procesu planistycznego ma na celu zbudowanie takiego zrozumienia. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 opracowany został

z uwzględnieniem celów ochrony obszaru Natura 2000 oraz lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Sposób zorganizowania ochrony Obszaru został zaplanowany tak, aby był maksymalnie skuteczny dla przedmiotów ochrony, a minimalnie uciążliwy dla ludzi korzystających z obszaru i ich aspiracji oraz dla administratora rzeki.

Uwagę o treści: „zgodnie i art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., o ochronie przyrody (Dz. U.2009.151.1220 z późn. zm.) oraz z art. 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla Natura 2000 (Dz. U.2010.34.186), PZO dla obszaru Natura 2000 zawiera określenie zadań ochronnych. Żaden z wymienionych aktów normatywnych nie zawiera upoważnienia do wprowadzania zakazów. Wobec powyższego wprowadzenia jako działań ochronnych zakazów np. zakazu pogłębiania, odmulania i regulacji rzek lub zakazu zarybiania obcymi gatunkami ryb, nie znajduje uzasadnienia”

uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” działania powinny być zapisane jako czynność do wykonania. Podstawową grupą działań powinny być zadania służące bezpośrednio osiągnięciu celów planu, postawionych dla poszczególnych przedmiotów ochrony. Mogą one dotyczyć np.: wykonania określonych czynności ochrony czynnej, wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków, czy też utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków. Jak wynika z powyższego zakazy nie stanowią działań ochronnych. Żadne działania ochronne przewidziane w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły nie mają postaci zakazów.

Uwagę o treści „Informujemy, że zapis art. 36 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2009.151.1220 z późn. zm.) mówi, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2 nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urzędzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka a także amatorski połów ryb jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Przy formułowaniu zadań ochronnych powinna być uwzględniona przynależność wód poszczególnych jezior i rzek do obwodów rybackich, ustanowionych rozporządzeniem dyrektora RZGW. Ustalenia PZO nie mogą naruszać praw użytkowników poszczególnych obwodów rybackich, PZO powinien zapewnić prowadzenie gospodarki rybackiej zgodnie z aktualnym pozytywnie zaopiniowanym operatem rybackim.”

nie uwzględniono. Zgodnie z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej oraz art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej, państwo polskie – i wszystkie jego organy i podmioty działające w jego imieniu, ma obowiązek: a) uniknięcia wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony; także uniknięcia znaczących zakłóceń wobec przedmiotu ochrony; b) podjęcia działań „odpowiednich do potrzeb ekologicznych przedmiotów ochrony”, służących zachowaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązki te określają generalny cel ochrony obszaru Natura 2000. Wszystkie organy państwa i podmioty działające w jego imieniu mają obowiązek przyczyniania się, w zakresie swoich kompetencji, do realizacji powyższego celu. Gospodarowanie na terenie obszaru Natura 2000 jest możliwe o ile nie wpływa znacząco negatywnie na przedmioty i cele ochrony danego obszaru (art. 36 ust.1 ustawy o ochronie przyrody). Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest zidentyfikowanie zagrożeń i celów ochrony oraz podjęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2002 r. sprawie operatu rybackiego (Dz.U.2002.44.414) operat rybacki, zwany dalej "operatem", sporządza się z uwzględnieniem informacji zawartych w: planie ochrony, zadaniach ochronnych lub planie zadań ochronnych, tworzonych dla form ochrony przyrody, o których mowa w przepisach o ochronie przyrody, jeżeli operat sporządza się dla obwodu rybackiego znajdującego się: w granicach parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego lub obszaru Natura 2000, poza granicami obszaru Natura 2000, jeżeli założenia sporządzanego dla tego obwodu rybackiego operatu mogą oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Wprowadzany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska plan zadań ochrony jest prawem miejscowym i dokumenty takie jak operaty rybackie winy być z nim zgodne. Projekt planu zadań ochronnych nie narusza art. 36 ustawy o ochronie przyrody.

Uwagę o treści: „*Informujemy, że wprowadzenie zapisów zawierających postulat utworzenia dodatkowych form ochrony przyrody na obszarach Natura 2000 (np. działanie „Zebranie kompletnej dokumentacji i utworzenie projektowanych rezerwatów faunistycznych” w projekcie PZO dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły) wpłynie na: możliwości prawidłowego wykonywania przez Dyrektora RZGW w Warszawie zadań wynikających z przepisów ustawy Prawo wodne tj. gospodarowanie wodami, utrzymanie wód, zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego, wdrażanie dyrektyw unijnych, możliwość realizacji oraz wydłużenie i zwiększenie kosztów wykonywania inwestycji, zwiększenie kosztów funkcjonowania RZGW w Warszawie niewynikające z regulaminu organizacyjnego poprzez narzucenie dodatkowych obowiązków tj.: koszenie - utrzymywanie ekstensywnego użytkowania łąk rezygnacja z zalesiania i zmian sposobu użytkowania gruntów; coroczne koszenie łąki z wywiezieniem biomasy w terminie od 15 sierpnia do 30 września z pozostawieniem 5-10% powierzchni nieskoszonej, corocznie w innym miejscu; wypas - utrzymanie ekstensywnego wypasu zwierząt; wypas prowadzić od maja do 20 lipca przy obsadzie do 0.5 DJP/ha, a od 20 lipca do października - 0,5-1 DJP/ha, odgradzanie obszaru w okresie lęgowym - Okresowe odgrodzenie kolonii lęgowej ptaków i oznakowanie tablicami informacyjnymi, w trakcie bardzo niskich stanów wód Wisły, umożliwiającym swobodny dostęp do miejsc gniazdowania, w celu ograniczenia penetracji terenu przez ludzi; zaleca się jednoczesną izolację kolonii lęgowej przed drapieżnikami poprzez zastosowanie pastucha elektrycznego”*”

uwzględniono. Dokonano weryfikacji dokumentacji i usunięto z projektu planu zadań ochronnych działanie polegające na zebraniu kompletnej dokumentacji i utworzeniu projektowanych rezerwatów faunistycznych. Plan zadań ochronnych to narzędzie służące do skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, którego podstawowym celem jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienia, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Kwestia tworzenia krajowych form ochrony przyrody wychodzi poza zakres unormowań dotyczących obszarów Natura 2000 i regulowana jest odrębnymi przepisami prawa.

Uwagę o treści: „*Plan ochrony obszarów Natura 2000 nie wskazuje źródeł finansowania działań, w związku z powyższym wnioskujemy by nie dopuścić do wprowadzenia dodatkowych form ochrony na obszarach Natura 2000 lub przynajmniej wynegocjować finansowanie przez RDOŚ skutków wprowadzonych przepisów”*”

nie uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych nie wprowadza nowych form ochrony przyrody. Wyznaczenie form ochrony przyrody podlega oddzielnym procedurom prawnym określonym w ustawie o ochronie przyrody. Zakres prac koniecznych do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru wymieniony jest w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Z kolei zakres projektu zarządzenia określony został załącznikiem nr 1 „Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ” do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Wynikające z powyższego wymogi nie przewidują obowiązku zawarcia w treści zarządzenia źródeł finansowania działań. Zgodnie z techniką legislacyjną częścią uzasadnienia do zarządzenia jest tzw. Ocena Skutków Regulacji, która określa m.in. wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody koszty związane z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 w zakresie nieobjętym finansowaniem przez Wspólnotę są finansowane z budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Uwagę o treści: „*zapis „wskazana rozbiórka trzech tam poprzecznych o numerach ewidencyjnych RZGW Warszawa 4/598, 6/598, 2/599; tamy usytuowane są przy prawym brzegu rzeki i ograniczają roztokowość tamtejszego odcinka strefy korytowej Wisły w granicach rezerwatu przyrody „Kępa Antonińska”; RZGW ma obowiązek ich rozbiórki zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 10 listopada 2004 r., Sygn. akt I C 767/98 (załącznik nr 15)” – zapis nieaktualny, budowle rozebrano w 2012 r., należy wykreślić z treści dokumentu”*”

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został poprawiony w powyższym zakresie.

Uwagę o treści: „*ograniczenie żeglugi i ruchu jednostek pływających w okresie lęgowym; ograniczenie żeglugi i ruchu jednostek pływających w okresie lęgowym w obszarze rezerwatów przyrody” („Ławice*

Troszyńskie”, „Wyspy Białobrzeskie”, „Wyspy Zakrzewskie”, „Kepa Antonińska”, „Kepa Rakowska” „Zakole Zakroczymskie”, „Wikliny Wiślane”, „Kępy Kazuńskie”, „Wyspy Zawadowskie”, „Wyspy Świderskie”, „Łachy Brzeskie”) – uważamy, że zapis jest niewłaściwy; wyłącza on z użytkowania rzekę w sezonie letnim. Rzeką Wisła zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2002 r. w sprawie klasyfikacji śródlądowych dróg wodnych stanowi drogę wodną klasy Ib, która powinna być ogólnie dostępna do użytkowania. Zapis ten jest niezgodny z ustawą o żegludze śródlądowej”

uwzględniono. Na terenie rzeki Wisły zostały uznane niżej wymienione rezerваты przyrody (13): Łachy Brzeskie, Wyspy Świderskie, Wyspy Zawadowskie, Ławice Kiełpińskie, Kępy Kazuńskie, Zakole Zakroczymskie, Wikliny Wiślane, Kepa Rakowska, Kepa Antonińska, Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białobrzeskie, Kepa Wykowska, Ławice Troszyńskie. Cztery z ww. rezerwatów przyrody posiadają plany ochrony: Łachy Brzeskie, Wyspy Świderskie, Wyspy Zawadowskie. W planach ochrony rezerwatów dopuszczono możliwość żeglugi po szlaku wyznaczonym przez służby gospodarki wodnej zgodnie z przepisami o żegludze śródlądowej, z ograniczeniem możliwości żeglowania do niezbędnego minimum w okresie lęgowym ptaków od 15 marca do 15 sierpnia. Dla pozostałych rezerwatów przyrody nie ma wyznaczonych szlaków żeglownych i zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 21 ustawy o ochronie przyrody obowiązuje w nich zakaz żeglowania. Kwestię żeglugi i ruchu jednostek pływających regulują odrębne przepisy. W związku z powyższym usunięto przedmiotowy zapis z projektu zarządzenia.

Uwagę o treści: *„Minimalizacja negatywnego oddziaływania planowanych obecnie i w przyszłości przepraw mostowych na Wiśle”, zakres prac na etapie budowy: „W celu zachowania roztokowego charakteru rzeki Wisły należy zrezygnować lub ograniczyć do niezbędnego minimum prace związane z regulacją koryta oraz zabezpieczaniem brzegów Wisły” - Z uwagi na to, że Wisła jest rzeką obwałowaną, jej charakter roztokowy jest mocno ograniczony i dlatego musi być stale kontrolowana. Przy realizacji budowy mostów tzw. „roboty regulacyjne” z reguły ograniczają się do zabezpieczenia istniejącego koryta i brzegów przed erozją w celu zahamowania pod mostem procesów roztopowych (swobodnego przemieszczania się nurtu, tworzenia meandrów, nowych odnóg). Roboty te nie zmieniają charakteru rzeki (szczególnie poniżej mostu). Regulacja rzeki, aby mogła być skuteczna, powinna obejmować znaczny (wielokilometrowy) odcinek rzeki i powinna być wykonana przez RZGW w celu poprawy warunków przepływu, a nie przez wykonawcę mostu, wyłącznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa przeprawy”*

uwzględniono. Kwestia warunków realizacji przyszłych inwestycji szczegółowo oceniana jest w postępowaniach administracyjnych m. in. z zakresu oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Zgodnie z art. 81 ust. 2 i 98 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia / uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. Zgoda na realizację zamierzenia może być wydana jedynie, gdy inwestor zapewni właściwą ochronę poszczególnych elementów środowiska, w tym np. zachowanie roztokowego charakteru rzeki lub (w przypadku stwierdzenia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000) spełni wymogi nadrzędnego interesu publicznego, wobec braku rozwiązań alternatywnych, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. W związku powyższym zweryfikowano przedmiotowy zapis projektu zarządzenia i zdecydowano o ograniczeniu wytycznych do etapu projektowego. Pozostała część zapisu została usunięta.

Uwagę o treści: *„Likwidacja piaskami prowadzących działalność związaną z pozyskaniem kruszyw w granicach rezerwatu przyrody; chyba że wykonanie ww. prac jest konieczne dla ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego; piaskarnie należy zamknąć po wygaśnięciu obowiązujących pozwoleń wodno-prawnych” - piaskarnie PIRS i SŁAWKRUSZ zaprzestały działalności na przełomie 2011/2012 r. Działające piaskarnie zlokalizowane są w miejscach zatorogennych, gdzie usuwanie odkładu piasku jest koniecznością ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego oraz zdrowia i życia ludzi”*

uwzględniono. Działalność związana z pozyskaniem kruszyw, jako działalność gospodarcza na terenie obszaru Natura 2000, podlega regulacji art. 36 ust. 1. ustawy o ochronie przyrody, który wskazuje, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. W zakresie możliwości prowadzenia tego typu prac m. in. w rezerwach przyrody, w tym odstępstw od zakazów obowiązujących w poszczególnych formach ochrony przyrody, obowiązują odrębne przepisy prawa. W związku z powyższym zrezygnowano z przedmiotowego zapisu.

Uwagę o treści: *„Coroczny monitoring rozmieszczenia odsypisk prowadzony z powietrza. Analiza wpływu zmiennej ilości i lokalizacji poboru kruszywa na zmiany rozmieszczenia i powierzchni odsypisk, powstających w nurcie rzeki Wisły.” - RZGW wykonuje monitoring rozmieszczenia odsypisk w ramach wykonywania pomiarów koryta Wisły. Z uwagi na cele ochrony monitoring ten powinien być rozszerzony o zdjęcia lotnicze wykonane corocznie w okresie niskich stanów wody po przejściu wiosennych wzebrań wód roztopowych - data wykonania zdjęć lotniczych powinna być uzgodniona z państwową służbą hydrologiczno-meteorologiczną (IMGW) dysponującą danymi o aktualnej rzędnej zwierciadła wody na posterunkach wodowskazowych. Monitoring ten powinien być rozszerzony o kontrolę rzędnych nadwodnych części ławic piaskowych, nowo powstających wysp oraz występującej na nich sukcesji roślinnej, Uważamy, że przeprowadzenie analizy wpływu poboru kruszywa na zmiany rozmieszczenia i powierzchni odsypisk wymaga dodatkowych badań (m.in. obadanie ruchu rumowiska - wlezonego i unoszonego) w cyklu wieloletnim - pobory kruszywa zlokalizowane są w miejscach zatorogennych wskazanych przez RZGW, a w wyniku przejścia fal wezbraniowych rozmieszczenie odsypisk ulega zmianie”*

częściowo uwzględniono. Skuteczne prowadzenie monitoringu sezonowej dynamiki i rozmieszczenia wynurzonych odsypisk w nurcie rzeki połączony z badaniem zależności od ilości wydobywanego kruszywa wymaga ustalenia szeregu danych umożliwiających prowadzenie analiz, w tym szczegółowego określenia zasad prowadzenia monitoringu. W związku z powyższym projekt zarządzenia uzupełniono o działanie w zakresie uzupełnienia wiedzy koniecznej do zaplanowania skutecznego monitoringu. Jednocześnie dokonano przeredagowania zapisu dotyczącego monitoringu poprzez wskazanie, iż rozpoczęcie tego działania nastąpi po sporządzeniu ekspertyzy.

Uwagę o treści: *„Likwidacja składowiska piasku i żwiru w celu powiększenia powierzchni siedliska łęgowego derkacza.” - w km 488 do 488,4 rz. Wisły nie ma poboru piasku oraz składowiska piachu od ponad 4 lat.”*

uwzględniono. Poprawiono zapisy projektu zarządzenia w przedmiotowym zakresie.

Uwagę o treści: *„Częściowa lub całkowita rozbiórka opaski brzegowej w 502 – 504 km biegu rzeki, na prawym brzegu Wisły - Opaska ta jest tamą równoległą zabezpieczającą brzeg wyjątkowo zagrożony silną erozją boczną spowodowaną przepływem wód powodziowych i naporem lodów. Budowle regulacyjne rzeki Wisły m.in. zmniejszają prawdopodobieństwo zagrożenia przerwania wałów przeciwpowodziowych w trakcie powodzi. Brak ich utrzymania i odbudowy może skutkować przerwaniem wałów i zalaniem gruntów i miejscowości znajdujących się w dolinie Wisły. Budowle przeciwpowodziowe są inwestycjami celu publicznego w rozumieniu art. 6 pkt. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami a budowa, odbudowa i utrzymanie ich, są działaniami związanymi z bezpieczeństwem powszechnym – bezpieczeństwem obywateli (art. 5 Konstytucji RP)” – cytata z uzasadnienia Wyroku NSA nr II OSK 1161/13 z dnia 06.09.2013 r.”*

uwzględniono. Przedmiotowe działanie zaprojektowane zostało dla zimorodka. Fakt zdiagnozowania gatunku na przedmiotowym terenie wskazuje, iż istniejąca opaska brzegowa nie wpływa znacząco negatywnie na ww. gatunek. W związku z powyższym zdecydowano o usunięciu zapisu z projektu zarządzenia.

Uwagę o treści: *„Opracowanie aktualnego modelu określającego zmiany przepustowości koryta w zależności od stopnia porostu roślinności na terenie międzywala w celu określenia właściwego zakresu wycinki dla ochrony jak największej powierzchni cennych zadrzewień łęgowych” obejmujące „cały obszar Natura 2000” wykonane przez „RDOŚ, instytucje naukowe, indywidualni eksperci lub organizacje*

pozarządowe” – Model hydrauliczny Wisły posiada IMGW i jest stosowany do prognoz hydrologicznych. Zgodnie z art. 88l ustawy Prawo wodne Dyrektor RZGW dla stwierdzenia czy zamierzone działanie nie utrudni ochrony przed powodzią może zasięgnąć opinii państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej (IMGW)”

uwzględniono. Analiza dostępnych materiałów wykazała, iż w ostatnim czasie opracowane zostały ekspertyzy umożliwiające analizę zmian przepustowości koryta w zależności od stopnia porostu roślinności np. „Analiza wpływu roślinności na warunki przepływu wody w międzywalu. Określenie kryteriów ustalania miejsc przeprowadzania wycinek i usuwania nadmiaru roślinności” pod redakcją prof. dr hab. inż. Janusza Kubraka, Warszawa, 2012 r. Ponadto IMGW prowadzi prace w zakresie modelowania hydrodynamicznego przepływów w korytach rzecznych. W związku z powyższym zdecydowano o usunięciu zapisu z projektu.

Uwagę o treści: *„Wyłączenie z wycinki zadrzewień w międzywalu Wisły”, „obszar zadrzewień w 523,5 – 526 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły, na terenie m.st. Warszawa” - wymaga analizy i konsultacji z RZGW w Warszawie i nie może być narzucony w sposób restrykcyjny. Wyłączenie z wycinki zadrzewień łęgowych w międzywalu Wisły” – zgodnie z art. 88l ust. 7 pkt 2 ustawy Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w celu zapewnienia właściwych warunków przepływu wód powodziowych, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, nakazać usunięcie drzew lub krzewów. Zgodnie z art. 9 ust. 6c pkt c) przez obszar szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się obszar między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem”*

uwzględniono. Zweryfikowano treść działania poprzez dodanie zapisu dopuszczającego przeprowadzenie przedmiotowych prac ze względu na ochronę zdrowia i życia ludzi, zabezpieczenie bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Uwagę o treści: *„Odkrzaczenie zarastających muraw i piaszczystych brzegów z wywiezieniem biomasy”, „obszar zarastających przybrzeżnych i nadbrzeżnych odsypisk i stref niskiej roślinności w 502,3 – 503,7 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły, na terenie Warszawy, z wyłączeniem drzew rosnących na samym brzegu z uwagi na gniazdowanie brodzca piskliwego” - wyłączenie drzew rosnących na ubezpieczeniu włókninowym brzegu prowadzi do zniszczenia ubezpieczenia i przy okazji siedliska brodzca piskliwego”*

uwzględniono. Działanie ochronne polegające na odkrzacaniu terenu zaprojektowane zostały dla sieweczki rzecznej, która preferuje tereny otwarte. Zgodnie z założeniami powyższe działanie prowadzone będzie z częstotliwością przynajmniej raz na trzy lata. Biorąc pod uwagę dużą dynamikę sukcesji naturalnej w międzywalu rzeki Wisły można przyjąć, iż już po 1-2 latach od przeprowadzenia działania na teren wejdzie sukcesja naturalna, której wczesne stadia stanowią odpowiednie siedlisko dla piskliwca. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy podmiot dane działanie będzie chciał wykonać. W związku z powyższym zweryfikowano treść projektu zarządzenia poprzez usunięcie zapisu dotyczącego wyłączenia z wycinki drzew rosnących na samym brzegu.

Uwagę o treści: *„Regularne patrolowanie rezerwatów przyrody ”Ławice Troszyńskie”, „Wyspy Białobrzeskie”, „Wyspy Zakrzewskie”, „Kępa Antonińska”, „Kępa Rakowska”, „Zakole Zakroczymskie”, „Kępy Kazuńskie”, „Wyspy Zawadowskie”, „Wyspy Świdorskie”, „Łachy Brzeskie” w celu zapobieżenia swobodnej penetracji rekreacyjnej w postaci pikników, puszczania wolno psów oraz ruchowi motocykli i samochodów terenowych oraz wędkowaniu i przebywaniu na wyspach w nurcie rzeki” – Zastosowanie takiego zapisu działania uniemożliwi wykonywania zadań statutowych RZGW.”*

uwzględniono. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. W konsekwencji każdy podmiot obowiązany jest uwzględniać na co dzień zasady ochrony przyrody. Ograniczenia dotyczące poszczególnych form ochrony przyrody (zakazy) zawarte są w akcie rangi ustawowej. Kwestie nadzoru nad właściwym funkcjonowaniem danego terenu (w zależności od charakteru terenu oraz dziedziny regulacji prawnych) stanowią statutowy obowiązek poszczególnych organów. Świadek naruszenia obowiązujących przepisów prawa ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia wykroczenia. W związku z powyższym usunięto przedmiotowy zapis z projektu zarządzenia.

Uwagę o treści: „*Niedopuszczalne są zapisy dotyczące izolacji wysp – rozbiórki istniejących budowli regulacyjnych oraz zakazy budowy nowych budowli, udrażnianie i pogłębianie odnóg rzeki Wisły. Takie zapisy tylko spotęgują zagrożenie powodziowe przyległych terenów, wpłyną destabilizująco na stateczność wałów przeciwpowodziowych*”

częściowo uwzględniono. Dla większości przedmiotów ochrony zidentyfikowanymi zagrożeniem jest regulowanie koryta Wisły, w tym zmiana jego przebiegu. Realizacja budowli regulacyjnych, w szczególności poprzecznych, skutkuje tamowaniem przepływów w rzece i prowadzi do połączenia brzegu rzeki z wyspami. Powyższe z kolei może powodować utratę siedlisk niektórych przedmiotów ochrony poprzez wzrost antropopresji (wzrost dostępności wysp dla ludzi). Powyższe zjawiska zakwalifikowano jako zagrożenia potencjalne, których rzeczywiste oddziaływanie wymaga rzetelnego rozpoznania z uwzględnieniem faktu, że niektóre budowle wodne mają znaczenie w kontekście ochrony przeciwpowodziowej. W związku z powyższym dokonano weryfikacji projektu zarządzenia poprzez usunięcie przedmiotowego zapisu z tabeli dotyczącej działań ochronnych oraz wprowadzenie do załącznika nr 23 zarządzenia (punkt dotyczący uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony) działania polegającego na przeprowadzeniu badań dotyczących konieczności i możliwości izolacji wysp. Wyniki badań dadzą podstawę do ewentualnego zaprojektowania właściwych działań ochronnych.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: „*zakazuje się poruszania w obszarze Natura 2000 pojazdami mechanicznymi – poza drogami publicznymi, jak również z wyjątkiem pojazdów uprzywilejowanych w trakcie prowadzenia akcji ratunkowych, pojazdów właścicieli i dzierżawców gruntów, którzy wykonują na omawianym obszarze swoje prawa właścicielskie i pojazdów należących do administratora wód rzeki (Skarbu Państwa) – Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz administratora wałów przeciwpowodziowych – Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, a także regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i generalnej dyrekcji ochrony środowiska*” - należałoby rozważyć dodanie do listy użytkownika rybackiego dla prowadzenia zarybień i prowadzenia amatorskiego połowu ryb oraz służby porządkowe”

częściowo uwzględniono. W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych zidentyfikowano szereg dokumentów planistycznych które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.) nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym wskazano potrzebę przeprowadzenia ich aktualizacji m. in. w zakresie ograniczenia możliwości poruszania się pojazdami mechanicznymi w Obszarze. Po analizie uwagi poszerzono zakres podmiotów dopuszczonych do poruszania się pojazdami mechanicznymi poza drogami publicznymi na terenie obszaru Natura 2000 o pojazdy zarządców terenu oraz użytkowników rybackich na potrzeby zarybień. Wskazanie do zmiany w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenie.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: „*dopuszcza się prowadzenie żeglugi śródlądowej wyłącznie po wyznaczonym torze wodnym bez przybijania jednostek pływających do wysp i kęp*” - *Uważamy, że żegluga śródlądowa ma niewielki wpływ na obszar Natura 2000 ze względu na jej niezbyt duże natężenie, wobec czego zapis powinien być usunięty. Ponadto, jak już wcześniej wspomniano, nie wszystkie wyspy i kępy są rezerwatami przyrody i konieczne jest umożliwienie do nich dostępu powszechnego. Zakaz używania łodzi motorowych, innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody dotyczy wyłącznie rezerwatów przyrody. O ile można uzasadnić zakaz przybijania do wysp (z wyłączeniem upoważnionych służb – RDOŚ, RZGW, Policja, itp.) to o tyle nie można zakazać zbaczania z wytyczonego szlaku ponieważ przepisy żeglugowe zakazują postoju w granicach szlaku. Wprowadzenie zakazów dotyczących działalności innych instytucji państwowych powinno być starannie przemyślane i uzgodnione z zainteresowanymi stronami*”

częściowo uwzględniona. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów planistycznych które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.) nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, która ma na celu m.in. określenie wpływu planowanego zagospodarowania na obszary Natura 2000. W związku z powyższym w projekcie przedmiotowego planu zadań ochronnych określono potrzebę weryfikacji i aktualizacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem

zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. W przypadku, gdy ocena strategiczna wykaże istotny negatywny wpływ planowanych zamierzeń na przedmioty ochrony Obszaru plan nie będzie mógł zostać uchwalony. Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych stanowią ogólne wytyczne, które winny być brane pod uwagę przy aktualizacji dokumentacji, w sposób indywidualny w odniesieniu do zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych;

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: *„rezygnacja ze stosowania w budownictwie wodnym gruzu i ziemi z wykopów budowlanych jako budulca w realizowanych pracach hydrotechnicznych, w granicach obszaru Natura 2000” – Art. 40 ust. 2 ustawy Prawo wodne dopuszcza wykorzystanie gruzu, mas ziemnych oraz skalnych przy wykonywaniu robót związanych z utrzymaniem lub regulacją wód. Gruz betonowy jest materiałem dopuszczalnym przynajmniej do stosowania w części ulegającej zakryciu, tj. jako narzut podwodny, a czysta ziemia z wykopów fundamentowych nie różni się od ziemi pozyskiwanej z innego źródła. Bezwzględny zakaz powinien dotyczyć jedynie gruzu z rozbiórek budynków i ziemi zanieczyszczonej odpadami budowlanymi”*

nie uwzględniono. Załącznik nr 36 do zarządzenia zawiera wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych, a nie zakazy. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji i aktualizacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Powyższe nastąpi w ramach strategicznej oceny oddziaływania. Przedmiotowy zapis został przeredagowany. Wskazanie do zmiany w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenie.

Uwagi dotyczące wytycznych do dokumentów planistycznych o treści:

- a) *„dopuszcza się bagrowanie koryta rzeki Wisły związane z ochroną przeciwpowodziową, o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpi od konieczności wykonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, lub ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykaże brak znaczącego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru” – Prace takie jak bagrowanie wykonywane są TYLKO w miejscach stwarzających powszechne zagrożenie dla ludzi i mienia (miejsca zatorogenne), jako roboty utrzymaniowe nie wymagają decyzji środowiskowej”;*
- b) *„wyklucza się wstęp na wyspy i kępy znajdujące się na rzece Wiśle w obszarze Natura 2000 w okresie lęgowym ptaków, trwającym od początku marca do 16 października” - Wykluczenie wstępu na wyspy i kępy w obszarach Natura 2000 uniemożliwi wykonywanie działań statutowych RZGW, oraz uniemożliwi wykonywanie praw użytkowników i dzierżawców władających tymi gruntami na podstawie umów zawartych z RZGW w Warszawie”;*
- c) *„rezygnacja z wydobywania piasku i żwiru z koryta rzeki Wisły na obszarach objętych ochroną rezerwatową, z wyjątkiem:...” – należy uściślić zapis drugiego punktu: „prowadzenia akcji ratowniczej, działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym oraz ochroną przeciwpowodziową”*

uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. *„Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”* potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Działania polegające na bagrowaniu, w tym wydobywania piasku i żwiru z koryta rzeki regulują odrębne przepisy administracyjne, które nakazują uwzględnianie m. in. celów ochrony obszaru Natura 2000. Również kwestia płoszenia i niepokojenia ptaków w okresie lęgowym regulowana jest przepisami odrębnymi. W związku z powyższym zrezygnowano z przedmiotowych zapisów w projekcie planu zadań ochronnych.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: „...w zakresie budownictwa wodnego w obszarze Natura 2000 dopuszcza się realizację: Murów oporowych lub bulwarów (śródmieścia lewobrzeżnej Warszawy)” - *Bulwar Wiślany jest budowlą regulacyjną, opaską brzegową i ochronny przeciwpowodziowej,*

nie uwzględniono. Z treści uwagi nie wynika jakiej zmiany oczekuje Wnioskodawca. W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Powyższe nastąpi w ramach strategicznej oceny oddziaływania. Przedmiotowy zapis został przeredagowany. Wskazanie do zmiany w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenie wskazujące jakie urzędnicy budownictwa wodnego winny zostać w szczególności przeanalizowane.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: „nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000, chyba, że działania te są niezbędne w celu: realizacji zadań ochronnych wynikających z tego obszaru, realizacji działań wynikających z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo znaczącego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na cele ochrony Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000 i wykonywane będą wyłącznie poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16 października do końca lutego (w rejonie gniazdowania bielika od 16 października do 31 grudnia) a także z zastrzeżeniem zapisów dotyczących obszaru Natura 2000 PLH 40029 Kampinowska Dolina Wisły” – terminy okresu lęgowego ptaków nie są spójne nawet w ramach opiniowanego zarządzenia i załącznika nr 6 do tego zarządzenia. W myśl załącznika zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego będą miały wyższą rangę od zarządzenia i planów ochrony rezerwatowej gdyż będą zobowiązywały urzędników samorządowych do ich stosowania. Dlaczego okres lęgowy ptaków z zarządzenia obowiązuje od 1 marca do 31 sierpnia, z załącznika do tego zarządzenia – od 1 marca do 15 października? Dla przykładu w rejonie gniazdowania bielika wg zarządzenia okres lęgowy obowiązuje od 1 stycznia do 31 lipca, a wg załącznika – od 1 stycznia do 15 października”

uwzględniono. W projekcie planu zadań ochronnych określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Powyższe nastąpi w ramach strategicznej oceny oddziaływania. W związku z powyższym wskazanie do zmiany w dokumentach planistycznych zostało przeredagowane i sformułowano jako zalecenie. Jednocześnie wyjaśnia się, iż okresy lęgowe zawarte w załączniku do zarządzenia określającym działania ochronne dostosowane zostały do biologii poszczególnych gatunków. Zarówno plany miejscowe, jak i plany zadań ochronnych oraz plany ochrony to dokumenty tej samej rangi prawnej - stanowiące prawo miejscowe - obowiązujące wszystkich na obszarze ich obowiązywania.

Uwaga o treści: „w informacjach ogólnych podany jest nieaktualny status prawny – powinno być: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U.2011.25.133)”

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została

udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwaga o treści: „*W planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 – Dolina Środkowej Wisły PLB140004 w województwie mazowieckim i lubelskim*” brakuje 25 załączników wymienionych na Liście załączników”

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie decydując się na udostępnienie dokumentacji do planu zadań ochronnych postanowił nie upubliczniać niektórych załączników graficznych dokumentacji, z uwagi na wrażliwy charakter danych. Ich udostępnienie, w szczególności danych dotyczących lokalizacji siedlisk gatunków chronionych rodziłoby zagrożenie ich zniszczenia. Zarządzenie uzupełniono o mapy obrazujące lokalizację działań ochronnych dla poszczególnych gatunków.

III. Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego pismem z dnia 28 października 2013 r. znak: MODR-PR.072-36-5/13 (data wpływu: 31 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie w odpowiedzi na otrzymane przez Państwa pismo w sprawie konsultacji projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, po zapoznaniu się z wyłożonymi projektami planów dla obszarów Natura 2000 w województwie mazowieckim, zwraca uwagę na brak podziału na działania obligatoryjne i fakultatywne w niektórych planach zadań ochronnych np. Dolina Zwoleńki PLH140006, Dolina Środkowej Wisły PLB 140004. Będzie to skutkowało brakiem możliwości otrzymania dofinansowania w ramach programu rolno środowiskowo - klimatycznego przez rolników gospodarujących na terenach Natura 2000, Wymogi wynikające z programu rolno środowiskowo - klimatycznego nie mogą pokrywać się z wymogami obligatoryjnymi ujętymi w planach zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.*”

uwzględniono. Dokonano weryfikacji zapisów projektu zarządzenia. Podzielono projektowane działania ochronne na obligatoryjne i fakultatywne.

IV. Wójt Gminy Jabłonna pismem z dnia 23 października 2013 r. znak: ŁP.6724.3.88/2013 (data wpływu: 28 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*W nawiązaniu do zawiadomienia o wyłożeniu planów zadań ochronnych, sporządzonych w formie projektów zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie dla obszaru Doliny Środkowej Wisły PLB140004 wnoszę o usunięcia z listy dokumentów planistycznych wskazanych do, zmian „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna wsi Suchocin - Uchwała - Nr ZZIV/240/2012 Rady Gminy Jabłonna z dnia 26 września 2012 r.” Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Suchocin zawiera zapisy wskazujące, że tereny leżą w granicach europejskiej sieci Ekologicznej Natura 2000 w strefie Specjalnej Ochrony PLB 140004 - Dolina Środkowej Wisły, dla której obowiązują przepisy odrębne. Zapisy i funkcje terenu w/w dokumentu nie stoją w sprzeczności i w kolizji z planami zadań ochronnych, dlatego wnoszę jak na wstępie*”.

uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „*Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000

z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Sytuacja taka może dotyczyć np. planów lub studiów, które zostały np. ustanowione przed wejściem Polski do UE albo ustanowione nawet po tym terminie lecz bez właściwej i kompetentnej oceny skutków dla obszaru Natura 2000; lub też ustanowione w czasie, gdy wyznaczenie obszaru Natura 2000 opóźniało się. Przedmiotowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, uchwalony w 2012 r. przeszedł stosowną procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym na Europejską Sieć Obszarów Natura 2000. W związku z powyższym zrezygnowano z określania wytycznych do przedmiotowego planu.

V. Zarząd Mienia m.st. Warszawy pismem z dnia 25 października 2013 r. znak: ZMW/Eu/ŁP/8621/2013 (data wpływu: 28 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: *„W tabeli 2.6. podane liczebności należy zmienić i ujednoczyć z tabelą 1.5. lub wyjaśnić z czego wynikają różnice w obydwu tabelach.”*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie ma merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagi o treści:

- a) *„W tabeli 4. Analiza Zagrożeń należy uzupełnić zagrożenia potencjalne dla przedmiotów ochrony: bielik, stanowisko HA1: wypas zwierząt gospodarskich w zadrzewieniach lęgowych; polowania; brodziec piskliwy, stanowisko TRH9: D01.05 - mosty, wiadukty, budowa i eksploatacja przepraw mostowych, w tym realizacja planowanej budowy Trasy i Mostu na Zaporze; brodziec piskliwy, stanowiska TRH6,7,8: J02.10 - gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; brodziec piskliwy, stanowiska TRH5: J02.10 - gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; D01.05 - mosty; wiadukty, budowa i eksploatacja przepraw mostowych, w tym realizacja planowanej budowy Mostu Krasińskiego; mewa siwa, stanowiska LAC22,23,24,26,29: GOI - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; rybitwa rzeczna, stanowiska STH22,23,71: GOI - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze; rybitwa białoczelna, stanowiska STA 22,23,56: GOI - sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji; uprawiane w plenerze; zimorodek, stanowiska AL14,15: J02.10—gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; Sieweczka rzeczna, stanowiska CHD 61,62,63: G01.02 - turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych”;*
- b) *„Ponadto z tabeli 4. Analiza Zagrożeń przy wielu stanowiskach derkacza, brodziec piskliwego oraz krwawodzioba powtórzono jako zagrożenie planowaną realizację budowy Mostu na Zaporze. Należy usunąć te zapisy i pozostawić je tylko przy stanowiskach przedmiotów. ochrony, których one dotyczą, np. jednego stanowiska derkacza i brodziec piskliwego. Krwawodziób w rejonie wymienionej budowy nie odbywa łęgów”*

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych, który nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków. Na skutek wniosków społecznych zgłoszonych do zarządzenia w ramach przedmiotowej procedury udziału społeczeństwa Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

w Warszawie dokonał uzupełnienia zdiagnozowanych dla przedmiotów ochrony zagrożeń, w tym ich opisu.

Uwaga o treści: „W tabeli 8, Wskazania do dokumentów planistycznych należy zmienić zapis dotyczący zakazu poruszania się w obszarze NATURA 2000 pojazdami mechanicznymi i dopuścić możliwość poruszania się po całym obszarze NATURA 2000 w granicach miasta Warszawy-pojazdów służących do utrzymania porządku i pielęgnacji terenu, wykonujących pracę w porozumieniu z Urzędem Miasta st. Warszawy. Należy też dopuścić możliwość postoju pojazdów mechanicznych w tym obszarze w wyznaczonych miejscach”

nie uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych, który nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków. Na skutek wniosków społecznych złożonych do projektu zarządzenia w ramach przedmiotowej procedury udziału społeczeństwa preredagowano przedmiotowy zapis.

VI. Pan ██████████ pismem z dnia 25 października 2013 r. (data wpływu: 7 listopada 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) „W związku z wywieszeniem projektu PZO dla obszaru NATURA 2000 Dolina Środkowej Wisły przekazuję uwagi i wnioski dotyczące planu. W tabeli 6. Ustalenie działań ochronnych wymieniono działania ochronne polegające na wprowadzeniu zmian na etapach projektowania, budowy i eksploatacji przepraw mostowych. Przy gatunkach, przy których zostało to działanie wymienione, w kolumnie „miejsce realizacji” brakuje jednej z projektowanych przepraw: Południowej Obwodnicy Warszawy-należy dodać ją do listy wymienionych mostów.”;
- b) „W tabeli 6. Ustalenie działań ochronnych dla mewy czarnogłowej, rybitwy . rzecznej i mewy siwej wymieniono działanie polegające na izolacji wyspy w rezerwacie przyrody „Łachy Brzeskie”. Należy zrezygnować z tego zadania gdyż wyspa piaszczysta, na której istnieje kolonia mewowców jest dobrze izolowana od brzegu także w okresie niskich stanów wody, a ingerencja w morfologię koryta w tym miejscu spowoduje tylko niepotrzebne zaburzenie naturalnego układu odsypisk.”;
- c) „W związku z częstym określeniem jako zagrożenia dla wielu przedmiotów ochrony mostów pylonowych w tabeli 4. Analiza zagrożeń należy wskazać w tabeli 6. Ustalenie działań ochronnych konieczność przeprowadzenia badań nad śmiertelnością ptaków powodowaną kolizjami z mostami, w tym szczególnie pylonowymi. W ramach tego działania należy uwzględnić ocenę wpływu stosowanej kolorystyki oraz oświetlenia.”;
- d) „W tabeli 7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony dla gatunków takich jak rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy i zimorodek wymieniono sływ jako metodę prowadzenia liczeń populacji łęgowych. Wskazane jest przeprowadzenie przynajmniej 2 razy w ciągu 10-letniego okresu obowiązywania PZO wykonanie także liczenia stanowisk łęgowych położonych z dala od koryta rzeki, ale w granicach obszaru NATURA 2000, których sprawdzenie nie jest możliwe w czasie splywu, W innym razie nie będzie możliwe oszacowanie całkowitej liczebności populacji w obszarze.”
- e) „W tabeli 7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony wymieniono dla wielu gatunków jako termin wykonania splywu czas od 25 kwietnia do 15 maja oraz od 20 maja do 10 czerwca. Uważam, że powinno się zmienić pierwszy z terminów na: od 1 do 15 maja. Zawężenie możliwości wyboru terminu ma na celu objęcie przez przyszłych wykonawców splywów najbardziej optymalnego okresu przystępowania do łęgów wielu przedmiotów ochrony”

nie uwzględniono. Wszystkie uwagi dotyczyły szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych, który nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ podaje do publicznej wiadomości informacje

o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków. Tryb procedury udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów określony jest w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Zgodnie z art. 39 ust.1 pkt 4 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości informację o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując co najmniej 21-dniowy termin ich składania. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, obwieszczeniem znak: WPN-II.6320.79.2013.JS z dnia 4 października 2013 r., określił termin składania uwag na 21 dni. Powyższe uwagi zostały wniesione po ustawowym terminie 21 dni. Zgodnie z art. 41 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) uwagi lub wnioski złożone po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia.

VII. Pani [REDAKTOWANE] – [REDAKTOWANE] e –mailem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) „*Generalna uwaga do wszystkich projektów PZO, żeby nazwy łacińskie gatunków i zbiorowisk/siedlisk przyrodniczych były pisane kursywą.*”;
- b) „*W projekcie PZO Dolina Środkowej Wisły PLB140004 - str. 82: powinno być "torfianek" a nie "torfiarek" (tabel, kolumna z zagrożeniami potencjalnymi); str. 98: w tabeli (kolumna ostatnia) powinno być "Trasa Mostu Północnego", a nie "budowa Trasy Mostu Północnego" (bo trasa jest w zasadzie wybudowana).*”

uwzględniono. Dokonano korekt w zapisach zarządzenia.

VIII. Państwo [REDAKTOWANE] e –mailem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*Jestem właścicielką gospodarstwa rolnego w miejscowości [REDAKTOWANE], nr działki [REDAKTOWANE], a mój [REDAKTOWANE] gospodarstwa rolnego we wsi [REDAKTOWANE], działka nr [REDAKTOWANE]. Duże części obu gospodarstw według opracowywanych planów dla Doliny Środkowej Wisły należeć będą do Obszaru Natura 2000, część obszaru w Skierdach już należy do Obszaru Natura 2000. Odbyło się to bez żadnej konsultacji, ani powiadomienia. Jako rolnicy uważamy, że będzie to hamulec naszego rozwoju. W związku z tym żądamy odszkodowania, lub wykupu tych terenów. Już teraz mamy ograniczone prawo własności, które w Unii Europejskiej jest prawem nadrzędnym. Nie możemy uporządkować działek np. wyciąć zbędnych krzaków. Na części ziemi chciałabym założyć uprawę warzywną. Z tego co wiem jest to niemożliwe bo do tej pory była to łąka i byłaby to za duża ingerencja w środowisko. Dlatego składam wniosek o wykup lub odszkodowanie.*”

nie uwzględniono. Wyznaczenie obszarów sieci Natura 2000 to obowiązek wszystkich państw członkowskich. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000 (ze wskazaniem ich proponowanych granic), zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Projekt ten wymaga zasięgnięcia opinii właściwych miejscowo rad gmin. Niezłożenie przez właściwe miejscowo rady gminy opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uznaje się za brak uwag. Dopiero wówczas wyznacza się obszary specjalnej ochrony ptaków w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska. Wyznaczanie obszarów Natura 2000 odbywa się wyłącznie na podstawie naukowych kryteriów przyrodniczych, a nie ekonomicznych czy społecznych. Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 wyznaczony został jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków, z zachowaniem ww. procedury. Na terenie obszarów

Natura 2000 dozwolone jest prowadzenie wszelkiej działalności, która nie wpływa znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Zgodnie z art. 130 ust. 1 pkt 1 z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz.1232, 729, 821, 21, 888) ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną zasobów środowiska może nastąpić przez poddanie ochronie obszarów lub obiektów na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Ustanowienie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 w żaden sposób nie ograniczyło prawa własności obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadziło jedynie dodatkowe uregulowania sposobu korzystania z własności. Kwestie odszkodowania/wykupu nieruchomości regulują przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska. Jednocześnie należy zaznaczyć, że o roszczenia, o których mowa powyżej można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości (art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska).

IX. Wójt Gminy Słupno pismem z dnia 21 października 2013r. znak: BG.605.12.2013 (data wpływu: 24 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) *„Przedmiot ochrony - A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*. Działanie ochronne - utworzenie strefy ochronnej obejmującej zakaz przebywania i prowadzenia prac leśnych w promieniu 500 m od gniazda w okresie od 1 stycznia do 31 lipca; w pozostałym okresie zakaz obowiązuje w promieniu 200 m; ograniczenie wycinki lasu łęgowego w promieniu 1 km od gniazda. Obszar wdrażania.- HA3 (2333); strefa ochronna w 624 - 627 km biegu rzeki, na terenie Kępy Ośnickiej (Strona-104). Należy wykreślić działanie ochronne. Brak jest możliwości utworzenia strefy ochronnej z uwagi na to, że: brak jest uszczegółowienia zasięgu promienia strefy oraz odniesienia promienia w formie graficznej, obejmie w dużym stopniu działki prywatne nie będące własnością Skarbu Państwa, Kępa Ośnicka jest również własnością osoby prywatnej gdzie zlokalizowane jest gospodarstwo rolne, w którym prowadzona jest hodowla zwierząt gospodarskie oraz uprawa roślin, strefa - ogranicza działania. służące poprawie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, strefa ogranicza gospodarkę rolną na pozostałym terenie, strefa obejmie również tereny leśne gdzie gospodarka leśna musi być prowadzona zgodnie z Planami urządzania lasu, strefa obejmie obszar służący celom turystycznym (sezon turystyczny i żeglarski jest zbieżny z sezonem łęgowym) oraz wszelkiej żegludze, w tym transportowej. Usuwanie zadrzewień i zakrzewień jest konieczne z uwagi na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, usuwanie drzew w międzywalu przez miejscową ludność występuje sporadycznie i odbywa się za zgodą odpowiednich organów”;*
- b) *„Przedmiot ochrony – A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*. Działanie ochronne - utworzenie strefy ochronnej obejmującej zakaz przebywania i prowadzenia prac leśnych w promieniu 500 m od gniazda w okresie od 1 stycznia do 31 lipca; w pozostałym okresie zakaz obowiązuje w promieniu 200 m; ograniczenie wycinki lasu łęgowego w promieniu 1 km od gniazda. Obszar wdrażania - HA4 (bbbf); strefa ochronna w 613,9 - 616,5 km biegu rzeki, na prawym brzegu Wisły, na terenie Kępy Wykowo (Strona – 105). Należy wykreślić działanie ochronne. Brak jest możliwości utworzenia strefy ochronnej z uwagi na to, że brak jest uszczegółowienia zasięgu promienia strefy oraz odniesienia promienia w formie graficznej obejmie w dużym stopniu działki prywatne nie będące własnością Skarbu Państwa, Kępa Wykowo jest również własnością osób prywatnych, strefa ogranicza działania służące poprawie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, strefa obejmie również tereny leśne gdzie gospodarka leśna musi być prowadzona zgodnie z Planami urządzania lasu, strefa obejmie obszar służący celom turystycznym (sezon turystyczny i żeglarski jest zbieżny z sezonem łęgowym) oraz wszelkiej żegludze w tym transportowej, usuwanie zadrzewień i zakrzewień jest konieczne z uwagi na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, usuwanie drzew w międzywalu przez miejscową ludność występuje sporadycznie i odbywa się za zgodą odpowiednich organów”*

uwzględniono. Kwestie tworzenia stref ochronnych regulują przepisy ustawy o ochronie przyrody dotyczące ochrony gatunkowej. W związku z powyższym zrezygnowano z przedmiotowego zapisu.

Uwagi o treści:

- a) „przedmiot ochrony - A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*. Działanie ochronne - wyłączenie z wycinki zadrzewień o charakterze łęgowym na obszarze gniazdowania bielika. Obszar wdrażania - HA3 (2333); obszar zadrzewień łęgowych w 624 - 626,5 km biegu rzeki, na Kępie Ośnickiej (strona – 105). Należy wykreślić działanie ochronne. Brak jest możliwości wyłączenia z wycinki zadrzewień o charakterze łęgowym na obszarze gniazdowania bielika z uwagi na to, że brak jest uszczegółowienia lokalizacji terenu gdzie wycinka jest wyłączona oraz odniesienia lokalizacji w formie graficznej, zadrzewień i zakrzewień jest uwagi na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe - usuwanie drzew w międzywalu przez miejscową ludność występuje sporadycznie i odbywa się za zgodą odpowiednich organów”;
- b) „Przedmiot ochrony - A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*. Działanie ochronne - wyłączenie z Wycinki zadrzewień o charakterze łęgowym na obszarze gniazdowania bielika. Obszar wdrażania - HA4 (bbb): strefa ochronna w 613,9 – 616,5 km biegu rzeki, na prawym brzegu Wisły, na terenie Kępy Wykowo (Strona -105). Należy wykreślić działanie ochronne. Brak jest: możliwości wyłączenia z wycinki zadrzewień o charakterze łęgowym na obszarze gniazdowania bielika z uwagi na to, że: brak jest uszczegółowienia lokalizacji terenu gdzie wycinka jest wyłączona oraz odniesienia lokalizacji w formie graficznej, usuwanie zadrzewień i zakrzewień jest konieczne z uwagi na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, usuwanie drzew w międzywalu przez miejscową ludność występuje sporadycznie i odbywa się za zgodą odpowiednich organów”

częściowo uwzględniono. Jednym z zagrożeń zdiagnozowanych w stosunku do bielika jest wycinka lasów. Uwzględniając konieczność ochrony przedmiotowego gatunku zaprojektowano działanie polegające na wyłączeniu pewnych obszarów z możliwości prowadzenia wycinki na terenach o charakterze łęgowym w rejonie gniazdowania bielika. Jednocześnie zweryfikowano treść działania poprzez uwzględnienie w jego treści zapisów wprowadzających wyjątki dopuszczające przeprowadzenie wycinki. Projekt zarządzenia uzupełniono o załączniki graficzne obrazujące lokalizację przedmiotowego działania.

Uwagi o treści:

- a) „Przedmiot ochrony - A 193 Rybitwa rzeczna *Stenia hirundo*. Działanie ochronne — Ograniczenie żeglugi i ruchu jednostek pływających w okresie łęgowym w obszarze rezerwatów przyrody „Ławice Troszyńskie”, „Wyspy Białobrzeskie”, „Wyspy Zakrzewskie”, „Kępa Antonińska”, „Kępa Rakowska”, „Zakole Zakroczymskie”, „Wikliny Wiślane”, „Kępy Kazunskie”, „Wyspy Zawadowskie”, „Wyspy Świderskie”, „Łachy Brzeskie”. Obszar wdrażania - STH3,4, 5, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 71 (d018, ea6c, eabf, fedd, 89bd, 53e7, 6fc8, 6294, 0a6b, 7ad0, 2a6a, c41d); cały obszar koryta rzeki pomiędzy 616,3 a 618,7 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Ławice Troszyńskie”; pomiędzy 607,5 a 612 km biegu rzeki, w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Białobrzeskie”, pomiędzy 602,8 a 606,1 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Zakrzewskie”; pomiędzy 598,3 a 602,8 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępa Antonińska”; pomiędzy 594,4 a 597,5 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępa Rakowska”; pomiędzy 553 a 560 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Zakole Zakroczymskie”(Strona- 147). Należy wykreślić działanie ochronne. Brak jest możliwości ograniczenia żeglugi i ruchu jednostek pływających z uwagi na to, że: brak jest uszczegółowienia lokalizacji terenu gdzie żegluga będzie ograniczona oraz odniesienia lokalizacji w formie graficznej, ograniczenie dotyczy obszaru służącemu celom turystycznym (sezon turystyczny i żeglarski jest zbieżny z sezonem łęgowym) oraz wszelkiej żegludze w tym transportowej”;
- b) „Przedmiot ochrony - A193 Rybitwa rzeczna *Stenia hirundo*. Działanie ochronne - Ograniczenie żeglugi i ruchu jednostek pływających w okresie łęgowym w obszarze rezerwatów przyrody „Ławice Troszyńskie”, „Wyspy Białobrzeskie”, „Wyspy Zakrzewskie”, „Kępa Antonińska”, „Kępa Rakowska”, „Zakole Zakroczymskie”, „Wikliny Wiślane”, „Kępy Kazunskie”, „Wyspy Zawadowskie”, „Wyspy Świderskie”, „Łachy Brzeskie”. Obszar wdrażania - STA 1, 2, 3, 4, 5, 17, 18, 19, 20 21, 22, 23, 24 (590c, 7f55, 33ec,d77f, 17a2, a82c b5ad, 9a9d, d9fc, 06e8, a738, 5d68, b80f); cały obszar koryta rzeki, pomiędzy 616,3 a 618,7 km biegu rzeki znajdujący się

w granicach rezerwatu przyrody „Ławice Troszyńskie”; pomiędzy 607,5 a 612 km biegu rzeki, w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Białobrzesckie”; pomiędzy 602,8 a 606,1 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Zakrzewskie”; pomiędzy 598,3 a 602,8 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępa Antonińska”; pomiędzy 594,4 a 597,5 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępa Rakowska”; pomiędzy 553 a 560 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Zakole Zakroczymskie”; pomiędzy 557 a 562 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Wikliny Wiślane”; pomiędzy 541,6 a 553 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępy Kazuńskie”; pomiędzy 487,4 a 495 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Świderskie” (Strona -162). Należy wykreślić działanie ochronne. Brak jest możliwości ograniczenia żeglugi i ruchu jednostek pływających z uwagi na to, że: brak jest uszczegółowienia lokalizacji terenu gdzie żegluga będzie ograniczona oraz odniesienia lokalizacji w formie graficznej, ograniczenie dotyczy obszaru służącemu celom turystycznym (sezon turystyczny i żeglarski jest zbieżny z sezonem lęgowym) oraz wszelkiej żegludze w tym transportowej”;

- c) „Przedmiot ochrony - A182 : Mewa siwa (pospolita) *Larus canus*”. Działanie ochronne — Ograniczenie żeglugi i ruchu jednostek pływających w okresie lęgowym w obszarze rezerwatów przyrody „Ławice Troszyńskie”, „Wyspy Białobrzesckie”, „Wyspy Zakrzewskie”, „Kępa Antonińska”, „Kępa Rakowska”, „Zakole Zakroczymskie”, „Wikliny Wiślane”, „Kępy Kazuńskie”, „Wyspy Zawadowskie”, „Wyspy Świderskie”, „Łachy Brzeskie”. Obszar wdrażania - LAC3. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30 (863a, 9b59, abd8, 4e52, 752f, 52b5, 3adf, cd25, 4884; adaa, f3f2, 8097, 4306, 5896, fc62,:1628); cały obszar koryta rzeki pomiędzy 616,3 a 618,7 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Ławice Troszyńskie”; pomiędzy 607,5 a 612,0 km biegu rzeki w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Białobrzesckie”; pomiędzy 602,8 a 606,1 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Zakrzewskie”; pomiędzy 598,3 a 602,8 km: biegu: rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępa Antonińska”; pomiędzy 594,4 a 597,5 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępa Rakowska”; pomiędzy 553 a 560 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Zakole Zakroczymskie”; pomiędzy 557 a 562 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Wikliny Wiślane”; pomiędzy 541,6 a 553,0 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Kępy Kazuńskie”; pomiędzy 487,4 a 495,0 km biegu rzeki, znajdujący się w granicach rezerwatu przyrody „Wyspy Świderskie” (Strona-215). Należy wykreślić działanie ochronne. Brak jest możliwości o ograniczenia żeglugi i ruchu jednostek pływających z uwagi na to, że; brak jest uszczegółowienia lokalizacji terenu gdzie żegluga będzie ograniczona oraz odniesienia lokalizacji w formie graficznej, ograniczenie dotyczy obszaru służącemu celom turystycznym (sezon turystyczny i żeglarski jest zbieżny z sezonem lęgowym) oraz wszelkiej żegludze w tym transportowej”

uwzględniono. Na terenie rzeki Wisły zostały uznane niżej wymienione rezerwatu przyrody (13): Łachy Brzeskie, Wyspy Świderskie, Wyspy Zawadowskie, Ławice Kiełpińskie, Kępy Kazuńskie, Zakole Zakroczymskie, Wikliny Wiślane, Kępa Rakowska, Kępa Antonińska, Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białobrzesckie, Kępa Wykowska, Ławice Troszyńskie. Spośród wymienionych rezerwatów przyrody plany ochrony posiadają: Łachy Brzeskie, Wyspy Świderskie, Wyspy Zawadowskie. W planach ochrony rezerwatów dopuszczono możliwość żeglugi po szlaku wyznaczonym przez służby gospodarki wodnej zgodnie z przepisami o żegludze śródlądowej, z ograniczeniem możliwości żeglowania do niezbędnego minimum w okresie lęgowym ptaków od 15 marca do 15 sierpnia. Dla pozostałych rezerwatów przyrody nie ma wyznaczonych szlaków żeglownych i zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 21 ustawy o ochronie przyrody obowiązuje w nich zakaz żeglowania. Kwestię żeglugi i ruchu jednostek pływających regulują odrębne przepisy. W związku z powyższym usunięto przedmiotowe zapisy z projektu zarządzenia.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: „dopuszcza się prowadzenie żeglugi śródlądowej wyłącznie po wyznaczonym torze wodnym bez przybijania jednostek pływających do wysp i kęp. Należy wykreślić określone wskazanie do zmiany z uwagi na to, że w niektórych przypadkach konieczne jest; przybijanie jednostek pływających do brzegu wysp i kęp. Część kęp i wysp jest własnością

osób fizycznych gdzie prowadzona jest gospodarka rolna. Brak jest innej możliwości przedostania się na teren prywatny”

częściowo uwzględniona. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów planistycznych które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.) nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, która ma na celu m.in. określenie wpływu planowanego zagospodarowania na obszary Natura 2000. W związku z powyższym w projekcie przedmiotowego planu zadań ochronnych określono potrzebę weryfikacji i aktualizacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. W przypadku, gdy ocena strategiczna wykaże istotny negatywny wpływ planowanych zamierzeń na przedmioty ochrony Obszaru plan nie będzie mógł zostać uchwalony. Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych stanowią ogólne wytyczne, które winny być brane pod uwagę przy aktualizacji dokumentacji, w sposób indywidualny w odniesieniu do zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: *„nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000, chyba że działania te są niezbędne w celu: realizacji zadań ochronnych wynikających z planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 oraz planów ochrony rezerwatów przyrody; realizacji działań związanych z budową przepraw mostowych; realizacji działań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej, o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach: dla tego przedsięwzięcia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpi od konieczności wykonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 lub ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykaże brak znaczącego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru; realizacji działań wynikających z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo znaczącego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000 i wykonywane będą wyłącznie poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16 października do końca lutego (w rejonie gniazdowania bielika od 16 października do 31 grudnia), a także z zastrzeżeniem zapisów dotyczących obszaru Natura 2000 PLH140029 Kampinoska Dolina Wisły. Należy wykreślić określone wskazanie do zmiany z uwagi na to, że usuwanie zadrzewień i zakrzewień jest konieczne z uwagi na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe oraz usuwanie drzew w międzywalu przez miejscową ludność występuje sporadycznie i odbywa się za zgodą odpowiednich organów.”*

nie uwzględniono. W ramach przygotowywania dokumentacji na potrzeby planu zadań ochronnych eksperci dokonali analizy m. in. dokumentacji planistycznej i zdiagnozowali potencjalne zagrożenia dla przedmiotów ochrony. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. *„Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”* potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Sytuacja taka może dotyczyć np. planów lub studiów, które zostały np. ustanowione przed wejściem Polski do UE albo ustanowione nawet po tym terminie lecz bez właściwej i kompetentnej oceny skutków dla obszaru Natura 2000; lub też ustanowione w czasie, gdy wyznaczenie obszaru Natura 2000 opóźniało się.

W projekcie planu zadań ochronnych określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Powyższe nastąpi w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym wskazanie do zmiany w dokumentach planistycznych zostało preredagowane i sformułowane jako zalecenie.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: *„Wskazanie do zmiany - wprowadzenie zapisu dotyczącego wykluczenia prowadzenia imprez masowych w obszarze Natura 2000*

w sezonie lęgowym ptaków, trwającym od początku marca do 16 października. Należy zmienić zapis wskazania do zmiany na „wprowadzenie zapisu, dotyczącego wykluczenia prowadzenia imprez masowych, o których mowa w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych, w obszarze Natura 2000 w sezonie lęgowym ptaków, trwającym od początku marca do 16 października bądź wykreślić zapis.”

nie uwzględniono. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Powyższe nastąpi w ramach strategicznej oceny oddziaływania. Przedmiotowy zapis został przerezegowany. Wskazanie do zmiany w dokumentach planistycznych sformułowane jako zalecenie wskazujące konieczność przeanalizowania możliwości realizacji imprez masowych w sezonie lęgowym ptaków, w kontekście ewentualnego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: *„Wskazanie do zmiany - wyklucza się wstęp na wyspy i kępy znajdujące się na rzece Wisła w obszarze Natura 2000 w okresie lęgowym ptaków, trwającym od początku marca do 16 października. Należy wykreślić określone wskazanie do zmiany z uwagi na to, że część kępy i wyspy jest własnością osób fizycznych gdzie prowadzona jest gospodarka rolna.”*

uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. *„Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”* potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Kwestia płoszenia i niepokojenia ptaków w okresie lęgowym regulowana jest przepisami odrębnymi. W związku z powyższym zrezygnowano z przedmiotowego zapisu w projekcie planu zadań ochronnych.

Pozostałe uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji, jednakże merytorycznie pokrywają się z ww. uwagami zgłoszonymi do projektu zarządzenia. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

X. Urząd Miejski w Koźmicach pismem z dnia 18 października 2013 r. znak: GS.604.12.2013 (data wpływu: 24 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: *„Wskazania do dokumentów planistycznych. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie geodezyjnym Świerże Górne, obręb geodezyjny Wilczkowice Górne i obręb geodezyjny, Michałowka oraz dla terenu położonego w obrębie sołectwa Ryczywół nie obejmuje terenów objętych Naturą 2000. Proponowane zmiany ograniczą funkcjonowanie istniejących zakładów w tym Elektrowni Koźmicze położone w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000. Inwestycje w obszarze rzeki Wisły realizowane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy bądź decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Projekty w/w decyzji są uzgadniane z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest przepisem rozstrzygającym o sposobie zagospodarowania terenów rzeki Wisły. Nie widzimy potrzeby wprowadzenia*

dodatkowych zapisów wymienionych w załączniku nr 6 do planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004”

uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Sytuacja taka może dotyczyć np. planów lub studiów, które zostały np. ustanowione przed wejściem Polski do UE albo ustanowione nawet po tym terminie lecz bez właściwej i kompetentnej oceny skutków dla obszaru Natura 2000; lub też ustanowione w czasie, gdy wyznaczenie obszaru Natura 2000 opóźniało się. Przedmiotowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, uchwalony w 2011 r. przeszedł stosowną procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym na Europejską Sieć Obszarów Natura 2000. W związku z powyższym zrezygnowano z określania wytycznych do przedmiotowego planu.

Uwagę o treści: *„Ustalenie działań ochronnych. Rezygnacja z budowy progu stabilizującego na rzece Wiśle, w rejonie ujęcia wody chłodzącej Elektrowni „Kozienice” S. A w Świerżach Górnych obecnie ENEA Wytwarzanie S.A. W trakcie prowadzonego postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. inwestycji (postępowanie nie zakończone) - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie postanowieniem z dnia 28 marca 2012 roku znak: WOOS-II.4242.27.2012.AZA uzgodnił realizację przedsięwzięcia określając i określił warunki realizacji. Jednocześnie RDOŚ w uzasadnieniu postanowienia stwierdził „Mając na uwadze, wartości przyrodnicze terenu, lokalizację przedsięwzięcia, skalę, zakres i wielkość zamierzonej inwestycji oraz dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu stwierdza się, że realizacja zamierzonego przedsięwzięcia, - po wprowadzeniu, zaproponowanych warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia nie wpłynie - znacząco negatywnie na elementy przyrodnicze środowiska, gatunki zwierząt, roślin i siedliska przyrodnicze, a w szczególności nie wpłynie znacząco negatywnie na cele i przedmioty ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000. Budowa progu stabilizacyjnego na rzece Wiśle w rejonie, ujęcia wody chłodzącej Elektrowni „Kozienice” w Świerżach Górnych nie narusza zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody z 2014 r. i jako taka może być realizowana. Proponowany, zapis dot. rezygnacji z budowy progu stoi z sprzeczności z wyżej przedstawionym stanowiskiem. Wnioskujemy o wykreślenie tego zapisu”*

częściowo uwzględniono. Na etapie udziału społeczeństwa uwagę do przedmiotowego działania zgłosiła ENEA Wytwarzanie S.A. w Świerżach Górnych, która zawnioskowała o zmianę treści działania w następujący sposób: *Rezygnacja z budowy stałych piętrzeń; dopuszczenie budowy piętrzeń okresowych. Minimalizacja negatywnego oddziaływania budowy progu stabilizującego na rzece Wiśle (piętrzenie okresowe), w rejonie ujęcia wody chłodzącej w ENEA Wytwarzanie S.A. w Świerżach Górnych. (...).* Informacje złożone we wniosku potwierdzone są zapisami raportu o oddziaływaniu na środowisko. Powyższa zmiana została wprowadzona do projektu zarządzenia.

Uwagę dotyczącą wytycznych do dokumentów planistycznych o treści: *„Rezygnacja z budowy napowietrznych linii energetycznych (przesyłowych) w obszarze Natura 2000. W związku z budową Nowego Bloku energetycznego na terenie ENEA wytwarzanie S.A. istnieje duże prawdopodobieństwo modernizacji i rozbudowy linii przesyłowych. Wnioskujemy o wykreślenie tego zapisu.”*

nie uwzględniono. W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych zidentyfikowano szereg dokumentów planistycznych które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.) nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym wskazano potrzebę przeprowadzenia ich aktualizacji m. in. w zakresie ewentualnego wpływu napowietrznych linii energetycznych na przedmioty ochrony. Przeredagowano wskazania do zmiany w dokumentach planistycznych na zalecenie.

Uwagę o treści: *„Utworzenie rezerwatu przyrody „Wyspy Kobylnickie” .Obszar ten objęty już jest ochroną w ramach-Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 Utworzenie obszaru Natura 2000 objęła*

już w swych założeniach ochronę ptaków na tym terenie oraz ich ostoi i siedlisk. Dodatkowe tworzenie rezerwatu „Wyspy Kobylnickie” w celu ochrony zachowania ostoi lęgowych i miejsc postoju jest naszym zdaniem niecelowe. Dodatkowo dla rezerwatu przyrody należy określić strefę ochroną - otulinę. Na terenie gminy Kozienice w otulinie znalazłyby się powierzchnie gruntów osób prywatnych o ogólnej powierzchni około 122 ha o intensywnej uprawie warzyw i owoców. Utworzenie rezerwatu, a następnie planów ochrony dla rezerwatu znacznie ograniczy rozwój terenów nadwiślańskich, budowę i modernizację watów przeciwpowodziowych, modernizację dróg, rozwój turystyki. Wnioskujemy o wykreślenie tego zapisu”

uwzględniono. Dokonano weryfikacji dokumentacji i usunięto z projektu planu zadań ochronnych działanie polegające na zebraniu kompletnej dokumentacji i utworzenie projektowanych rezerwatów faunistycznych. Plan zadań ochronnych to narzędzie służące do skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, którego podstawowym celem jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienia, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Kwestia tworzenia krajowych form ochrony przyrody wychodzi poza zakres unormowań dotyczących obszarów Natura 2000 i regulowana jest odrębnymi przepisami prawa.

Uwagę o treści: *„W zakresie poboru piasku z rzeki Wisły - wnioskujemy o umożliwienie poboru piasku do celów budowlanych po spełnieniu wymogów określonych w odrębnych przepisach. W otoczeniu Elektrowni Kozienice funkcjonują zakłady produkcyjne, które do produkcji budowlanej wykorzystują piasek pozyskiwany z rzeki Wisły.”*

nie uwzględniono. Wnioskodawca nie precyzuje, do którego zapisu zarządzenia odnosi się uwaga. Działalność związana z pozyskaniem kruszyw, jako działalność gospodarcza na terenie obszaru Natura 2000, podlega regulacji art. 36 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, który wskazuje, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. W zakresie możliwości prowadzenia tego typu prac (pobór kruszyw) obowiązują odrębne przepisy prawa, w tym procedura oceny oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000. W ramach analizy projektu planu zadań ochronnych dokonano weryfikacji projektowanych działań ochronnych, w wyniku czego zrezygnowano z zapisów regulujących kwestię poboru kruszyw z rzeki Wisły.

XI. Burmistrz Miasta Józefów pismem z dnia 23 października 2013 r. znak: POŚ.610.2.2013 (data wpływu: 25 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) *„Niniejszym składam następujące uwagi do planu zadań ochronnych Obszaru Natura 2000: str. 168 i 604 – powołanie się na zmianę Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z 2001 r., podczas gdy w wykazie dokumentów na str. 97 wymienione jest studium z 2010 r. Powinno być „Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Józefowa zatwierdzonego uchwałą Rady Miasta Józefowa nr 273/III/2001 Rady Miejskiej w Józefowie z dnia 1 lutego 2001 r. zmienione uchwałą Rady Miasta Józefowa nr 330/V/2010 z dnia 15 lipca 2010 r.”;*
- b) *„Str. 322 - omawiając konieczność tworzenia polderów powyżej Warszawy pominięto kwestie już zaistniałej sytuacji podniesienia poziomu terenu na obszarze Józefowa i dzielnicy Wawer, nakazanych działań naprawczych oraz działań zapobiegawczych. Plan powinien wyraźnie określać zadania w zakresie rekultywacji obszarów zdegradowanych w skutek działalności człowieka. W planie ochrony jest wskazane usunięcia niewielkiej ilości gruzu z terenu miasta Karczewa natomiast nie wspomina się na temat degradacji zaistniałej na terenie Józefowa (pkt 2)”*

nie uwzględniono. Uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko poz, organ podaje do publicznej wiadomości informacje

o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

Uwagi o treści:

- a) *„Pominięto aspekt ujęcia w obszarze Natura 2000 obszarów już zabudowanych budynkami mieszkalnymi oraz usługowymi, w planie powinny znaleźć się zalecenie dla takich terenów dzięki czemu zapisy te będzie można przenieść do planów miejscowych. Zabudowa taka powinna być poddana analizie, a następnie, wskazana do utrzymania lub do pełnej amortyzacji bez możliwości realizacji nowych obiektów (np. zabudowa na terenie m. Józefowa pomiędzy jeziorem Łacha a rzeką Wisłą, gdzie teren jest regularnie zalewany)”;*
- b) *„Z uwagi na możliwość lokalizacji szeroko rozumianych usług na terenie objętym programem powinny, plan ochrony powinien zakładać, jakie usługi są dopuszczalne np. wielkopowierzchniowe obiekty handlowe przy współczynniku powierzchni biologicznie czynnej 10% i mniej, a może tylko usługi w ograniczonym zakresie np. lecznictwo, sport, turystyka, rekreacja i hotele”*

nie uwzględniono. Wnioskodawca nie precyzuje, do którego zapisu zarządzenia odnoszą się uwagi. Projekt zarządzenia spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, który określa zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządza się „z punktu widzenia gatunków i siedlisk” (przedmiotów ochrony), a nie np. z punktu widzenia rozwoju gminy, lokalizacji inwestycji czy realizacji celów społecznych i gospodarczych. Instrumenty planistyczne Natura 2000 to narzędzie skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, które ma pomóc w ochronie obszaru sprawującemu nad nim nadzór. Kwestia ewentualnego negatywnego wpływu planowanych inwestycji, a tym samym możliwości i warunków realizacji inwestycji lub zakazy realizacji zamierzeń z uwagi na znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000, oceniana jest w trakcie postępowań w zakresie oceny oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000 lub ewentualnie na etapie strategicznej oceny oddziaływania. Plan zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć/planów z obowiązujących procedur ocenowych. Proces sporządzania projektu planu zadań ochronnych nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności/niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

XII. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Warszawa Inspektorat Otwock z siedzibą w Sobiekursku pismem z dnia 23 października 2013 r. znak: W/IOT-4103.122/13 (data wpływu: 28 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści *„W odpowiedzi na pismo z dnia 4.10.2013 r. znak: WPN-II.6320.79.2013.JS w sprawie opracowania planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Inspektorat WZMiUW w Otwocku wnosi, aby w opracowaniu planów zadań ochronnych dla następujących obszarów Natura 2000: Bagno Całowanie PLH140001, Bagno Całowanie PLB140011 oraz Dolina Środkowej Wisły PLB140004 umieścić zapis o możliwości wykonywania przez administratora wód bieżącej konserwacji cieków melioracji wodnych podstawowych bez konieczności uzyskiwania decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót. Zgodnie z ustawą Prawo wodne Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie wykonuje prawa właścicielski w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa w imieniu Marszałka Województwa Mazowieckiego. Do obowiązków właściciela wód wedle w/w ustawy należy m.in. ich utrzymanie w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków, korzystania z wód, jak również zapewnienie utrzymania w należytym stanie technicznym koryt cieków naturalnych lub kanałów. WZMiUW dążąc do zapewnienia sprawności*

technicznej koryt rzek realizuje bieżącą konserwację. Bieżącą konserwacją nie są prace nie polegające pogłębianiu cieków ani odtworzeniu ich stanu pierwotnego, ale mające na celu utrzymanie stałego przepływu w korytach cieków i ich użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem. Bieżąca konserwacja określa systematyczność i znaczną częstotliwość wykonywania prac (nie rzadziej niż raz na 2 -3 lata), co oznacza, iż roboty koszenia lub odmulania cieków, które nigdy nie były konserwowane, nie można nazwać bieżącą konserwacją. Coroczne koszenie skarp rzek niczym się nie różni od corocznego koszenia łąk przez rolników. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo wodne oraz statutem WZMiUW prowadzenie kontroli poziomu wód gruntowych nie należy do obowiązku WZMiUW. Jednocześnie informujemy, iż WZMiUW nie posiada pozwolenia wodnoprawnego na piętrenie wody na jazie kozłowym na rzece Kanał Wilga Wisła w Łukówcu. Piętrenia na urządzeniach melioracji wodnych szczegółowych (na rowach) są możliwe i bardziej skuteczne w zatrzymywaniu wody w gruncie.”

nie uwzględniono. W procesie planowania nie podlegają dyskusji wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego. Plan zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć ani planów z obowiązujących procedur ocenowych czy konieczności uzyskania odpowiednich decyzji i uzgodnień. Proces sporządzania projektu planu zadań ochronnych nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności / niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 - wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Pozostała część zgłoszonej uwagi, dotycząca kontroli poziomu wód gruntowych, merytorycznie odnosi się do obszarów Natura 2000 Bagno Całowanie PLH140001, Bagno Całowanie PLB140011.

XIII. Pani [REDAKOWANE] e- mailem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi dotyczące zapisów w Załączniku nr 6 (wskazania do zmian w dokumentach planistycznych) o treści:

- a) *„powinno się dopuścić bagrowanie koryta rzeki Wisły oraz akwenów portów rzecznych związane z ochroną przeciwpowodziową oraz utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych przez administratora. Myślę że swobodnie można połączyć ten punkt związany w wydobywaniem piasku i żwiru (wymienione w tym załączniku trochę niżej). Działania związane z wydobywaniem piasku i żwiru oraz bagrowanie powinny być możliwe zarówno w zakresie prac utrzymaniowych oraz związanych z bezpieczeństwem przeciwpowodziowym”;*
- b) *„zamiast rezygnacji ze stosowania w budownictwie wodnym gruzu i ziemi z wykopów budowlanych jako budulca - zamiast całkowicie wykluczać taki budulec należałoby podać jakich zanieczyszczeń powinien być pozbawiony budulec albo określić zakres niezbędnych badań”;*
- c) *„jeżeli dopuszcza się prowadzenie żeglugi śródlądowej bez przybijania jednostek do wysp i kęp - to powinno się również dopuścić a nawet zalecić tworzenie przystani oraz innych miejsc postojowych dla jednostek pływających - żeby skupiać ludzi i jednostki w miejscach bezpieczniejszych. Wisła jest tak duża rzeką że nie można ignorować czy też lekceważyć jej innych użytkowników”;*
- d) *„w przypadku dopuszczenia usuwaniu drzew i krzewów - powinny być również dopisane działania związane z naprawą lub odbudową urządzeń wodnych ,które są w złym stanie technicznym lub zostały zniszczone podczas powodzi. Pozycja zawarta w planie jest bardzo ogólna i wiele urzędników będzie się obawiało podjąć decyzję jak zakwalifikować dane przedsięwzięcie...; na całym odcinku Doliny Środkowej Wisły w zakresie budownictwa wodnego dopuszcza się realizację bulwarów na odcinku Śródmieścia w Warszawie? To chyba jakiś absurd. Powinno się usunąć miejscowość i dopuścić możliwość rozwoju każdego większego miasta nad Wisłą. Inne miasta również nad rzeką mają promenady nadbrzeżne biegnące wzdłuż rzeki; w zakresie budownictwa wodnego powinny również zostać dodane obiekty służące do ochrony przeciwpowodziowej w tym wały przeciwpowodziowe”;*
- e) *„zakaz realizacji imprez masowych w okresie lęgowym ptaków dla aglomeracji Warszawskiej w której Wisła jest sercem miasta - raczej powinien się pojawić zapis o ograniczeniu tych imprez, jeśli jest to konieczne”;*

- f) *„odnośnie zakazu poruszania się pojazdów mechanicznych w obszarze Natura 2000 prosilibym o również o wyłączenie również pojazdów budowy - na czas trwania robót”*

nie uwzględniono. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Powyższe nastąpi w ramach strategicznej oceny oddziaływania. Przedmiotowy zapis został przerehabilitowany. Wskazania do zmiany w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenia określające jaki rodzaj działań winien zostać w szczególności przeanalizowany w trybie procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Uwagę o treści: *„Ponadto dosyć wątpliwy do zastosowania może być zapis odnośnie lokalizacji zaplecza budowy poza obszarem Natury 2000 - nie zawsze jest to realnie możliwe bo często granice obszaru Natury 2000 obejmują również przyległe pasy drogowe - lub ich części”*

uwzględniono. Kwestia warunków realizacji przyszłych inwestycji szczegółowo oceniana jest w postępowaniach administracyjnych m. in. z zakresu oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Zgodnie z art. 81 ust. 2 i 98 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia/uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. Zgoda na realizację zamierzenia może być wydana jedynie, gdy inwestor zapewni właściwą ochronę poszczególnych elementów środowiska, w tym np. odpowiednią lokalizację zaplecza budowy lub (w przypadku stwierdzenia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000) spełni wymogi nadrzędnego interesu publicznego, wobec braku rozwiązań alternatywnych, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. W związku z powyższym zweryfikowano przedmiotowy zapis projektu zarządzenia i zdecydowano o ograniczeniu wytycznych do etapu projektowego. Pozostała część zapisu została usunięta.

Uwagę o treści: *„Zapisy związane z ograniczeniem żeglugi na największej rzece w Polsce która stanowi międzynarodową drogę wodną - niskiej klasy ale jednak - jest niezgodne z innymi działaniami propagowanymi i również dofinansowanymi przez Unię Europejską służące do rozwoju dróg wodnych w UE. Niestety również w mojej opinii większość użytkowników rzek którzy chcąc nie chcąc żeby przepłynąć z Warszawy do Płocka muszą przepłynąć przez obszar rezerwatu przez który bardzo często z uwagi na szereg zakazów nie można poprowadzić szlaku i wbrew pozorom może to prowadzić do większych szkód dla tak cennego obszaru”*

uwzględniono. Na etapie udziału społecznego uwagę w zakresie ograniczania żeglugi wniósł również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie. Na terenie rzeki Wisły zostały uznane niżej wymienione rezerwaty przyrody (13): Łachy Brzeskie, Wyspy Świderskie, Wyspy Zawadowskie, Ławice Kiełpińskie, Kępy Kazuńskie, Zakole Zakroczymskie, Wikliny Wiślane, Kępa Rakowska, Kępa Antonińska, Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białobrzeskie, Kępa Wykowska, Ławice Troszyńskie. Spośród wymienionych rezerwatów przyrody plany ochrony posiadają: Łachy Brzeskie, Wyspy Świderskie, Wyspy Zawadowskie. W planach ochrony rezerwatów dopuszczono możliwość żeglugi po szlaku wyznaczonym przez służby gospodarki wodnej zgodnie z przepisami o żegludze śródlądowej, z ograniczeniem możliwości żeglowania do niezbędnego minimum w okresie lęgowym ptaków od 15 marca do 15 sierpnia. Dla pozostałych rezerwatów przyrody nie ma wyznaczonych szlaków żeglownych i zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 21 ustawy o ochronie przyrody obowiązuje w nich zakaz żeglowania. Kwestię żeglugi i ruchu jednostek pływających regulują odrębne przepisy. W związku z powyższym usunięto przedmiotowy zapis z projektu zarządzenia.

Uwagę o treści: *„chciałam poprosić o zrewidowanie obszarów granicy Natury 2000, ponieważ przykładowo Port Czerniakowski w którym były prowadzone nadzory przyrodnicze podczas prowadzonych prac utrzymaniowych jak również w inwentaryzacji ptaków w granicach obszaru*

specjalnej ochrony Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 z listopada 2009 roku wykonanej przez RDOS nie wykazały występowania na terenie Portu Czerniakowskiego obecności 22 gatunków ptaków z Załącznika Nr 1 Dyrektywy Ptasiej w tym 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.”

nie uwzględniono. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000 (ze wskazaniem ich proponowanych granic), zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Wyznaczanie odbywa się wyłącznie na podstawie naukowych kryteriów przyrodniczych, a nie ekonomicznych czy społecznych. Dla przedmiotowego Obszaru obowiązuje Standardowy Formularz Danych (SDF), określający jego granice. W § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 określono zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zgodnie z pkt 1 ww. przepisu projekt planu zadań ochronnych obejmuje opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. Nr 70, poz. 821). Jak wynika z powyższego plan zadań ochronnych sporządza się dla aktualnych granic Obszaru wyznaczonych zgodnie z wymogami prawa polskiego i unijnego. Wektorowa warstwa GIS, stanowiąca opis granic, to warstwa istniejąca, która była podstawą do wydania rozporządzenia Ministra Środowiska ustanawiającego przedmiotowy obszar Natura 2000. Sporządzony projekt planu zadań ochronnych spełnia wszelkie wymogi prawne. Procedura zmiany granic obszaru jest procedurą odrębną, określoną w ustawie o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 27a ust. 3 ustawy o ochronie przyrody zmiana granic lub likwidacja obszaru specjalnej ochrony ptaków lub specjalnego obszaru ochrony siedlisk następuje, jeżeli jest to uzasadnione naturalnymi zmianami stwierdzonymi w wyniku monitoringu i nadzoru, o którym mowa w art. 31, oraz po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej. Dokumentacja, na podstawie której sporządzony został projekt zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, została opracowana przez ekspertów z zakresu ornitologii, którzy nie zidentyfikowali kryteriów niezbędnych do zaproponowania zmiany granic obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004.

XIV. Pani [REDAKTOWANE] e- mailem z dnia 05 listopada 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) *„Bardzo smutny wydaje się fakt, że w literaturze zaprezentowanej na końcu opracowania pojawiają się bardzo szczegółowe pozycje dotyczące ptaków, natomiast bibliografia dotycząca pozostałych komponentów środowiska jest bardzo uboga. Informacje dotyczące pozostałych komponentów środowiska, przeważnie, czerpane są z podręczników dotyczących całego kraju. Czerpanie informacji o środowisku przyrodniczym z podręczników dotyczących całego kraju (takich jak „Geografia regionalna Polski” (Kondracki 2009), lub „Geologia regionalna Polski” (Stupnicka 1997)) wydaje się niewystarczające w przypadku tak szczegółowych opracowań jak Plan Zadań Ochronnych.”;*
- b) *„Drugi mankament Planu Zadań Ochronnych wydaje się wynikać z powyżej zarysowanego problemu. Kierunkiem wyznaczonym dla obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły” PLB140004 przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska jest przywrócenie rzeki roztokowej. W obecnej formie rzeka roztokowa wydaje się być efektem silnej antropopresji na obszarze całej zlewni. Według danych zawartych u Starkla (2001) i Mycielskiej-Dowgiałło i in. (1999) roztokowy charakter Wisły jest zjawiskiem dość młodym – datować można tą zmianę na przełom XVIII i XIX wieku. Przemiany charakteru koryta rzecznoego można i należy wiązać ze zmianami użytkowania ziemi. Spowodowały one wzrost objętości dostarczanego materiału, a tym samym przekształcanie się dotychczas meandrującego koryta w roztokowe. Oznacza to, że w ramach ochrony obszaru „Dolina Środkowej Wisły” utrzymywany i przywracany będzie stan związany ze stosunkowo niedawnym impulsem antropogenicznym.”;*
- c) *„Jednocześnie w tym samym dokumencie pojawia się postulat związany z wprowadzeniem właściwej gospodarki hydrotechnicznej w zlewniach rzek. Brak jednak sprecyzowania co autor*

rozumie pod tym sformulowaniem. Brak tego wyjaśnienia wydaje się dużym mankamentem przedstawionego Planu Zadań Ochronnych. Szczególnie jeśli autor miał na myśli zwiększenie retencji poprzez zalesianie stoków. Oznaczałoby to brak zrozumienia procesów funkcjonujących w rzece roztokowej, która tak jak opisane zostało powyżej jest wynikiem odlesienia stoku. W takim wypadku oznaczało by to wprowadzanie działań przeciwstawnych, których efekty mogą się znosić.”;

- d) *W związku z powyższymi niedoborami Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły” wnoszę o uzupełnienie dokumentu o:*
- doprecyzowane sformułowania związane z ochroną przeciwpowodziową,*
  - poszerzenie wiadomości o przyrodzie nieożywionej przedstawionych w dokumencie,*
  - przedstawienie wyników analiz związanych z wprowadzanymi działaniami ochronnymi takimi jak rozebranie wałów oraz przecięcie ostróg.”*

nie uwzględniono. Wszystkie uwagi dotyczyły szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych, który nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust. 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków. Tryb procedury udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów określony jest w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 39 ust.1 pkt 4 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości informację o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując co najmniej 21-dniowy termin ich składania. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, obwieszczeniem znak: WPN-II.6320.79.2013.JS z dnia 4 października 2013 r., określił termin składania uwag na 21 dni. Powyższe uwagi zostały wniesione po ustawowym terminie 21 dni. Zgodnie z art. 41 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...) uwagi lub wnioski złożone po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia.

XV. Pan [REDAKTOWANE] e- mailem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwaga o treści „ Z drugiej strony znajdują się w nim zapisy o objęciu znaczącej części środkowej Wisły ochroną rezerwatową. O ograniczenie żeglugi i ruchu jednostek pływających w okresie lęgowym (który obejmuje praktycznie cały sezon żeglugowy – od początku marca do 16 października). Zakazie przybijania jednostek pływających do wysp i kęp. Zakazie prowadzenia imprez masowych w obszarze Natura 2000 w sezonie lęgowym ptaków – również w śródmiejskim obszarze Wisły warszawskiej, gdzie gniazdowanie ptaków praktycznie nie występuje. Wszystkie te elementy oznaczają w praktyce objęcie całego tego terenu ochroną niezwykle zbliżoną do tej stosowanej w Parkach Narodowych. W praktyce oznacza to wyeliminowanie ruchu turystycznego i rekreacji na Wiśle. Odnoszę wrażenie, że uwzględniony został w nim wyłącznie aspekt ochrony ptaków, nie zaś, tak jak wymaga tego obszar Natura 2000, zasada zrównoważonego rozwoju. Rozumiem ją jako uwzględnienie dwóch aspektów – zarówno ochrony przyrody, jak i różnorodnych działań podejmowanych przez ludzi. Przyjęcie tak restrykcyjnych zasad w praktyce nie zawsze przekłada się na zwiększenie ochrony przyrody. Ich egzekwowanie wymaga ogromnych środków. Z drugiej strony budzi ogromną niechęć osób, którym zależy na Wiśle, jej przyrodzie, ale chcących również przebywać na tym terenie.

uwzględniono. Na terenie rzeki Wisły zostały uznane niżej wymienione rezerваты przyrody (13): Łachy Brzeskie, Wyspy Świdorskie, Wyspy Zawadowskie, Ławice Kiełpińskie, Kępy Kazuńskie, Zakole Zakroczymskie, Wikliny Wiślane, Kępa Rakowska, Kępa Antonińska, Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białobrzskie, Kępa Wykowska, Ławice Troszyńskie. Spośród wymienionych rezerwatów przyrody plany ochrony posiadają: Łachy Brzeskie, Wyspy Świdorskie, Wyspy Zawadowskie. W planach ochrony rezerwatów dopuszczono możliwość żeglugi po szlaku wyznaczonym przez służby gospodarki wodnej zgodnie z przepisami o żegludze śródlądowej, z ograniczeniem możliwości żeglowania do niezbędnego minimum w okresie lęgowym ptaków od 15 marca do 15 sierpnia. Dla pozostałych rezerwatów przyrody nie ma wyznaczonych szlaków żeglownych i zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 21 ustawy o ochronie przyrody obowiązuje w nich zakaz żeglowania. Kwestię żeglugi i ruchu jednostek pływających regulują odrębne przepisy. W związku z powyższym usunięto przedmiotowy zapis z projektu zarządzenia. Ponadto z dokumentacji usunięto działanie polegające na zebraniu kompletnej dokumentacji i utworzeniu projektowanych rezerwatów faunistycznych. Plan zadań ochronnych to narzędzie służące do skutecznej ochrony obszaru Natura2000, którego podstawowym celem jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienia, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Kwestia tworzenia krajowych form ochrony przyrody wychodzi poza zakres unormowań dotyczących obszarów Natura 2000 i regulowana jest odrębnymi przepisami prawa. Zweryfikowano wytyczne do dokumentów planistycznych, których termin uchwalenia przypadł na okres sprzed 1 maja 2004 r. W planie zadań ochronnych określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych w trybie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wskazania w zakresie zakazu przybijania jednostek pływających do wysp i kęp oraz zakazu prowadzenia imprez masowych w obszarze Natura 2000 w sezonie lęgowym ptaków sformułowano jako zalecenia, które winny być wzięte pod uwagę przy aktualizacji dokumentacji.

Uwaga o treści: „Apeluję o podjęcie dyskusji na temat PZO „Dolina Środkowej Wisły” w szerszym, niż przyrodnicze, gronie. Głęboko wierzę, że nawet przy obecnych, bardzo sztywnych rozwiązaniach prawnych uda nam się znaleźć rozwiązania pozwalające zaspokoić potrzeby zarówno ochrony przyrody, jak i użytkowników Wisły. W związku z powyższym wnosimy o przedłużenie konsultacji, tak by możliwe było spotkanie KDS ds. Warszawskiej Wisły i omówienie problematycznych kwestii.

nie uwzględniono. W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił wszystkim zainteresowanym stronom możliwość udziału w pracach związanych ze sporządzaniem przedmiotowego projektu, w tym podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych oraz informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zawiadomienia ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty m.in. w siedzibie gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronie internetowej organu sprawującego nadzór nad projektem. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnych wykazach. Ponadto zorganizowano cykl spotkań warsztatowych z udziałem zainteresowanych stron. Wszelkie informacje o podejmowanych działaniach zamieszczano na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zapewnił szereg możliwości włączenia się w procedurę tworzenia planu zadań ochronnych. Ponadto informuje się, że tryb procedury udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów określony jest w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 39 ust.1 pkt 4 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości informację o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując co najmniej 21-dniowy termin ich składania. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie spełnił wszystkie wymogi prawa związane z opracowaniem dokumentu. Prace nad sporządzeniem przedmiotowego planu zadań ochronnych toczyły się od 2011 r. W związku z powyższym nie ma podstaw do przedłużenia konsultacji.

XVI. Pan [REDACTED] e- mailem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści „Czyli co? Skansen? Śmiecie w krzakach? Zakaz żeglugi? Ściek w środku miasta lub ochrona wałów przed przerwaniem? I to ma dotyczyć stolicy 40 ml. Państwa? Proponuję na początek zamknięcie portu czerniakowskiego, bo po co budować port w Centrum Rezerwatu Przyrody.”

nie uwzględniono. Uwaga jest ogólnikowa i niejasna. Wnioskodawca nie wskazuje konkretnych zapisów planu zadań ochronnych, które jego zdaniem winny zostać doprecyzowane czy zmienione.

XVII. Stowarzyszenie Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków pismem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*Uwagi do projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Odkrzaczanie i wycinki jako metody odtwarzania siedlisk siewczek Charadrius sp. powinny mieć miejsce na wyspach, a nie na brzegach rzeki. Działania takie podejmowane na wyspachw celu utrzymania i odtwarzania siedlisk mew i rybitw służą także sieweczkom, tworząc jednocześnie siedliska dogodne dla nich. Stosowanie tych metod na brzegach rzeki, szczególnie w pobliżu terenów zabudowanych (np. aglomeracja warszawska) niesie ze sobą duże ryzyko porażki. Potencjalne siedliskaw postaci piaszczystych terenów otwartych są bardzo atrakcyjne rekreacyjnie i w naturalny sposób związane są z dużą antropopresją. Obecność człowieka (plażowanie, jazda terenowa na quadach itp.)w takich siedliskach w okresie lęgowym siewczek stanowi dla nich duże zagrożenie. Miejsca takie, pozornie atrakcyjne, ale o wysokim ryzyku wystąpienia zagrożeń ze strony wysokiej antropopresji mogą stać się pułapką ekologiczną dla ptaków. Biorąc pod uwagę wysokie ryzyko w połączeniu ze znacznymi nakładami, jakie są konieczne na wykonywanie odkrzaceń i wycinek na brzegach rzeki, należy uznać, że działania takie nie są właściwą formą ochrony siewczek w Dolinie Środkowej Wisły. Zwracamy także uwagę, że w kontekście tego, iż Dolina Środkowej Wisły jest nie tylko ważnym obszarem dla gatunków lęgowych, ale ma duże znaczenie także dla awifauny migrującej, jako miejsce żerowania i odpoczynku, działania o charakterze inwazyjnym, jak odkrzaczanie lub wycinki, powinny być prowadzone w okresie zimowym, o ile w danym przypadku jest to możliwe technologicznie.*”

nie uwzględniono. Planowane działania poprawią warunki siedliskowe nie tylko siewczek, ale też szeregu ptaków siewkowych migrujących wzdłuż doliny Wisły. Dostępność brzegów rzeki jest związana z poziomem wody w nurcie, lokalizacja działań na brzegu nie musi więc jednoznacznie oznaczać pułapki ekologicznej. Biorąc pod uwagę stosunkowo częste powodzie w sezonie lęgowym, skutkujące zalaniem wysp, siedliska piaszczyste na brzegach mogą być alternatywą dla ptaków, które utraciły lęgi na wyspach.

XVIII. Towarzystwo Ochrony Przyrody pismem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*Opis granic omawianego OSO - TOP postuluje, aby w ramach prac nad projektem pzo rozważyć i przeprowadzić zmianę granic tego obszaru - poprzez niewielkie rozszerzenie jego powierzchni — wskutek postulowanego w niniejszych wnioskach przez Towarzystwo włączenia do OSO dwóch terenów strukturalnie związanych z Doliną Wisły Środkowej: terenów zieleni dawnego Portu Praskiego, wraz z dwoma „basenami” (akwenami) tego renaturalizującego się samoistnie terenu w Dzielnicy Praga Północ w Warszawie, w którym znajdują się stanowiska regularnego występowania dwóch gatunków dzięciołów - średniego i czarnego (chronionych w OSO), jak również zimowisko krzyżówek w liczbie 200-250 osobników, co także ma znaczenie dla obszaru. terenu części działki Nr 619 w Łomiankach i Dolnych (gm. Łomianki), położonego na lewym obwałowanym brzegu Wisły w: okolicy 528 km szlaku żeglugowego, z powodów nieznanых wyłączono przy ustanawianiu omawianego OSO W maju 2004 r. - gdyż stanowi on strukturalną część, szerokiego w tym miejscu międzywala rzeki (tak zwana Kępa Burakowska) i nie ma żadnych-objektywnych racji - mając na uwadze aktualne ekstensywne zagospodarowanie oraz. sposób użytkowania tej powierzchni - dla kontynuacji jej „sztucznego” wyłączenia z OSO”*”

nie uwzględniono. Możliwość składania uwag i wniosków w trybie procedury udziału społeczeństwa odnosi się do projektu zarządzenia, które zostało przygotowane na podstawie dokumentacji do projektu planu zadań ochronnych. Zakres prac koniecznych do sporządzenia ww. dokumentacji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W ramach prac ww. rozporządzenie przewiduje ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz określenie terminu jego sporządzenia, z uwzględnieniem konieczności m. in. zmiany granic obszaru lub przedmiotu ochrony. W ramach prac nad sporządzeniem dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla Doliny Środkowej Wisły nie zdiagnozowano konieczności zmiany granic. Ponadto obowiązująca procedura nakazuje sporządzenie zarządzenia do aktualnie obowiązującego Standardowego Formularza Danych (SDF). Działania zmierzające do ewentualnej zmiany granic Obszaru stanowią odrębne postępowanie. Wniosek o zmianę dokumentacji obszaru - zarówno granic, jak i SDF – może zostać złożony przez każdego obywatela bądź instytucję. Jednakże w przypadku wyznaczonego obszaru Natura 2000, tylko sprawujący nadzór nad obszarem może wystąpić do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) z wnioskiem o ich wprowadzenie. Każdy wniosek o wprowadzenie zmiany w obszarze zarówno w przebiegu jego granicy, jak i SDF powinien mieć nie budzące wątpliwości uzasadnienie merytoryczne, tymczasem w przedmiotowym wniosku nie wskazano czy wspomniane gatunki dzięciołów, tzn. średni i czarny (który nie jest przedmiotem ochrony), gniazdują na terenie Portu Praskiego i w jakiej liczebności. Nie ma dowodów na to, że przyłączenie Portu Praskiego zmieniałoby znacząco stan ochrony dzięcioła średniego. Ponadto, w przypadku propozycji zmiany granic, powinien być również dostarczony projekt SDF do korygowanego obszaru (korekty powierzchni obszaru, wiążą się na ogół z koniecznością dokonania zmian w opisach przedmiotów ochrony, jeżeli takie zachodzą w wyniku zmiany powierzchni). Prośby obywateli bądź instytucji winny być składane do właściwych regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, dyrekcji parków narodowych lub dyrekcji urzędów morskich, celem analizy zasadności ich wprowadzenia. W przypadku gdy prośba zostanie uznana przez sprawującego nadzór nad obszarem za zasadną, powinna zostać przekazana przez ten organ do GDOŚ w formie wniosku wraz z załącznikami (wniosek o wprowadzenie zmian od wnioskodawcy oraz dokumentacja naukowa).

Uwagę o treści: *„Część graficzna (mapa obszaru w wielu odcinkach) - wnosi się o uzupełnienie tej mapy o legendę (= wyjaśnienia użytych w niej znaków), pełniejszą niż istniejąca, wyraźne określenie granicy województw - lubelskiego i mazowieckiego, w miarę możliwości również granic gmin z podaniem ich siedzib, podanie km szlaku żeglugowego (np. co 5 km biegu rzeki), naniesienie granic rezerwatów przyrody znajdujących się w omawianym OSO, jak również strefy ochrony ścisłej, wchodzącej w skład Kampinoskiego Parku Narodowego (tak zwana „Ruska Kępa”), w miejscowości Czosnów. pow. nowodworski”*

nie uwzględniono. W projekcie zarządzenia zostały zamieszczone mapy obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zgodnie z instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych wszystkie obszary posiadają elektroniczną wektorową granicę prowadzoną w systemach informacji przestrzennej (GIS). Taka warstwa wektorowa już istnieje i w przypadku obszarów ptasich była podstawą wydania rozporządzenia Ministra Środowiska ustanawiającego m. in. obszar Doliny Środkowej Wisły. Zamieszczone mapy, pochodzące z oficjalnej strony internetowej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, zostały opracowane na podstawie ww. elektronicznej wektorowej granicy Obszaru. Zgodnie z pkt 1 § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 projekt planu zadań ochronnych obejmuje opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych. Przedmiotowy plan zadań ochronnych spełnia powyższe wymagania. Uzupełnienie map o wnioskowane informacje nie ma oparcia w instrukcji do sporządzania zarządzenia.

Uwagę o treści: *„Kompletność spisu gatunków ptaków, będących przedmiotem ochrony w omawianym OSO - wnosi się o ponowne przeanalizowanie dodania następujących gatunków: gąsiorka, czapli białej, szablodzioba, rybitwy wielkodziobej i rybołowa, jak również o rozważenie uzupełnienia tej listy o nieuwzględnione gatunki siewek wędrujących szlakiem Wisły - biegusa rdzawego, biegusa zmiennego, siewkę złotą, brodziec samotnego, brodziec leśnego, kulika wielkiego i kwokacza, a także bataliona.*

Uzasadnienie - czapla biała w okresie polegowym (= koczowania tego gatunku) pojawia się regularnie na Środkowej Wiśle w stadach powyżej 30 osobników - dużo liczniej niż umieszczony w omawianym OSO. bocian czarny. Wobec tego jest uprawdopodobnione, iż gatunek ten zasługuje na wpisanie na listę ptaków, stanowiących przedmiot ochrony. Rybołów i rybitwa wielkodzioba - oba gatunki, których doliną Wisły wędrują regularnie ich skandynawskie populacje, o coraz malejącej liczebności. Ponieważ jednak maleje także w Europie ich populacja całkowita (w Polsce - odnosi się to przykładowo do rybołowa) - udział tej nielicznej populacji przelotnej dla ochrony całkowitej populacji - jest zdaniem TOP na tyle istotny, aby zostały one uwzględnione w SDF dla OSO. Szablodziób - dość regularnie gniazdująca 1 para w OSO Dolina Wisły Środkowej - w skali 1-3 par lęgowych w całym kraju. Kwalifikuje to szablodzioba do umieszczenia w SDF tego OSO. Gąsiorek - bardzo często występujący ptak w zakrzewieniach międzywala Wisły Środkowej jednocześnie zaliczany do Zał. I Dyrektywy Ptasiej. Wydaje się, że % udział tej populacji zasługuje na to aby gatunek ten został wpisany na listę omawianego OSO. Wędrujące siewki - regularnie spotykane w okresie letnim w czasie wędrowki na pozamiejskich odcinkach Wisły. Zgodnie z zasadą przyjętą w Dyrektywie Ptasiej iż OSO chronią również gatunki wodno-błotne wędrujące wyłącznie w danym terenie - powinny być one włączone do SDF, tym bardziej iż w spisie tym została uwzględniona sieweczka rzeczna - także głównie ze względu na swoje przeloty szlakiem doliny Wisły”

nie uwzględniono. Zakres projektu zarządzenia jest zgodny z załącznikiem nr 1 „Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ” do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” i został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Projekt zarządzenia sporządzany jest do aktualnie obowiązującego Standardowego Formularza Danych, którego celem jest ochrona przedmiotów ochrony znajdujących się w obszarze. Uwzględnienie nowych gatunków w zarządzeniu wymaga uprzedniej zmiany Standardowego Formularza Danych, zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dotyczącymi wprowadzania nowo zinwentaryzowanych gatunków lub siedlisk przyrodniczych do Standardowych Formularzy Danych jako przedmiotów ochrony. Działania zmierzające do ewentualnej zmiany SDF stanowią odrębne podstępowanie. Wniosek o zmianę dokumentacji obszaru - zarówno granic, jak i SDF – może zostać złożony przez każdego obywatela bądź instytucję. Jednakże w przypadku wyznaczonego obszaru Natura 2000, tylko sprawujący nadzór nad obszarem może wystąpić do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) z wnioskiem o ich wprowadzenie. Każdy wniosek o wprowadzenie zmiany w obszarze zarówno w przebiegu jego granicy, jak i SDF powinien mieć nie budzące wątpliwości uzasadnienie merytoryczne. Prośby obywateli bądź instytucji winny być składane do właściwych regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, dyrekcji parków narodowych lub dyrekcji urzędów morskich, celem analizy zasadności ich wprowadzenia. W przypadku gdy prośba zostanie uznana przez sprawującego nadzór nad obszarem za zasadną, powinna zostać przekazana przez ten organ do GDOŚ w formie wniosku wraz z załącznikami (wniosek o wprowadzenie zmian od wnioskodawcy oraz dokumentacja naukowa). W przypadku czapli białej (gatunek nielegowy nad środkową Wisłą) dostępne dane wskazują, że w całym obszarze rejestrowano (sierpień 2009 rok – inwentaryzacja wykonana przez firmę „EKOS”) maksymalnie 199 czapli białych, czyli znacznie mniej, niż przyjęty w kryteriach Birdlife próg 470 os. (Wilk T. i inni 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki), kwalifikujący obszar do ostoi ptaków o międzynarodowym znaczeniu. Odnosnie przelotnych osobników rybołowa i rybitwy wielkodziobej, to mimo regularnego występowania ich liczebność jest niewielka (w terminie obejmującym czas jesiennej migracji obu gatunków, w dniach 8-18 sierpnia 2009 obserwowano odpowiednio 1 os. i 4 os. – dane z inwentaryzacji wykonanej przez firmę „EKOS”). Biorąc pod uwagę zapisy w planie zadań ochronnych należy uznać, że siedliska tych gatunków wykorzystywane podczas migracji będą należycie chronione. W przypadku szablodzioba dochodzi do nieregularnych, choć coraz częstszych lęgów. Główny zasięg występowania tego gatunku leży poza granicami kraju. W konsekwencji istnieje uzasadniona obawa, że na fakt gniazdowania nad środkową Wisłą zasadniczy wpływ będzie miała sytuacja w centrum zasięgu szablodzioba niż warunki na jego nadwiślańskich lęgowiskach. Należy przy tym zaznaczyć, że potencjalne legi i siedliska lęgowe tego gatunku i tak będą chronione w ramach zapisów planu zadań ochronnych. W przypadku gąsiorka liczebność w obszarze (ok. 200 par – dane z inwentaryzacji z roku 2009, wykonanej przez firmę „EKOS”) stanowi znacznie poniżej 0,5% krajowej populacji (faktyczny próg kwalifikujący o ochrony w obszarze), szacowanej na ok. 643 000 par. W odniesieniu do pozostałych gatunków ptaków siewkowych proponowanych do ochrony

należy zauważyć, że żaden z nich nie jest na tyle liczny, aby spełniać kryteria międzynarodowe (Wilk i inni 2010), będące podstawą do objęcia ochroną w ramach sieci Natura 2000.

Uwagę o treści: „Brakuje szeregu zagrożeń, oddziałujących na poszczególne gatunki chronione w OSO, lub wręcz na całe ich grupy - np. ptaki typowo rybożerne. gniazdujące kolonijnie na rzecznych piaszczystych wyspach, itp. I tak - brak jest:

- H01.05 - „Związane z rolnictwem i leśnictwem rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych” - np. spływy związków azotowych z pól - nieuwzględnione. pomimo iż wiadomo z analiz na punktach pomiarowych W10S iż wody Wisły Środkowej mają wciąż znacząco podwyższoną trofię,

- KO3.02 - „Pasożytnictwo” - mewy i rybitwy wysiadujące na gniazdach, jak również świeżo wyklute młode tych ptaków nękane są w niektórych lalach inwazyjnymi pojawami meszek - co powoduje porzucanie lęgów i/lub śmierć małych piskląt tych gatunków,

- C03.03 - „Produkcja energii wiatrowej” — oczywiste zagrożenie potencjalne natury zewnętrznej, lecz stosunkowo bliskie granicom OSO, plany budowy niebezpiecznych - dla ptaków (np. mew. bielika i bociana czarnego) siłowni wiatrowych znane są TOP z gm. Sobienie Jeziory. Czerwińsk nad Wisłą, Wyszogród, Mała Wieś i Bodzanów. a także Hłów koło Sochaczewa,

- G02.05 0 „Lotnictwo, szybownictwo, paralotniarstwo i baloniarstwo” już obecnie mające miejsce w dolinie Wisły, także w okresie lęgowym,

- A05.01 - „Hodowla wierzg.” w szczególności chów zwierząt futerkowych, w tym norki amerykańskiej, która gdy ucieknie z tego typu hodowli zagraża lęgom mew i rybitw,

- G05 - „Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka” – np. fotografia przyrodnicza dotycząca fotografowania ptaków w trakcie ich lęgów obrączkowanie piskląt mew i rybitw w ich koloniach, które może spowodować zagubienie się młodych od ich pary rodzicielskiej i schwytywanie przez drapieżniki bądź rozdziobanie przez inne pary lęgowe gniazdujących mew i rybitw,

- F03.01 - „Polowania” - umieszczone wyłącznie przy krzyżówce i bieliku. A przecież oddziaływanie polowań nie dotyczy wyłącznie formalnie gatunków (łownych lecz ;także innych - które wskutek nich są płoszone (np. nurogęś, ohar, podgorzałka, bocian czarny). Należy pamiętać także ich strzelanie do ptaków łownych z użyciem ołowianego śrutu (zamiast – śruciny z tworzywa sztucznego) zwiększa zanieczyszczenie środowiska wodnego tym toksycznym, kumulującym się w osadach dennych metalem,

- D03.01.02 - Pirsy, przystanie turystyczne lub mola - tego typu „małe” bazy sprzętu żeglugowego generują nie podlegający żadnym rygorom ruch małych jednostek wodnych (turystycznych); uczestnicy tego typu żeglugi płoszą ptaki nie tylko w ich okresie lęgowym, lecz także w miejscach spoczynku i żerowania w trakcie wędrówek”

częściowo uwzględniona. § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 określa zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zgodnie z pkt 4 ww. przepisu projekt planu zadań ochronnych obejmuje ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony. Mając na uwadze fakt, iż ochrona obszaru Natura 2000 będzie właściwa tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na aktualnej i dobrej wiedzy naukowej, w proces sporządzania planu zadań ochronnych włączono ekspertów i naukowy sposób wnioskowania. Zagrożenia zostały zdiagnozowane w kontekście obecnego zagospodarowania i użytkowania terenów na terenie Doliny Środkowej Wisły oraz stanu ochrony i biologii przedmiotów ochrony, w szczególności ich wymogów życiowych. Zagrożenia i ich charakter zostały przedstawione i przedyskutowane podczas pierwszego spotkania dyskusyjnego w ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Doliny Środkowej Wisły PLB140004 przy udziale przedstawicieli nauki, osób reprezentujących zarówno organizacje pozarządowe, samorządowe / państwowe jednostki organizacyjne oraz przedstawicieli społeczności lokalnej. Dokonano ponownej analizy zapisów projektu zarządzenia i dokonano częściowej weryfikacji katalogu zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony.

Uwagę o treści: „Ponadto szereg zagrożeń np. D01.05 „Mosty, wiadukty” czy też D02.01.01 („Napowietrzne linie elektryczne”), jak również C.01.01 („Wydobywanie piasku i żwiru,”) zostało w projekcie pzo błędnie zakwalifikowanych jako potencjalne - podczas gdy konstrukcje tego typu już

istnieją i niekorzystnie oddziałują na wiele gatunków - np. trzy mosty pylonowe (Siekierkowski. Świętokrzyski w Warszawie oraz nowy- drogowy - w Płocku, tuż poniżej -Kępy Ośnickiej) oraz -co najmniej pięć - dwu-torowych linii przesyłowy energii elektrycznej. przekraczających międzywale Wisły na odcinku objętym omawianym OSO. W OSO działa także aktualnie intensywnie co najmniej aż 7 piaskami, nie tylko na miejskim, pozbawionym kolonii mew i rybitw odcinku rzeki w centralnej Warszawie - lecz także na fragmentach Wisły „dzikiej” - w bliskim sąsiedztwie legowisk tych ptaków (np. Nowy Dwór Maz., Wólka Dworska i Kępa Zawadowska w Dzielnicy Wilanów w Warszawie).”

nie uwzględniono. W przypadku mostów i linii energetycznych brak z terenu przedmiotowego Obszaru konkretnych, dostępnych danych świadczących o rzeczywistym negatywnym oddziaływaniu tych obiektów. W przypadku piaskarni obecnie stosowana praktyka administracyjna pozwala na indywidualne rozpatrywanie tego typu przypadków, z których większość jest poddawana procedurze oceny oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000. W związku z powyższym brak jest podstaw do zakwalifikowania ww. zagrożeń do istniejących, czyli realnie negatywnie oddziałujących na cele i przedmioty ochrony.

Uwagę o treści: *„W przyporządkowaniu typów zagrożeń poszczególnym gatunkom natury bliźniaczej (np. gniazdującym w tych samych z reguły koloniach legowym mewom – śmieszce, siwej i czarnogłowej) TOP wskazuje na rażące niekonsekwencje. Przykładowo - dlaczego np. mewie śmieszce zagraża aktualnie wyłącznie czynnik o symbolu L08 (Powódź - procesy naturalne), podczas gdy u pozostałych gatunków mew i rybitw. gniazdujących bardzo często razem ze śmieszkami lub w bliskim ich sąsiedztwie — wskazano słusznie także na inne niż powódź typy zagrożeni pochodzące bezpośrednio od człowieka (np. wędkarstwo, pojazdy zmotoryzowane, sporty i różne formy czynnego wypoczynku, turystyka piesza, regulowanie -prostowanie koryt rzecznych itp.)”*

nie uwzględniono. Mając na uwadze fakt, iż ochrona obszaru Natura 2000 będzie właściwa tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na aktualnej i dobrej wiedzy naukowej, w proces sporządzania planu zadań ochronnych włączono ekspertów i naukowy sposób wnioskowania. Zagrożenia zostały zdiagnozowane w kontekście obecnego zagospodarowania i użytkowania terenów na terenie Doliny Środkowej Wisły oraz stanu ochrony i biologii poszczególnych przedmiotów ochrony, z uwzględnieniem warunków na poszczególnych siedliskach. Zagrożenia i ich charakter zostały przedstawione i przedyskutowane podczas pierwszego spotkania dyskusyjnego w ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Doliny Środkowej Wisły PLB140004 przy udziale przedstawicieli nauki, osób reprezentujących zarówno organizacje pozarządowe, samorządowe / państwowe jednostki organizacyjne oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Uwagę o treści: *„Zagrożenie przy niektórych gatunkach (np. płaskonos) typu „zarzucenie pasterstwa, brak wypasu”, tym bardziej określone jako potencjalne nie powinno ostać się w omawianym projekcie pzo - gdyż faktycznie od około co najmniej 20 lat pasterstwo i wypas przestały być realizowane w Dolinie Środkowej Wisły - więc nie może być ono traktowane jako potencjalne, skoro od dawna nie ma ono miejsca. Przy okazji TOP stwierdza, że głównym czynnikiem, który utrzymuje stosunkowo niski stopień sukcesji w siedliskach gniazdowania ptaków w miejscach otwartych jest - „od zawsze” w środkowym biegu Wisły "czynnik naturalny (hydrologiczny) - wezbrania lód, a szczególnie pochód (spływ) lodów, który usuwa kępy drzew i krzewów z wysp i z międzywala - czego nie dostrzegają autorzy projektu pzo.”*

nie uwzględniono. Wypas, choć w bardzo nielicznych lokalizacjach, jest jednak jeszcze wciąż realizowany w Dolinie Środkowej Wisły. Zapis mówiący o zarzuceniu pasterstwa nie stoi w kolizji ze stwierdzeniem, że czynnikiem utrzymującym sukcesję w początkowych stadiach jest pochód lodów.

Uwagę o treści: *„uwaga bardzo ważna - TOP uważa, że pominięto podstawowe zagrożenie pochodzące od realizacji świadomej prowadzonej gospodarki wodnej na Wiśle Środkowej - które należało by określić jako J02.12.02 „Tamy i ochrona przeciw-powodziowa w śródlądowych systemach wodnych” - w tej grupie będzie mieścić się także modernizacja i rozbudowa wałów przeciwpowodziowych, które w branży, hydrotechnicznej traktowane są jako „zapory boczne”, czyli rodzaj tam. Postuluję, aby zagrożenie to uwzględnić równoległe z wymienianym już w projekcie pzo czynnikiem (regulowanie i prostowanie koryt rzecznych). Towarzystwo uważa, że te dwa typy zagrożeń należy potraktować jako ISTNIEJĄCE, zaś jako potencjalne należy dodać typ J02.03.01 „Zmiana przebiegu koryt rzecznych na dużą skalę” - z uwagi na*

plany budowy szlaku intensywnej żeglugi towarowej - Drogi Wodnej Wschód Zachód - w omawianym OSO pomiędzy Warszawą a Płockiem”.

częściowo uwzględniona. Wisła zaliczana jest do rzek częściowo uregulowanych. Ochrona obszaru Natura 2000 będzie możliwa tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 opracowany został w wyważeniu celów ochrony obszaru Natura 2000 oraz lokalnych uwarunkowań społeczno gospodarczych, w tym konieczności zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej. Ważną kwestią w zapewnieniu właściwej ochrony przeciwpowodziowej jest zachowanie dobrego stanu istniejących wałów przeciwpowodziowych. Remont i modernizacja urządzeń wodnych podlega odpowiednim procedurom administracyjnym wykluczającym możliwość realizacji zamierzenia w przypadku wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na przedmioty ochrony (w takich sytuacjach podjęcie działań możliwe jest jedynie, gdy zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody, a więc spełnione zostaną wymogi nadrzędnego interesu publicznego, wobec braku rozwiązań alternatywnych, z zapewnieniem wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000). Ewentualna rozbudowa wałów, prowadząca do zabudowy doliny rzecznej, może prowadzić do negatywnych zjawisk. W związku z powyższym uzupełniono wykaz zagrożeń potencjalnych w tym zakresie. Zagrożenie J02.03.01 „Zmiana przebiegu koryt rzecznych na dużą skalę” zawarte jest w uwzględnionym z projekcie zagrożeniu J02.03. „Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych”. W związku z powyższym nie widzi się potrzeby uzupełnień w tym zakresie.

Uwagę o treści: *„TOP uważa również, że pominięto potencjalne zagrożenie typu J02.02.01 „Bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych” - które niewątpliwie dotyczy mew, rybitw, ohara i ostrygojada w końcowym (północnym) fragmencie omawianego OSO - w strefie cofkowej Zbiornika Włocławskiego - w gm. Duninów, Słupno i Gąbin - gdzie RZGW w Warszawie planuje przeprowadzić przedsięwzięcie o nazwie „Makroniwelacja czaszy cofkowej części Zbiornika Włocławskiego, wraz z remontem zapór bocznych Tokary i Jordanów”*

uwzględniono. Dokonano ponownej analizy zapisów projektu zarządzenia. W konsekwencji zweryfikowano katalog zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony w ww. zakresie.

Uwagę o treści *„Zagrożenie D04.03 (korytarze powietrzne) - np. u mewy siwej i rybitwy rzecznej - to również jest zagrożenie istniejące a nie - jak to ujęto - potencjalne - bo lotnisko w Modlinie jest czynne. Ponadto w omówieniu tego typu zagrożenia pominięto dwa dalsze lotniska, znajdujące się w bliskim sąsiedztwie OSO - wojskowe w Dęblinie oraz sportowe — w gm. Sobienie Jeziory”*

nie uwzględniono. Listę zagrożeń tworzyli eksperci ornitologzy zatrudnieni przy tworzeniu planu zadań ochronnych. Inwestycja polegająca na realizacji lotniska w Modlinie przeszła procedurę oceny oddziaływania na środowisko, w tym na obszar Natura 2000. Na dzień dzisiejszy nie obserwuje się rzeczywistego negatywnego wpływu funkcjonowania lotniska w Modlinie na omawiany Obszar. W konsekwencji zagrożenie to zostało określone jako potencjalne, choć lotnisko faktycznie już funkcjonuje. Jeśli monitoring prowadzony na lotnisku wykaże negatywny wpływ na Obszar, obowiązkiem inwestora będzie wprowadzenie dodatkowych środków minimalizujących, które wykluczą negatywne oddziaływania. W skrajnym przypadku, gdy wdrożone środki nie zapewnią wystarczającej ochrony i nie zajdą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody, nastąpi likwidacja działalności. W proces sporządzania planu zadań ochronnych włączono ekspertów i naukowy sposób wnioskowania. Zagrożenia zostały zdiagnozowane w kontekście obecnego zagospodarowania i użytkowania terenów na terenie Doliny Środkowej Wisły, biologii przedmiotów ochrony oraz stanu ochrony gatunków na poszczególnych stanowiskach. Lotnisko wojskowe w Dęblinie oraz lądowisko w gminie Sobienie Jeziory nie zostały uznane za zagrożenia w przypadku Doliny Środkowej Wisły.

Uwagę o treści: *„Uwaga natury zasadniczej - większość „Opisów zagrożeń” (ostatnia rubryka tabeli - załącznika), które - zdaniem TOP - powinny bardziej szczegółowo (= konkretnie) precyzować charakterystykę poszczególnych zagrożeń w warunkach omawianego OSO (= międzywała dużej nizinnej rzeki, mineralnej, o charakterze wybitnym roztokowym) w projekcie pzo często jedynie powiela krótką nazwę symbolu zagrożenia, wymienionego już w poprzednich rubrykach. Takie postępowanie powoduje iż znacząca część treści tego załącznika traci swoją wartość informacyjną. Ten niewłaściwy stan rzeczy*

należy naprawić poprzez konkretyzację zagrożenia - np. poprzez podanie istniejących lokalizacji linii energetycznych, mostów pylonowych. TOP - w celu prezentacji właściwej zdaniem Towarzystwa drogi do naprawy tej wady - przesyła równoległe z niniejszym pismem - pocztą elektroniczną - projekt analogicznej tabeli, sporządzonej w ramach prac nad przygotowaniem projektu pzo dla OSO „Małopolski Przełom Wisły”, prowadzonych przez RDOŚ w Lublinie.”

częściowo uwzględniono. Rozszerzono opis zagrożeń. Odstąpiono od wymienienia w ramach danego zagrożenia konkretnych lokalizacji inwestycji. Załącznik określający zagrożenia dotyczy całego obszaru Natura 2000 i ma za zadanie scharakteryzować zjawiska, które są lub mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla poszczególnych przedmiotów ochrony. Zbyt duże uszczegółowienie jest nieuzasadnione.

Uwagę dotyczącą celów działań ochronnych o treści: *„TOP uważa, że cele te potraktowano bardzo wąsko, „mechanicznie” i sprowadzono je praktycznie do określenia danych o liczebności populacji dla jej stanu określanego jako FV. Dodatkowo - dla Towarzystwa niejasnym jest - dlaczego cele dla niektórych gatunków sprowadzają się do zachowania ich populacji w OSO określanej wyłącznie od pewnego minimum, dla innych zaś gatunków - liczebność adekwatna dla stanu gatunku FV jest podawana w węższym, bądź też szerokim przedziale - np. dla rybitwy rzecznej 1700-2500 par. Powstaje więc pytanie, czy w sytuacji gdy populacja tej rybitwy wyniesie przykładowo w danym roku około 2570 par, czyli przekroczy ten przedział - to nie będzie/ , można powiedzieć wtedy iż jej stan odpowiada w pełni symbolowi FV? Nie wiadomo też/co, w związku z przywołanymi rozbieżnościami, dzieli mewę siwą (stan FV - przy populacji tego gatunku - minimum 2200 par, bez podania liczby maksymalnej), od omówionej powyżej rybitwy rzecznej, dla której ”rzekomo populacja w stanie FV nie powinna przekroczyć 2500 par?”*

uwzględniono. Zweryfikowano i dostosowano zapisy projektu zarządzenia. W przypadku większości gatunków zapis będzie dotyczył minimum liczebności, którego osiągnięcie/zachowanie będzie jednoznaczne z osiągnięciem celu działań ochronnych. Ujęcie w celach działań ochronnych liczebności populacji zapewnia zarazem ochronę siedlisk, bez których niemożliwe byłoby zachowanie określonej liczebności. Przyjęte wielkości mogą różnić się od wartości podawanych w standardowym formularzu danych. Wynika to z faktu, że niektóre gatunki zwiększały swoją liczebność (w okresie między inwentaryzacjami ornitologicznymi wykonanymi przed i po roku 2004 – według wytycznych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska data wstąpienia Polski do Unii Europejskiej stanowi punkt wyjścia do określania przedmiotów ochrony), z kolei część gatunków wykazywała spadek liczebności. W niektórych przypadkach z braku danych z roku 2004 liczebności te określano biorąc pod uwagę trend oraz tempo zmian liczebności. Zmienione minimalne poziomy populacji otrzymają następujące wartości: bocian czarny – 50 osobników, krzyżówka – 3000-20000 osobników, płaskonos - 15 par, derkacz – 100 samców, nurogęś – 85 par, sieweczka obrożna – 125 par, mewa siwa – 1200 par, rybitwa rzeczna – 1500 par, rybitwa białoczelna – 500 par, brzegówka – 5200 par (nor lęgowych), dzięcioł białoszyi – 9 par. W przypadku krzyżówki zdecydowano się na zachowanie zakresu liczebności, gdyż w zależności od warunków pogodowych liczebność zimującej populacji podlega znacznym wahaniom.

Uwagi dotyczące celów działań ochronnych o treści:

- a) *„Ponadto TOP uważa, że cele działań ochronnych w OSO określać należy nie tylko w parametrach liczebnych populacji każdego z gatunków lecz również z uwzględnieniem; rozmieszczenia gatunku w międzywalu Wisły Środkowej. Przykładowo - czy jeżeli wspomniane rybitwy rzeczne będą występować w OSO jedynie na fragmencie tego; obszaru powyżej Warszawy (w liczebności około 1720 par), a wyginą niemal zupełnie na odcinku rzeki pomiędzy Warszawą a Płockiem (co można sobie wyobrazić np. ;w sytuacji wybudowania Drogi Wodnej Wschód - Zachód), to stan zachowania tego gatunku będzie w omawianym OSO mógł być dalej określany jako FV?”;*
- b) *„Zdaniem TOP cele działań ochronnych powinny zostać także sprecyzowane w parametrach siedliskowych, bezwzględnie wymaganych przez poszczególne gatunki. Tak więc należy-również w tym punkcie uwzględnić stan zachowania zadrzewień nadbrzeżnych, łąk, zaś przede wszystkim - piaszczystych wysp (odsypów) w nurcie rzeki, jako siedlisk najbardziej zagrożonych przedsięwzięciami hydrotechnicznymi, w tym planami regulacji Wisły.”*

nie uwzględniono. § 3 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wskazuje, że zakres prac

koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje m. in. ustalenie celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie, na jaki jest sporządzany plan zadań ochronnych, umożliwiające monitoring i weryfikację ich osiągnięcia. Wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” wskazują, że cele powinny być sformułowane w sposób konkretny, to jest możliwy do weryfikacji. (...). Opracowując plan zadań ochronnych jako cel działań ochronnych przyjęto konieczność utrzymania minimalnej liczebności poszczególnych przedmiotów ochrony w Obszarze. Wizja ta uwzględnia parametry właściwego stanu ochrony. Projekt zarządzenia sporządzony został z uwzględnieniem wymogów prawnych i wytycznych.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: „*Na wstępie uwag do wyżej wymienionego załącznika TOP podkreśla iż przyjęte w nim (a tym samym - w projekcie pzo) ustalenia powinny być zgodne (= adekwatne) do wydanych w przeszłości i obowiązujących aktualnie aktów- prawnych - w szczególności z treścią trzech Rozporządzeń Wojewody Mazowieckiego (Nr 59, 60, 61) z dnia 8 grudnia " 2003r, w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatu przyrody - Wyspy Zawadowskie (Rozporządzenie Nr 60), Wyspy Świderskie (Rozporządzenie Nr 61) oraz Łachy Brzeskie (Rozporządzenie Nr 59). publikowanych w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego Nr 306 z 2003r,*”

nie uwzględniono. Tworzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i planu ochrony dla rezerwatów przyrody są to dwie odrębne procedury administracyjne, dla dwóch form ochrony przyrody. Zgodnie z art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w ust. 10. Plany ochrony rezerwatów Wyspy Zawadowskie, Wyspy Świderskie oraz Łachy Brzeskie ustanowione zostały rozporządzeniami z 2003 r. a więc przed ustanowieniem obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły. W konsekwencji ich zakres nie pokrywa się z art. 28 ust. 10 ww. ustawy. Przedmiotowy plan zadań ochronnych został sporządzony zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, które nie nakładają obowiązku uwzględniania w ramach planu zadań ochronnych działań ochronnych dotyczących rezerwatu przyrody (w ramach planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 działania ochronne projektowane są dla przedmiotów ochrony, a nie krajowych form ochrony przyrody).

Uwagi dotyczące załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści:

- a) „*Odnosnie minimalizacji prognozowanego oddziaływania przepraw drogowych (mostów na Wiśle na terenie OSO) należy usunąć zapis dotyczący minimalizacji potencjalnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia przeprawy mostowej w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 724 (most pomiędzy Ciszycą w gm. Konstancin Jeziorna a miejscowością Józefów k. Otwocka) - w km 493-494 s/Jaku żeglugowego Wisły i wprowadzić w to miejsce wykluczenie (= rezygnację) z budowy tegoż mostu - gdyż ograniczenie takie przewidziano w obowiązującym Rozporządzenie Wojewody Mazowieckiego Nr 61 z dnia 8 grudnia 2003r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Wyspy Świderskie - patrz Rozdział 5 („Sposoby eliminacji i minimalizacji zagrożeń dla przyrody”), tabela - par. 12 - pkt. 10 tej tabeli, a także Rozdział („Ustalenia do miejscowych planów, zagospodarowania przestrzennego”), par. 18 ust. 5 - w Załączniku 1 do tegoż Rozporządzenia.”;*
- b) „*Ta sama uwaga dotyczy także uwag w projekcie pzo odnośnie realizacji (budowy) nowych nadziemnych linii energetycznych na terenie omawianego OSO. których budowa na terenie trzech wyżej wspomnianych rezerwatów faunistycznych jest wykluczona, w związku z zapisami przywołanych ustaleń zawartych w obowiązujących trzech planach ochrony tych rezerwatów.”*

nie uwzględniono. Tworzenie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i planu ochrony dla rezerwatów przyrody są to dwie odrębne procedury administracyjne, dla dwóch form ochrony przyrody. Przedmiotowy plan zadań ochronnych został sporządzony zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, które nie nakładają obowiązku uwzględniania

w ramach planu zadań ochronnych działań ochronnych dotyczących rezerwatu przyrody (w ramach planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 działania ochronne projektowane są dla przedmiotów ochrony, a nie krajowych form ochrony przyrody). § 3 pkt 6 ww. rozporządzenia wskazuje, że plan zadań ochronnych obejmuje m. in. ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” działania powinny być zapisane jako czynność do wykonania. Podstawową grupą działań powinny być zadania służące bezpośrednio osiągnięciu celów planu, postawionych dla poszczególnych przedmiotów ochrony. Mogą one dotyczyć np.: a) wykonania określonych czynności ochrony czynnej, b) wdrożenia modyfikacji w stosowanych metodach gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków, c) utrzymania określonych metod gospodarowania w siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków. Jak wynika z powyższego zakazy nie stanowią działań ochronnych.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Ponadto błędnie określono - w przypadku wszystkich wymienionych w projekcie pzo planowanych przepraw mostowych inwestora tych przedsięwzięć (= Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad), gdyż niektóre z omawianych mostów będą położone w trasie dróg wojewódzkich, zarządzanych przez Wojewódzki Zarząd Dróg, podlegający Marszałkowi Województwa Mazowieckiego.”*

nie uwzględniono. W dokumencie wskazano podmioty odpowiedzialne za wykonanie działania „Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Inwestor”. Powyższy zapis obejmuje inne podmioty wskazane w uwadze.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Monitoring liczebności wskazanych w tym załączników gatunków – w przypadkach, gdy monitoring taki zalecany jest corocznie - postuluje się dokonanie zmiany częstotliwości jego prowadzenia na raz na 2-3 lata” – co zmniejszy jego koszty, bez znaczącego uszczerbku dla poziomu wiedzy o sianie liczebności danej populacji. Towarzystwo twierdzi także, że coroczny (dwu-krotny w każdym okresie lęgowym) monitoring kolonii lęgowych mew i rybitw może potęgować już i tak mające miejsce niezależnie od tego typu badań płoszenie gniazdujących ptaków, także w krytycznym dla nich okresie -wzchowu piskląt - co samo z siebie będzie niekorzystnie wpływać na stan populacji tych kluczowych dla OSO gatunków. Wymóg kontroli corocznej TOP sugeruje pozostawić jedynie w przypadkach terenów (= krótkich odcinków międzywala Wisły Środkowej), na których dokonywane będą istotne dla stanu OSO przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco wpływać na ten OSO i chronione w nim gatunki ptaków (np. rozległe wycinki drzew i krzewów w ramach tzw. ochrony przeciw-powodziowej. czy też odcinkowe regulacje wód rzeki i pobór kruszywa z dna Wisły).”*

nie uwzględniono. Dolina Środkowej Wisły jest najważniejszym lęgowiskiem dla wielu gatunków w Polsce (rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, sieweczka obrożna, mewa czarnogłowa, ostrygojad) dlatego stan ich populacji powinien podlegać intensywnemu monitoringowi, który w razie nagłego załamania populacji pozwoliłby na szybkie podjęcie działań ochronnych. W dolinie Wisły stosunkowo często występują wiosenne i letnie przybory wód, prowadzące do strat (nieraz całkowitych) w lęgach ptaków. W tej sytuacji wyniki monitoringu prowadzonego co 2-3 lata mogłoby wypaczyć rzeczywisty obraz populacji, prowadząc też do błędnych i kosztownych decyzji związanych z przeciwdziałaniem negatywnym tendencjom.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Dla Towarzystwa nie jest też. zrozumiałe - dlaczego wskazanym podmiotem do prowadzenia monitoringu lub kontroli liczebności gatunków ptaków chronionych -w OSO w niektórych przypadkach jest szeroko;. wymieniona grupa podmiotów (RDOŚ., instytucje naukowe, indywidualni eksperci lub organizacje pozarządowe), w innych zaś wyłącznie RDOŚ - tym bardziej, że to niczym nie uzasadnione merytorycznie różnicowanie dotyczy nieraz tego samego gatunku. Np. projekt pzo zakłada, że inwentaryzacja - w celu określenia stanu populacji (regularnie gniazdującej liczby par w OSO) podgorzałki będzie wykonywana; przez wyżej wspomniany szeroki zbiór podmiotów, zaś coroczne dwie kontrole mające za zadanie ustalenie liczby samic tej kaczki wodzących młode może wykonywać wyłącznie RDOŚ.”*

uwzględniono. Dokonano ponownej analizy projektu zarządzenia i jego weryfikacji. Ujednolicono zapisy dotyczące podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenia monitoringu lub kontroli liczebności gatunków ptaków chronionych.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Ponadto w tym załączniku do projektu omawianego pzo podano jedynie zalecenia monitoringu (śledzenia zmian) liczebności populacji wybranych gatunków, bezzasadnie odstąpiono natomiast od monitoringu dobrego stanu ekologicznego siedlisk typowych dla gatunków ptaków, dla ochrony których został ustanowiony ten obszar. Wada ta, zdaniem TOP, wymaga uzupełnienia o zalecenia, włącznie z podaniem metodyki (także z wykorzystaniem zdjęć satelitarnych i lotniczych terenu omawianego OSO) takiego monitoringu. Powinien on objąć w szczególności: stan sukcesji roślinnej, zmiany w powierzchni i w rozmieszczeniu (w szczególności -wskutek: działalności człowieka): wysp piaszczystych, położonych w strefie nurtowej Wisły - jako praktycznie jedynego siedliska lęgowego mew, rybitw i sieweczek, a także miejsca wypoczynku siewek i kaczek w trakcie ich sezonowych wędrówek; stan i kondycję zadrzewień nadbrzeżnych, w szczególności o starszym wieku, z obecnością dziupli - jako środowiska lęgowego dzięciołów, bielika i bociana czarnego, a także zakładania gniazd przez nurogęsia, powierzchnię łąkowo - trawiaste - ruderalne - wykorzystywane na łęgi przez derkacze, niekiedy także płaskonosy i podgorzałkę - ze szczególnym uwzględnieniem sukcesji roślinnej”* zagrażającej temu typowi siedliska, jak również ekspansji zagrażających mu gatunków obcych roślin - np. nawłoci kanadyjskiej.

częściowo uwzględniono. W ramach prac nad projektem zaprojektowano działanie polegające na corocznym monitoringu rozmieszczenia odsypisk prowadzonym z powietrza. Uwzględniając przedmiotowy wniosek uzupełniono powyższe działanie o analizę stanu sukcesji roślinnej piaszczystych wysp. Kwestia zadrzewień nadbrzeżnych, w szczególności starszych, dziuplastych egzemplarzy podlega przepisom z zakresu ochrony gatunkowej oraz ochrony siedlisk przyrodniczych. Obecne procedury prawne gwarantują ich właściwą ochronę. Pozostałych propozycji dla derkacza, dotyczących powierzchni łąkowo - trawiasto – ruderalnych i ekspansji gatunków obcych roślin, nie uwzględniono. W ramach planu zadań ochronnych zaprojektowano szereg działań ochronnych dla derkacza (koszenie, odkrzaczanie, wypasu). Ich realizacja zapewni właściwy stan zachowania siedlisk derkacza.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Ważne jest także - w ramach omawianego monitoringu siedlisk - sporządzenie w okresie obowiązywania pzo - ekspertyzy dotyczącej bilansu rumoru rzecznoego (piachu, żwiru i innych materiałów, wleczonych z prądem rzeki), w nawiązaniu do wielkości poboru tego typu materiałów w piaskarniach pracujących wciąż na terenie omawianego OSO.”*

częściowo uwzględniono. Wniosek o rozszerzenie zakresu monitoringu wniósł również Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej. Skuteczne prowadzenie monitoringu sezonowej dynamiki i rozmieszczenia wynurzonych odsypisk w nurcie rzeki połączony z badaniem zależności od ilości wydobywanego kruszywa wymaga ustalenia szeregu danych umożliwiających prowadzenie analiz, w tym szczegółowego określenia zasad prowadzenia monitoringu. W ostatnim czasie opracowano szereg ekspertyz dotyczących powyższej tematyki. Ponadto ustalono, że IMGW prowadzi prace w zakresie modelowania hydrodynamicznego przepływów w korytach rzecznych. W związku z powyższym projekt zarządzenia uzupełniono o działanie w zakresie uzupełnienia wiedzy koniecznej do zaplanowania skutecznego monitoringu. Jednocześnie dokonano przerehabrowania zapisu dotyczącego monitoringu poprzez wskazanie, iż rozpoczęcie tego działania nastąpi po sporządzeniu ekspertyzy.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Nie podano także żadnych działań ochronnych ani zaleceń w zakresie minimalizacji oddziaływań dla kompleksu stawów rybnych w okolicy miejscowości Wilga, które znajdują się w: granicach OSO i - formalnie tylko - są również objęte omawianym projektem pzo. Działania w tym siedlisku, znacząco odmiennym od międzywała Środkowej Wisły, zdaniem TOP, mogły by dotyczy — przykładowo: określenia minimalnej powierzchni nie wykaszanej trzciny, ochrony ewentualnie znajdujących się tam wysp; terminów napełniania i opróżniania z wody stawów, ze wskazaniem aby jeden był corocznie - w miarę możliwości danego gospodarstwa rybackiego – pozostawiany jako „suchy”, wskazań do zarybiania stawów.”*

nie uwzględniono. Na stawach w Wildze nie gniazdują gatunki będące przedmiotami ochrony w omawianym OSO, choć jest to teren żerowiskowy zarówno np. bielika jak i bociana czarnego. W okresie pozalegowym spotyka się tu skupiska ptaków wodno-błotnych, w tym krzyżówki. Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt, że prowadzenie gospodarki rybackiej na stawach w Wildze nie wpływa negatywnie na cele i przedmioty ochrony pierwotny zapis uznaje się za prawidłowy.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: „Wypas (dotyczy - ochrony siedlisk lęgowych derkaczy) - TOP proponuje konsekwentnie ustalenie we wszystkich tego typu lokalizacjach omawianego zabiegu ochrony czynnej rozpoczęcie wypasu zwierząt gospodarskich w obsadzie wskazanej w projekcie pzo dopiero od 20 lipca - tak, jak przykładowo uczyniono to dla wybranych wysp (odsypisko w km 432,3 - 433,8 szlaku żegludowego, położone przy brzegu lewym (o powierzchni 4 ha). UWAGA - w tej lokalizacji należy wykluczyć wypas bez ograniczeń „w pozostałych miesiącach”. Tym samym zmiany wymaga termin rozpoczęcia wypasu - określony już „od maja” - w celu ochrony derkacza - w pozostałych, miejscach, w szczególności (lecz nie tylko!!) w km 431,6-434,4 na wyspach w nurcie rzeki - gdyż w tym miejscu gniazdują rybitwy, odbywające legi przynajmniej do połowy lipca każdego roku”

częściowo uwzględniono. Dokonano preredagowania zapisu projektu zarządzenia w przedmiotowym zakresie.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: „Również termin rozpoczęcia „odkraczania” (od 1 sierpnia) powinien być zmieniony na „od 15 sierpnia” (tak, jak podano to dla „koszenia”) - aby zapobiec niszczeniu spóźnionych drugich lęgów i ploszeniu wychowujących młode niekiedy jeszcze na początku sierpnia samic derkaczy”

uwzględniono. Dokonano preredagowania zapisów projektu zarządzenia w przedmiotowym zakresie.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: „Bielik - pkt. 4 - uwaga szczegółowa — prośba TOP o ponowne sprawdzenie poprawności zapisu w drugiej kolumnie w omawianym miejscu - gdyż w treść dotyczącą wyłącznie wymienionego gatunku „wpleciony” został — zapewnił błędnie zwrot „poprawienie warunków gniazdowania zimorodków”,. które chyba należało by podać właśnie przy omawianiu zimorodka.”

uwzględniono. W treść przedmiotowego zapisu wkradł się błąd pisarski. Z uwagi na wniosek Wójta Gminy Słupno Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zdecydował o usunięciu ww. zapisu z projektu zarządzenia. Kwestie tworzenia stref ochronnych regulują przepisy ustawy o ochronie przyrody dotyczące ochrony gatunkowej i nie powinny być one regulowane w ramach planu zadań ochronnych.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: „Bielik - TOP uważa, że niesłusznie ograniczono się jedynie do zalecenia konserwatorskiej ochrony stanowisk lęgowych bielików w OSO, poprzez przewidziane dla tego gatunku w innych przepisach wykonawczych ochrony przyrody tworzenie całorocznych stref ochronnych wokół gniazd tych ptaków. Znane dobrze Towarzystwu doświadczenia częstej nieudatności lęgów bielików w międzywalu Wisły Środkowej, wskutek łamania się pod ciężarem ich gniazda kruchych konarów topoli —jedynego praktycznie gatunków drzewa w OSO o odpowiedniej wysokości na założenie przez ten gatunek gniazda (np. na terenie Ruskiej Kępy - w KPN).- potwierdzają od dawna głoszone przez TOP stanowisko iż należy przeprowadzić zabieg ochrony czynnej - polegający na instalacji w dogodnych siedliskowe miejscach dla tego gatunku na terenie OSO - wstępnie około 10. platform lęgowych, które powinny być następnie monitorowane pod kątem ich przydatności dla bielika, jak również dla bociana czarnego. Podkreśla się niski koszt wykonania tego zabiegu, jak również brak przeciw-wskazań natury formalno prawnej, a także udane doświadczenia 7. realizacji tego typu ochrony tego ptaka drapieżnego, potencjalnie także innych lotnych drapieżników”.

nie uwzględniono. Liczebność bielika w Polsce szybko rośnie (wg danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska sięga obecnie już 1500 par) i nie wydaje się, aby obecnie gatunek ten potrzebował tego typu działań ochronnych. Zapisanie działania polegającego na instalacji platform dla bielika

wymagałoby wskazania konkretnych lokalizacji. Z ewentualnym planowaniem tego typu działań należałoby się wstrzymać do momentu ustalenia liczebności i rozmieszczenia populacji lęgowej tego gatunku, co jest celem ochrony w przypadku bielika. W projekcie planu zadań ochronnych zaprojektowano działania polegające na liczeniu wszystkich osobników w obszarze monitoringu gatunku oraz monitoringu potencjalnych siedlisk lęgowych bielika.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Analogiczna co poprzednio uwaga dotyczy także nurogęsia - który aktualnie zajmuje na Wiśle Warszawskiej powieszono dla niego, z inicjatywy OTOP, skrzynki lęgowe. TOP uważa, że liczba 50 budek lęgowych dla trzczy, które powinny być rozwieszonych w pobliżu strefy nurtowej w dogodnych dla gniazdowania trzczy' zadrzewieniach, w możliwie jak największej separacji od siebie (około 1 km) będzie adekwatna do oczekiwanej wielkości populacji lęgowej i aktualnego rozprzestrzenienia trzczy na Środkowej Wiśle. Można także ustalić zalecenia monitorowania zajęcia przez trzcze i inne gatunku skrzynek tego typu już powieszonych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ewentualne zjawisko rabowania i lęgów przez kunę i sprawdzenia skuteczności zabezpieczeń technicznych minimalizujących to dość często spotykane zjawisko.”*

nie uwzględniono. Liczebność populacji nurogęsia w Dolinie Środkowej Wisły wykazuje tendencję wzrostową, a stan ochrony tego gatunku został oceniony jako właściwy. Nie ma więc obecnie konieczności sztucznego tworzenia miejsc lęgowych dla nurogęsia, tym bardziej, że wywieszanie budek lęgowych dla ptaków jest częstym sposobem działań kompensujących przy różnego rodzaju inwestycjach prowadzonych na tym terenie. Nurogęś jest gatunkiem podlegającym monitoringowi, gdyby więc okazało się, że jego liczebność maleje, to dopiero wówczas wywieszanie budek lęgowych byłoby zasadne. Uwzględniając jednak fakt, iż w ramach planu zadań ochronnych zaprojektowano szereg działań ochronnych dla nurogęsia, których realizacja ma umożliwić utrzymanie na odpowiednim poziomie populację ww. gatunku, przedmiotowy wniosek uznaje się za bezzasadny.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Mewy, rybitwy i sieweczki - dotyczy zalecenia w sprawie ..przywrócenia roztokowego charakteru koryta rzeki” - poprzez wykonanie rozbiórki trzech tam poprzecznych (ostróg), zgodnie z prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 10 listopada 2004r. o sygn. akt J C 767/98. wydanym wskutek powództwa skierowanego przez OTOP i LOP (Okręg w Płocku) przeciwko RZGW w Warszawie. Zalecenie to zostało bowiem w całości wykonane przez stronę pozwaną latem 2012r wraz z jednoczesnym ubezpieczeniem bezpośrednim prawego brzegu w Rakowie (gm. Wyszogród) poprzez budowę długiej opaski brzegowej, nie zmieniającej układu nurtu na tym odcinku Wisły. Ponieważ jednak sentencja tego wyroku była bardzo szeroka, w szczególności podawała ona obszerny spis zakazanych budowli jeszcze nie rozpoczętych w realizacji, które planował inwestor, równie szkodliwych dla tamtejszego fragmentu OSO - TOP postuluje aby tego punktu nie usuwać z omawianego załącznika do projektu pzo lecz tylko zmodyfikować jego treść - poprzez nadanie mu brzmienia – np. ..Zalecone zaniechanie realizacji w tym odbudowy, szeregu budowli wodnych, w szczególności przetamowań poprzecznych i tam poprzecznych w kin 592-60/ km szlaku żeglugowego, niszczących roztokowy charakter rzeki i wymienionych 11' sentencji prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 10 listopada 2004r. o sygn. akt IC "67/98 (załącznik 15).”*

nie uwzględniono. Kwestia warunków realizacji przyszłych inwestycji szczegółowo oceniana jest w postępowaniach administracyjnych m. in. z zakresu oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, które wskazują ewentualną niemożność ich realizacji z uwagi na przepisy odrębne lub inne uwarunkowania m. in. wynikające z konieczności ochrony przyrody. Zgodnie z art. 81 ust. 2 i 98 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia / uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. Jak wynika z powyższego planowane inwestycje nie mogą być zakazane jeżeli nie przeszły odpowiednich procedur administracyjnych. Uwzględniając treść uwagi oraz obowiązujące przepisy prawa z projektu zarządzenia usunięto przedmiotowy zapis.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: „*Ponownie - mewy, rybitwy i sieweczki - grupa gatunków gniazdujących na ziemi, narażona na drapieżnictwo lisa, norki amerykańskiej, w przyszłości być może również jenota. Wobec tej diagnozy, potwierdzonej także w poprzednim załączniku „Zagrożenia” zasadne podanie jest fakultatywnego zalecenia eliminacji tych drapieżników w przypadku stwierdzenia ich niszczącego oddziaływania na kolonie lęgowe, gdyż przewidziane gromadzenie „pastuchem elektrycznym” największych skupień lęgowych tych ptaków może stanowić rozwiązanie niepełne, zaś dla stanowisk występowania mniejszej liczby par lub - w przypadku sieweczek - gniazdowania terytorialnego - zupełnie nieskuteczne.”*

częściowo uwzględniono. W ramach sporządzania projektu planu zadań ochronnych zdiagnozowano dla gatunków takich jak: krwawodziób, mewa siwa, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna zagrożenie „drapieżnictwo”. W związku z powyższym zaprojektowano działania mające na celu izolowanie kolonii ww. gatunków od drapieżników. Po analizie przedmiotowej uwagi projekt planu zadań ochronnych uzupełniono o działanie z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, w tym opracowanie planu minimalizacji wpływu drapieżnictwa powodowanego czynnikami antropogenicznymi na przedmioty ochrony. Wdrożenie tego typu działań w stosunku do ww. gatunków pośrednio wpłynie na ochronę innych gatunków mew i sieweczek.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: „*TOP postuluje również aby dla wyżej wskazanych gatunków „wyspowych” (co dotyczy także brodziec piskliwego, ostrzygojada itp.) opracować również- we współdziałaniu z RZGW w Warszawie koncepcję planistyczną realizacji odcinkowego zabezpieczenia fragmentów brzegów Wisły Środkowej przed erozją boczną w taki sposób -aby tego rodzaju konieczna działalność w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego nie powodowała redukcji roztopowego charakteru wód rzeki - czyli hydrologicznego zróżnicowania jej nurtu, wraz z zachowaniem tworzenia i odnawiania w strefie nurtowej piaszczystych wysp i mielizn. Praktycznie tak. prowadzona działalność hydrotechniczna sprowadzała by się do zaniechania lub znaczącego ograniczenia stosowania w systemie regulacji wód na stany średnie roczne budowli (tara) poprzecznych, jak również przetamowań bocznych odnóg rzeki - szczególnie na ich wlotach. Alternatywnie — w sytuacjach określonych w tego .typu dokumencie, gdy w pewnych sytuacjach spełnienie wyżej wymienionego wymogu nie byłoby możliwe technicznie (= nieskuteczne hydrologicznie) dokument taki powinien zawierać stosowny plan działań kompensacyjnych dla wskazanych w nim odcinków rzeki - np. poprzez stosowanie barek lub innego typu platform - jako sztucznych wysp dla gniazdowania mew t rybitw w miejscach gdzie zabudowa hydrotechniczna zniszczy roztopowy charakter wód Wisły”*

nie uwzględniono. Kwestia realizacji przyszłych inwestycji szczegółowo oceniana jest w postępowaniach administracyjnych m. in. z zakresu oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. Zgodnie z art. 81 ust. 2 i 98 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia / uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 62 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na środowisko oraz zdrowie i warunki życia ludzi, możliwości oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wymagany zakres monitoringu, z uwzględnieniem oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, biorąc pod uwagę także skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami. Integralną częścią raportu oddziaływania na środowisko/Natura 2000 jest opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko/ Naturę 2000, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania. Jak wynika

z powyższego obowiązujące przepisy prawa gwarantują kompleksową analizę wpływu poszczególnych inwestycji i zapewniają właściwą ochronę obszaru Natura 2000.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„W omawianym załączniku nie wskazano również zaleceń odnośnie prowadzenia na terenie OSO gospodarki łowieckiej, w szczególności w zakresie polowań na ..dzikie kaczki” (w tym również na krzyżówkę, która stanowi tu jeden z przedmiotów ochrony). rozpoczynanych już od połowy sierpnia. Zdaniem TOP należy skierować adresowane do kół łowieckich dzierzawiących obwoły zaleceń aby: termin rozpoczynania polowań na kaczki został w obrębie OSO przesunięty na dzień 1 września, po zakończeniu wszystkich spóźnionych łęgów- i zakończeniu przez większość siewek swojej sezonowej wędrówki międzywałem Wisły, w polowaniach z użyciem broni śrutowej był używany śrut **pozbawiony ołowiu”***

częściowo uwzględniono. Amunicja śrutowa nie zawierająca ołowiu jest droższa i mniej efektywna niż tradycyjna amunicja ołowiowa. W przypadku wprowadzenia ograniczenia w zakresie rodzaju śrutu istnieje ryzyko, że np. prowadzone odstrzały redukcyjne drapieżników nie będą skuteczne. Uwagę w zakresie ograniczenia dopuszczalnego terminu polowań na dzikie kaczki uznano za zasadną. Uwzględniając terminy łęgów niektórych gatunków ptaków rozpoczęcie polowań od połowy sierpnia może powodować płoszenie i niepokojenie osobników, a tym samym prowadzić do utraty łęgów. W projekt planu zadań ochronnych wprowadzono wskazanie w przedmiotowym zakresie.

Uwagę dotyczącą załącznika „Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich działania” o treści: *„Odnośnie ochrony gatunków ptaków rybożernych (rybitwy, zimorodek i rybołów), brak jest wskazania zadań ochronnych dotyczących prowadzenia w OSO gospodarki rybackiej, w szczególności w zakresie zarybiania wód Wisły Środkowej, prowadzonego przez dzierzawców obwodów rybackich. TOP uważa, że uwzględnienie tej kwestii - w warunkach limitującego ichtiofaunę zanieczyszczenia wody tej rzeki - projekt pzo powinien wnioskować o zapewne drobne - lecz istotne dla tej grupy ptaków - korekty w składzie gatunkowym i ilościowym uwalnianych do Wisły ryb, tak aby zarybianie dotyczyło także gatunków ryb i wielkości ich osobników, spożywanych przez ptaki - czyli narybku „drobnego”.*

nie uwzględniono. W dokumentacji do projektu planu zadań ochronnych eksperci nie zdiagnozowali zanieczyszczenia rzeki jako czynnika zagrażającego gatunkom rybożernym ptaków (limitującego ichtiofaunę). We wniosku nie wskazano na jakiej podstawie sformułowano ww. uwagę, zarówno w kontekście zanieczyszczeń jak i składu gatunkowego i wielkości ryb wypuszczanych do Wisły w ramach zarybiania. Brak podstaw do wprowadzenia zmian w zarządzeniu.

Uwagę o treści: *„TOP postuluje, aby w omawianych wskazaniach planistycznych uwzględnić również (we właściwych miejscowo planach) projekty nie ustanowionej jeszcze ochrony rezerwatowej, o których była mowa w załączniku poprzednim.”*

nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych to narzędzie służące do skutecznej ochrony obszaru Natura 2000. Kwestia tworzenia krajowych form ochrony przyrody wychodzi poza zakres unormowań dotyczących obszarów Natura 2000 i regulowana jest odrębnymi przepisami prawa. W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych zidentyfikowano szereg dokumentów planistycznych które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.) nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych stanowią ogólne wytyczne, które winny być brane pod uwagę przy aktualizacji dokumentacji. Obowiązujące przepisy prawa z zakresu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko szczegółowo regulują jakie kwestie winny zostać poddane ocenie w trybie tej procedury.

Uwagę o treści: *„Towarzystwo sugeruje również, aby do warunków planistycznych prowadzenia prac regulacji wód i/lub modernizacji wałów przeciwpowodziowych dodać wymóg uzyskania przez inwestora decyzji administracyjnej, o której jest mowa w art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.”*

nie uwzględniono. W procesie planowania nie podlegają dyskusji wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego. PZO nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć ani planów z obowiązujących procedur. Proces sporządzania projektu PZO nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności/niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Obowiązek uzyskania decyzji wydawanej w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody wynika z obowiązującego prawa i nie potrzeby uwzględniania ww. przepisu w treści zarządzenia.

Uwagę o treści: „*TOP zwraca uwagę na okoliczność iż w omawianych wskazaniach planistycznych wydobywanie piasku i żwiru z dna rzeki w piaskarniach zlokalizowanych na Wiśle Środkowej potraktowano jako przedsięwzięcie należące do tak zwanej III grupy „ocenowej”, o którym jest mowa w art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dla którego stosuje się procedurę opisaną w Dziale V rozdziale 5 tej ustawy. Tymczasem aktualne stanowisko GDOŚ w tej sprawie wskazuje jednoznacznie na zaszeregowanie tego typu działalności do tak zwanej III grupy „ocenowej”, co zdaniem tego organu ma wynikać z treści par. 3 ust. 1 pkt. 41 lit. „b” Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zaś — przede wszystkim z nadrzędnego prawa unijnego (patrz - przepisy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko).*”

nie uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „*Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych, w ramach strategicznej oceny oddziaływania. Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenia. Działania polegające na bagrowaniu, w tym wydobywania piasku i żwiru z koryta rzeki regulują odrębne przepisy administracyjne, które nakazują uwzględnianie m.in. celów ochrony obszaru Natura 2000. W związku z powyższym zrezygnowano z przedmiotowego zapisu w projekcie planu zadań ochronnych.

Uwagę o treści: „*Uwaga „techniczna” - Towarzystwo postuluje, aby do nazw uchwał w których samorządy terytorialne uchwaliły wymienione w tym załączniku plany i studia - dołączyć ich dane publikacyjne - czyli cytację z Dziennika Urzędowego Województwa Mazowieckiego.*”

uwzględniono. Przeanalizowano przedmiotową uwagę i dokonano stosownego uzupełnienia projektu zarządzenia we wnioskowanym zakresie.

XIX. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 29 października 2013r. znak: DON-WP.082.1.97.2013.jb oraz e – mailem z dnia 25 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*Opisując w załączniku nr 2 do zarządzenia punkty załamań granic obszaru Natura 2000, należy stosować układ współrzędnych zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z dnia 14 listopada 2012 r.)*”

uwzględniono. Zastosowano właściwy układ współrzędnych w opisie granic obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004.

Uwagę o treści: „*Do większości projektów zarządzeń w sprawie ustanowienia projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 nie załączono uzasadnienia.*”

nie uwzględniono. Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa, umożliwi zapoznanie się z niezbędną dokumentacją sprawy, do której należą: 1) założenia lub projekt dokumentu; 2) wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Po przeprowadzeniu udziału społeczeństwa, organ opracowujący projekt dokumentu, rozpatruje uwagi i wnioski oraz dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa (art. 42 ww. ustawy). Projekt zarządzenia wraz z uzasadnieniem i Oceną Skutków Regulacji zostaje przekazany wojewodzie do uzgodnienia w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206). Dotychczasowa praktyka w tym zakresie nie została zakwestionowana zarówno przez wojewodę, jak i Ministra Środowiska.

Pozostałe uwagi dotyczące: weryfikacji projektu zarządzenia pod kątem podziału działań ochronnych na zadania fakultatywne i obligatoryjne, weryfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla poszczególnych gatunków oraz uzupełnienia opisów zagrożeń zostały uwzględnione. Dokonano weryfikacji dokumentu.

XX. Starosta Płocki pismem z dnia 25 października 2013 r. znak: ŚR-I.6120.10.2013. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści *„Nie można w sposób jednoznaczny odnieść się do załącznika nr 5 projektu zarządzenia RDOŚ w Warszawie w w/w sprawie, gdyż do konsultacji społecznych nie wyłożono stosownych map, które obrazowałyby określony w tabeli (w załączniku nr 5) obszar wdrażania. Sporządzona tabela nie określa struktury własności, nie pokazuje nr ewidencyjnych nieruchomości gruntowych. Powyższe dotyczy w szczególności gruntów rolnych i leśnych indywidualnych rolników”*

częściowo uwzględniono. Projekt zarządzenia uzupełniono o mapy lokalizacji poszczególnych działań ochronnych planowanych dla przedmiotów ochrony. Zapis ten uwzględnia wytyczne zawarte w podręczniku PIK (Platforma Informacyjno Komunikacyjna), który wskazuje, iż przy przedstawianiu stanowisk gatunków w formie punktów należy liczyć się z faktem, że określenie precyzyjnie działań ochronnych w formie poligonów na mapie jest utrudnione. W konsekwencji powyższego formułując działania ochronne dla poszczególnych przedmiotów ochrony określono m.in. obszar wdrażania. W trakcie realizacji planu zadań ochronnych może wystąpić sytuacja, w której działaniem ochronnym objęta będzie tylko część działki. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych. Zakres projektu zarządzenia jest zgodny z załącznikiem nr 1 *„Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ”* do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska *„Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”*. Powyższy szablon nie przewiduje obowiązku zobrazowania działań ochronnych w stosunku do struktury własności.

Pytanie o treści: *„Na str. 104, przedmiot ochrony – Bielik, w pkt 6 i 8 zapisano: „Utworzenie strefy ochronnej obejmującej zakaz przebywania i prowadzenia prac leśnych w promieniu 500 m od gniazda w okresie od 1 stycznia do 31 lipca, w pozostałym okresie zakaz obowiązuje w promieniu 200 m, ograniczenie wycinki lasu łęgowego w promieniu 1 km od gniazda”, obszary wdrażania: HA3(2333), strefa ochronna w 624-627 km biegu rzeki, na terenie Kępy Ośnickiej i HA4 9bbb), strefa ochronna w 613,9 – 616,5 km biegu rzeki, na prawym brzegu Wisły, na terenie Kępy Wykowo. Czy zakaz prowadzenia prac leśnych i ograniczenie wycinki lasu łęgowego dotyczy tylko i wyłącznie obszaru wskazanych Kęp, czy też innych, prywatnych gruntów w międzywalu?”*

uwzględniono. Kwestie tworzenia stref ochronnych regulują przepisy ustawy o ochronie przyrody dotyczące ochrony gatunkowej. Uwagę w przedmiotowym zakresie wniósł również Wójt Gminy Słupno. W związku z powyższym dokonano weryfikacji projektu zarządzenia i zrezygnowano z przedmiotowego

zapisu. Pytania dotyczące zakazu prowadzenia prac leśnych i ograniczenia wycinki lasu łęgowego stały się zatem bezprzedmiotowe.

Ponadto wniesiono następujące pytania:

- a) „Na str. 129, przedmiot ochrony – Derkacz, w pkt 16 zapisano: „Utrzymywanie ekstensywnego wypasu zwierząt, wypas prowadzić od maja do 20 lipca przy obsadzie do 0,5 DJP/ha, a od 20 lipca do października – 0,5 – 1 DJP/ha, łąki w km 607,5 – 608,5 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły”. Określono ponadto, że podmiotem odpowiedzialnym jest właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości itd. W/w zapis jest bardzo ogólny, nie określa struktury własności poprzez wskazanie numerów ewidencyjnych działek. Brak stosownych załączników graficznych pokazujących „obszar wdrażania”, uniemożliwia indywidualne odniesienie się konkretnych działek (stanowiących zapewne własność indywidualną). Dodatkowo nakładane są na „podmiot odpowiedzialny” określone zadania do realizacji, które mają być wykonywane np. na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. W jaki sposób rekompensowane będą ewentualne straty poniesione przez rolników, czy też ewentualne koszty?”;
- b) „Na str. 206, w pkt 15, przedmiot ochrony Mewa siwa, zapisano: „Okresowe zabezpieczenie wybranych kolonii najbardziej narażonych z drapieżnictwo, w czasie niskich stanów wód, przez odgrodzenie pastuchem elektrycznym”. Obszar wdrażania LAC6, LAC7 (4e52,752F), odsypisko w 603 – 605,5 km biegu rzeki Wisły, znajdujące się w granicach rezerwatu przyrody Wyspy Zakrzewskie. Podmiot odpowiedzialny RDOŚ/właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości itd. W/w zapis jest bardzo ogólny, nie określa struktury własności poprzez wskazanie numerów ewidencyjnych działek. Brak stosownych załączników graficznych pokazujących „obszar wdrażania”, uniemożliwia indywidualne odniesienie się konkretnych działek (stanowiących zapewne własność indywidualną). Dodatkowo nakładane są na „podmiot odpowiedzialny” określone zadania do realizacji, które mają być wykonywane np. na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. W jaki sposób rekompensowane będą ewentualne straty poniesione przez rolników, czy też ewentualne koszty?”;
- c) „Na str. 226, pkt 16, przedmiot ochrony - Krwawodziób, obszar wdrażania TRT (43fc); wyspy w nurcie rzeki w 559,4 – 562,3 km biegu rzeki Wisły zapisano: „Odkrzaczanie zarastających wysp piaszczystych z wywiezieniem biomasy” Podmiot odpowiedzialny RDOŚ/właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości itd. W/w zapis jest bardzo ogólny, nie określa struktury własności poprzez wskazanie numerów ewidencyjnych działek. Brak stosownych załączników graficznych pokazujących „obszar wdrażania”, uniemożliwia indywidualne odniesienie się konkretnych działek (stanowiących zapewne własność indywidualną). Dodatkowo nakładane są na „podmiot odpowiedzialny” określone zadania do realizacji, które mają być wykonywane np. na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. W jaki sposób rekompensowane będą ewentualne straty poniesione przez rolników, czy też ewentualne koszty?”;
- d) „Na str. 234, pkt 9, przedmiot ochrony - Krwawodziób, obszar wdrażania TRT 4 (1ab3); łąki w 607,5 – 608,5 km biegu rzeki zapisano: „Utrzymywanie ekstensywnego wypasu zwierząt, wypas prowadzić od maja do 20 lipca przy obsadzie do 0,5 DJP/ha, a od 20 lipca do października – 0,5 – 1 DJP/ha, łąki w km 607,5 – 608,5 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły”. Określono ponadto, że podmiotem odpowiedzialnym jest właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów

wsparcia z tytułu dochodowości itd. W/w zapis jest bardzo ogólny, nie określa struktury własności poprzez wskazanie numerów ewidencyjnych działek. Brak stosownych załączników graficznych pokazujących „obszar wdrażania”, uniemożliwia indywidualne odniesienie się konkretnych działek (stanowiących zapewne własność indywidualną). Dodatkowo nakładane są na „podmiot odpowiedzialny” określone zadania do realizacji, które mają być wykonywane np. na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. W jaki sposób rekompensowane będą ewentualne straty poniesione przez rolników, czy też ewentualne koszty?”.

nie uwzględniono. Formułując działania ochronne dla poszczególnych przedmiotów ochrony określono m. in. obszar wdrażania (np. cały obszar Natura 2000, kilometrąż Wisły). Obszar wdrażania wskazany jest zatem orientacyjnie, bez odniesienia do poszczególnych nieruchomości gruntowych. Precyzyjne wskazanie miejsca wykonania działań ochronnych nastąpi w momencie kiedy będzie wiadomo, czy i który podmiot dane działanie będzie chciał wykonać, na podstawie zapisu zarządzenia określającego podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”. Przedmiotowe sformułowanie wynika z wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 28 marca 2011 r. znak DON-WP.082.1.7.2011.jb), zgodnie z którymi: „tego rodzaju zapis wyczerpuje katalog podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, Skarb Państwa czy gminy, a wskazanie ich należy do zakresu prac koniecznych do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Podkreślenia wymaga fakt, iż działania w ramach planu zadań ochronnych są dobrowolne. Ochrona obszaru Natura 2000 będzie trwała tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Dlatego proces sporządzania PZO został uspołeczniony (spotkania dyskusyjne, konsultacje). Art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody wskazuje, że jeżeli działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka lub rybacka wymaga dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, na którym nie mają zastosowania programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zawrzeć umowę z właścicielem lub posiadaczem obszaru, z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa, która zawiera wykaz niezbędnych działań, sposoby i terminy ich wykonania oraz warunki i terminy rozliczenia należności za wykonane czynności, a także wartość rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń. ponadto należy wskazać, iż zaprojektowania działania ochronne zostały dostosowane do wymogów programów rolnośrodowiskowych (określono, które działania są obligatoryjne, a które fakultatywne). w konsekwencji powyższego podmiot decydujący się na przystąpienie do programu rolnośrodowiskowego, będzie równocześnie realizował ochronę obszaru Natura 2000. Zakres projektu zarządzenia określony został załącznikiem nr 1 „Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ” do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Wynikające z powyższych aktów wymogi nie przewidują obowiązku zawarcia w treści zarządzenia źródeł finansowania działań. Zgodnie z techniką legislacyjną częścią uzasadnienia do zarządzenia jest tzw. Ocena Skutków Regulacji, która określa m. in. wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego. Zaś zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody koszty związane z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 w zakresie nieobjętym finansowaniem przez Wspólnotę są finansowane z budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Pytanie o treści „Czy wskazany w załączniku nr 6 do w/w zarządzenia zakaz usuwania drzew i krzewów na Obszarze Natura 2000 dotyczy również lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, co w konsekwencji ograniczy gospodarcze wykorzystanie lasów prywatnych (lasy te posiadają uproszczone plany urządzenia)”

częściowo uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych, w ramach strategicznej oceny oddziaływania. Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenia, a nie zakazy. Działania polegające na usuwaniu drzew i krzewów, w tym zasady gospodarczego wykorzystania lasów prywatnych na obszarze Natura 2000, regulują odrębne przepisy administracyjne, które nakazują uwzględnianie przy ich realizacji m. in. celów ochrony obszaru Natura 2000. W związku z powyższym przeredagowano zapis w projekcie planu zadań ochronnych.

Uwagę o treści: *„Mając na względzie powyższe, wnioskowane przedłużenie procesu konsultacji społecznych, po dokonaniu stosownych uzupełnień treści konsultowanego materiału, umożliwi gminom powiatu plockiego, wymienionym w treści dokumentu (Słubice, Słupno, Mała Wieś, Bodzanów, Gąbin i Wyszogród), a także indywidualnym rolnikom rzetelne odniesienie się do planu zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 – Dolina Środkowej Wisły w procesie konsultacji społecznych realizowanych na poziomie w/w gmin.”*

nie uwzględniono. W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił wszystkim zainteresowanym stronom możliwość udziału w pracach związanych ze sporządzeniem przedmiotowego projektu, w tym podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych oraz informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zawiadomienia ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty m in. w siedzibie gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronie internetowej organu sprawującego nadzór nad projektem. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnych wykazach. Ponadto zorganizowano cykl spotkań warsztatowych z udziałem zainteresowanych stron. Wszelkie informacje o podejmowanych działaniach zamieszczano na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zapewnił szereg możliwości włączenia się w procedurę tworzenia planu zadań ochronnych. Ponadto informuje się, że tryb procedury udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów określony jest w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 39 ust.1 pkt 4 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości informację o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując co najmniej 21-dniowy termin ich składania. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie spełnił wszystkie wymogi prawa związane z opracowaniem dokumentu. Prace nad sporządzeniem przedmiotowego planu zadań ochronnych toczyły się od 2011 r. W związku z powyższym nie ma podstaw do przedłużenia konsultacji.

XXI. Wójt Gminy Ilów pismem z dnia 25 października 2013 r. znak: GGR602.4.13. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi dotyczące wytycznych do dokumentów planistycznych o treści:

- a) *„W skład obszaru Natura 2000 wchodzi obręb geodezyjny Kępa Karolińska, który jest użytkowany rolniczo, na jego terenie znajduje się kilkanaście gospodarstw. Gospodarstwa od pokoleń w całości utrzymują się z prowadzonej działalności, stanowią całość gospodarczą i korzystają*

z dostępnych zasobów m.in. drewna pozyskiwanego z wycinki drzew. Wprowadzenie zakazu wycinki drzew na ww. obszarze zaburzy funkcjonowanie gospodarstw. Kłopotliwe, bądź niemożliwe stanie się pozyskiwanie drewna na opał oraz niezbędne remonty budynków gospodarczych. Obecny stan przyrodniczy zawdzięczać można prowadzeniu przez tutejszych rolników zrównoważonej gospodarki rolnej oraz świadomości ekologicznej mieszkańców. Wobec powyższego krzywdzącym wydaje się wprowadzenie całkowitego zakazu wycinki drzew. Wnosimy o wprowadzenie zapisu w planie zadań ochronnych, w miejscu gdzie są wskazania do dokumentów planistycznych, że dopuszcza się wycinkę drzew i krzewów na potrzeby gospodarstw rolnych w celu prowadzenia zrównoważonej gospodarki rolnej”;

- b) „Kwestię sporną stanowi także planowane wprowadzenie zakazu budowy napowietrznych linii energetycznych. O ile wpis taki wydaje się być zasadny dla terenów położonych w międzywalu, to na terenach zurbanizowanych (Kępa Karolińska) może stanowić poważny problem, głównie finansowy. Wnosimy o usunięcie zapisu lub jego modyfikację poprzez wprowadzenie zapisu zakazie budowy linii napowietrznych wyłącznie w międzywalu”;
- c) „Doprecyzowania wymaga również zapis dotyczący zakazu poruszania się w obszarze Natura 2000 pojazdami – poza drogami publicznymi, jak również z wyjątkiem ... pojazdów właścicieli i dzierżawców gruntów, którzy wykonują na omawianym obszarze swoje prawa właścicielskie. Z zapisu nie wynika aby poza drogami publicznymi (np. po nieruchomościach indywidualnych właścicieli) mogły poruszać się pojazdy wykonujące wszechstronnie rozumianą obsługę gospodarstw oraz wykonujących usługi dla właścicieli/dzierżawców np. dowóz materiałów budowlanych, opału, wykonywanie wykopów, przewóz sprzętu rolniczego, wynajem sprzętu itp. Wprowadzenie zapisu może w praktyce bardzo utrudnić życie mieszkańcom i jest nieadekwatne do korzyści wynikających z jego wprowadzenia. Ponadto w Kępie Karolińskiej poprowadzony jest wodociąg. Poprzez wprowadzenie zapisu w brzmieniu jak powyżej uniemożliwia się wejście na posesje będące prywatną własnością mieszkańców właściciela wodociągu tj. gminy Ilów, który musi dokonywać bieżących napraw, wymiany urządzeń czy przebudowy/rozbudowy instalacji. Wnosimy o modyfikację zapisu lub jego całkowite usunięcie z uwagi na bezpodstawne ograniczanie prawa własności, ograniczenie prowadzenia działalności rolniczej, utrudnianie funkcjonowania gospodarstw domowych, destrukcyjny wpływ na istniejącą infrastrukturę’

uwzględniono. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów planistycznych które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.) nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, która ma na celu m.in. określenie wpływu planowanego zagospodarowania na obszary Natura 2000. W związku z powyższym w projekcie przedmiotowego planu zadań ochronnych określono potrzebę weryfikacji i aktualizacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych stanowią ogólne wytyczne, które winny być brane pod uwagę przy aktualizacji dokumentacji, w sposób indywidualny w odniesieniu do zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych. We wskazaniach do wprowadzenia zmian w dokumentach planistycznych ww. zapisy sformułowano jako zalecenia.

Uwagę o treści: „Z uwagi na znaczące ograniczenie prawa własności wynikające z wprowadzenia planów zadań ochronnych prosimy o dokonanie analizy wpływu Planu Zadań Ochronnych na rozwój ekonomiczny oraz gospodarkę na terenach objętych obszarem Natura 2000, Dolina Środkowej Wisły”

nie uwzględniono. Na terenie obszarów Natura 2000 dozwolone jest prowadzenie wszelkiej działalności, która nie wpływa znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Ustanowienie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 w żaden sposób nie ograniczyło prawa własności obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadziło jedynie dodatkowe uregulowania sposobu korzystania z własności. Zgodnie z techniką legislacyjną częścią uzasadnienia do zarządzenia jest tzw. Ocena Skutków Regulacji, która określa m.in. wpływ regulacji na: sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, sytuację i rozwój regionalny.

XXII. Wójt Gminy Słubice pismem z dnia 24.10.2013r. znak: O.OŚ 6102.1.2013. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: *„Przedkładany projekt z uwagi na jego objętość nie mógł być przedmiotem szerokiej konsultacji. Trudno wyobrazić sobie, że mieszkańcy zapoznani z treścią obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z 4 października 2013 r. faktycznie odniosą się do dwóch dokumentów ujętych na 909 stronach. Postulujemy, by przedkładane w przyszłości dokumenty dotyczące obszarów Natura 2000 opracowywane były z podziałem na gminy, w których obszar ten się znajduje, w formie np. wyciągu z dokumentu podstawowego”*

nie uwzględniono. W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił wszystkim zainteresowanym stronom możliwość udziału w pracach związanych ze sporządzaniem przedmiotowego projektu, w tym podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych oraz informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zawiadomienia ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty m.in. w siedzibie gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronie internetowej organu sprawującego nadzór nad projektem. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnych wykazach. Ponadto zorganizowano cykl spotkań warsztatowych z udziałem zainteresowanych stron. Wszelkie informacje o podejmowanych działaniach zamieszczano na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zapewnił szereg możliwości włączenia się w procedurę tworzenia planu zadań ochronnych. Ponadto informuje się, że tryb procedury udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów określony jest w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 39 ust.1 pkt 4 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu (projekt zarządzenia) wymagającego udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości informację o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując co najmniej 21-dniowy termin ich składania. Dokumentacja planu zadań ochronnych Obszaru (szablon) została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i jest to jedynie materiał wyjściowy do sporządzenia zarządzenia. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie spełnił wszystkie wymogi prawa związane z opracowaniem dokumentu. Prace nad sporządzeniem przedmiotowego planu zadań ochronnych toczyły się od 2011 r. W związku z powyższym nie ma podstaw do przedłużenia konsultacji.

Uwagę o treści: *„Zastosowany opis granic obszaru Natura 2000 z wykorzystaniem współrzędnych wektorowych jest trudny do jego odczytania przez zainteresowanych mieszkańców. Proponuje się, by dla obszaru wskazywane były numery działek ewidencyjnych lub ich części oraz obwody geodezyjne tworzące obszar. Gmina powinna otrzymać szczegółową i czytelną mapę obszaru Natura 2000 położonego na jej terenie”*

nie uwzględniono. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000 (ze wskazaniem ich proponowanych granic), zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Projekt ten wymaga zasięgnięcia opinii właściwych miejscowo rad gmin. Niezłożenie opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uznaje się za brak uwag. Dopiero wówczas wyznacza się obszary specjalnej ochrony ptaków w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska. Wyznaczanie odbywa się wyłącznie na podstawie naukowych kryteriów przyrodniczych, a nie ekonomicznych czy społecznych. Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 wyznaczony z zachowaniem ww. procedury. Dla przedmiotowego Obszaru został sporządzony Standardowy Formularz Danych (SDF). Zgodnie z instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wszystkie obszary posiadają elektroniczną wektorową granicę prowadzoną w systemach informacji przestrzennej (GIS). Granica ta powinna być opracowana na podstawie referencyjnych źródeł danych przestrzennych o skali nie mniejszej niż 1:50 000 i dokładności terenowej nie gorszej niż 50 m., oraz opatrzona metadanymi zgodnymi z Dyrektywą INSPIRE. Opcjonalnie, prócz granic w postaci elektronicznej wektorowej warstwy GIS, państwo członkowskie może sporządzić mapy w formacie PDF. § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010

r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 określa zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zgodnie z pkt 1 ww. przepisu projekt planu zadań ochronnych obejmuje opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych. Opis granic obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły jest zgodny z ustaloną metodyką sporządzania planu zadań ochronnych.

Uwagi o treści:

- a) *„Przedłożony projekt planu wprowadza znaczne ograniczenia w sposobie wykorzystania gruntów przez ich właścicieli na terenie objętym obszarem Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. W przypadku gminy Słubice grunty położone z lewej strony koryta Wisły do podnóża wału przeciwpowodziowego w większości stanowią własność indywidualną. Od roku 2003 zgodnie z ustawą o podatku rolnym grunty te wyłączone zostały z opodatkowania. Istnieje poważny problem z ubezpieczeniem pożytków rolnych na tych gruntach od np. powodzi. W związku z powyższym po raz kolejny postulujemy, by grunty położone w tzw. międzywałach zostały wykupione od ich właścicieli. Takie działanie na pewno umożliwiłoby łatwiejsze dostosowanie się jednego właściciela do zadań ochronnych nakreślonych w projekcie, w tym także nadzorowanie ich realizacji”;*
- b) *„Projekt nie wskazuje form rekompensat dla właścicieli gruntów położonych w obszarze Natura 2000 z tytułu konieczności ekstensywnego ich wykorzystania oraz innych ograniczeń wynikających z planu zadań ochronnych. Ograniczenia te dotyczą również prowadzących działalność gospodarczą oraz w znacznym stopniu perspektywy rozwoju gminy. Wnosimy o wprowadzenie rekompensat zarówno dla osób fizycznych, jak też budżetu gminy z tytułu utraconych dochodów i wprowadzonych ograniczeń”*

nie uwzględniono. Wyznaczenie obszarów sieci Natura 2000 to obowiązek wszystkich państw członkowskich. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Projekt ten wymaga zasięgnięcia opinii właściwych miejscowo rad gmin. Niezłożenie przez właściwe miejscowo rady gminy opinii w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu uznaje się za brak uwag. Dopiero wówczas wyznacza się obszary specjalnej ochrony ptaków w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska. Wyznaczanie obszarów Natura 2000 odbywa się wyłącznie na podstawie naukowych kryteriów przyrodniczych, a nie ekonomicznych czy społecznych. Obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 wyznaczony został jako Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków, z zachowaniem ww. procedury. Na terenie obszarów Natura 2000 dozwolone jest prowadzenie wszelkiej działalności, która nie wpływa znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. Ustanowienie obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 w żaden sposób nie ograniczyło prawa własności obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadziło jedynie dodatkowe uregulowania sposobu korzystania z własności. Kwestie odszkodowania / wykupu nieruchomości regulują przepisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Należy zaznaczyć, że zgodnie z ww. ustawą o wszelkie roszczenia można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną zasobów środowiska (art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska). Działania w ramach planu zadań ochronnych są dobrowolne. Ochrona obszaru Natura 2000 będzie trwała tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Dążąc do tego, aby lokalna społeczność uznała ochronę obszaru Natura 2000 za swoją powinność, a istnienie dobrze chronionego obszaru Natura 2000 za powód do dumy, a także by jak największą liczbę osób i podmiotów odnalazło w tej ochronie swoje korzyści, proces sporządzania PZO został uspołeczniony (spotkania dyskusyjne, konsultacje). Art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody wskazuje, że jeżeli działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka lub rybacka wymaga dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, na którym nie mają zastosowania programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zawrzeć umowę z właścicielem lub posiadaczem obszaru, z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa, która zawiera wykaz niezbędnych działań, sposoby i terminy ich wykonania oraz warunki i terminy rozliczenia należności za

wykonane czynności, a także wartość rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń. ponadto należy wskazać, iż zaprojektowania działania ochronne zostały dostosowane do wymogów programów rolnośrodowiskowych (określono, które działania są obligatoryjne, a które fakultatywne). w konsekwencji powyższego podmiot decydujący się na przystąpienie do programu rolnośrodowiskowego, będzie równocześnie realizował ochronę obszaru Natura 2000. Problematyka związana z utrudnioną możliwością ubezpieczania pożytków rolnych z uwagi na powodzie, nie ma merytorycznego powiązania z funkcjonowaniem Europejskiej Sieci Natura 2000.

Uwagę o treści: *„Z analizy projektów dokumentów wynika, że największe ostoje ptaków stanowią rezerwy przyrody znajdujące się na kępach wiślanych. Nieregularne bagrowanie Wisły, utrudniona procedura zezwalająca na bagrowanie oraz obserwowana tendencja zagrożeń powodziowych w rejonie gminy powodują, że rezerwy i znajdujące się na nich siedliska ptactwa są najbardziej zagrożone zniszczeniem. Tylko udroźnienie Wisły pozwoli na zachowanie gatunków ptaków podlegających ochronie w obszarze Natura 2000. Za bagrowaniem Wisły przemawia również troska o bezpieczeństwo mieszkańców, mimo, że w dokumencie wskazano, iż nie jest to przedmiotem przedkładanego projektu. Z analiz innych dokumentów strategicznych województwa mazowieckiego wynika założenie, że Wisła będzie szlakiem żeglugowym. Wyrażamy przekonanie, że dokumenty strategiczne, dokumenty dotyczące ochrony przeciwpowodziowej i plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 powinny być spójne”*

nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych jest narzędziem do skutecznej ochrony obszaru Natura 2000. W procesie planowania nie podlegają dyskusji wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego. PZO nie jest też sposobem na zwolnienie przedsięwzięć ani planów z obowiązujących procedur ocenowych. Proces sporządzania projektu PZO nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności /niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Kwestie związane z bagrowaniem oraz ewentualnym uruchomieniem szlaku żeglugowego podlegają odrębnym procedurom prawnym, w ramach których ocenia się możliwość realizacji przedsięwzięć. Brak jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, iż nieregularne bagrowanie, wynikające z „utrudnionej procedury zezwalającej na bagrowanie”, stanowi zagrożenie dla siedlisk ptactwa. Wręcz przeciwnie na etapie sporządzania projektu zdiagnozowano zagrożenie związane z regulacją (prostowaniem) koryt rzecznych i zmianą przebiegu koryt rzecznych. Sposób zorganizowania ochrony Obszaru został zaplanowany tak, aby był maksymalnie skuteczny dla przedmiotów ochrony, a minimalnie uciążliwy dla ludzi korzystających z obszaru i ich aspiracji oraz dla administratora rzeki. Zgodnie z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej oraz art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej, państwo polskie – i wszystkie jego organy i podmioty działające w jego imieniu, ma obowiązek: a) uniknięcia wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony; także uniknięcia znaczących zakłóceń wobec przedmiotu ochrony; b) podjęcia działań „odpowiednich do potrzeb ekologicznych przedmiotów ochrony”, służących zachowaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązki te określają generalny cel ochrony obszaru Natura 2000. W związku z powyższym wszelkie dokumenty planistyczne, które nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 winny zostać zweryfikowane pod kątem zapisów planu zadań ochronnych, zaś pozostałe dokumenty, w trakcie ich aktualizacji, winny uwzględnić zapisy zawarte w zarządzeniu.

Uwagę o treści *„Na terenie gminy w obszarze Natura 2000 objętym projektem planu zadań ochronnych znajdują się zagrody rolnicze oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Wskazanie do wprowadzenia do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz do Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Słubice dla terenów przeznaczonych do zalesienia m.in. zapisu nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000...” etc. może okazać się nie do przyjęcia ze względu na ochronę życia i mienia osób tam zamieszkujących”*

uwzględniono. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. *„Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”* potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Sytuacja taka może dotyczyć np. planów lub studiów, które zostały np. ustanowione przed wejściem Polski do UE

albo ustanowione nawet po tym terminie lecz bez właściwej i kompetentnej oceny skutków dla obszaru Natura 2000; lub też ustanowione w czasie, gdy wyznaczenie obszaru Natura 2000 opóźniało się. Przedmiotowe dokumenty planistyczne przeszły stosowną procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym na Europejską Sieć Obszarów Natura 2000. W związku z powyższym zrezygnowano z określania wytycznych do przedmiotowych dokumentów.

Uwaga o treści: *„Zawarte w projekcie planu zadań ochronnych wskazania do zmian w dokumentach planistycznych wiążą się z poniesieniem kosztów. Uwzględniając nasze dochody Gmina nie będzie w stanie ich sfinansować. Z dostępnych informacji wynika, że w chwili obecnej trwają prace nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029, której obszar również znajduje się w granicach gminy Słubice. Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody należy przypuszczać, że plan ten będzie zawierał wskazania do zmian w dokumentach planistycznych. Obawiamy się, że w ciągu krótkiego okresu czasu gmina zostanie zmuszona do parokrotnego wprowadzania zmian do dokumentów planistycznych”*

nie uwzględniono. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Wskazania do zmiany w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenia. Identyfikacja w planie zadań ochronnych potrzeby zmiany istniejącego dokumentu planistycznego nie pociąga za sobą obowiązku dokonania przez gminę takiej zmiany. Jednak jest sygnałem, że zrealizowanie ustaleń takiego planu może napotkać na trudności w postępowaniach ocenowych.

Uwaga o treści: *„Postulujemy, by w przyszłości rozważyć możliwość rozszerzenia konsultacji społecznych nad opracowywanymi projektami planów zadań ochronnych dla obszarów natura 2000 poprzez organizowanie spotkań w gminie”*

nie uwzględniono. W ramach opracowywania projektu planu zadań ochronnych Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, zapewnił wszystkim zainteresowanym stronom możliwość udziału w pracach związanych ze sporządzeniem przedmiotowego projektu, w tym podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do opracowania planu zadań ochronnych oraz informację o przystąpieniu do opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zawiadomienia ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty m.in. w siedzibie gmin i starostw, których zasięg działania obejmuje obszar Natura 2000, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie oraz na stronie internetowej organu sprawującego nadzór nad projektem. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnych wykazach. Ponadto zorganizowano cykl spotkań warsztatowych z udziałem zainteresowanych stron. Miejsca spotkań, z uwagi na wielkość obszaru, dostosowano do możliwości dojazdowych przedstawicieli jak największej liczby interesariuszy. Wszelkie informacje o podejmowanych działaniach zamieszczano na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zapewnił szereg możliwości włączenia się w procedurę tworzenia planu zadań ochronnych. Ponadto informuje się, że tryb procedury udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów określony jest w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 39 ust.1 pkt 4 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości informację o sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując co najmniej 21-dniowy termin ich składania. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie spełnił wszystkie wymogi prawa związane z opracowaniem dokumentu. Prace nad sporządzeniem przedmiotowego planu zadań ochronnych toczyły się od 2011 r. W związku z powyższym nie ma podstaw do rozszerzenia konsultacji.

XXIII. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, Oddział Płock pismem z dnia 11 października 2013r. znak: UW/P-4105/P.3926/13 (data wpływu: 17 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*Niniejszym proszę o uzupełnienie planu zadań ochronnych na obszarze zlokalizowanym od strony odpowietrznej wałów przeciwpowodziowych na terenie miejscowości: Wiączemín i Kępa Kamińska gm. Słubice, Kępa Karolińska gm. Ilów, Nowy Troszyn i Dobrzyków gm. Gabin, Zakrzewo Kościelne gm. Mała Wieś i Kępa Polska gm. Bodzanów o dopuszczenie wykonywania robót utrzymaniowych na urządzeniach melioracji podstawowych służących do zabezpieczenia przed powodzią przez cały rok*”

nie uwzględniono. W procesie planowania nie podlegają dyskusji wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego. Plan zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć ani planów z obowiązujących procedur ocenowych czy konieczności uzyskania odpowiednich decyzji i uzgodnień. Proces sporządzania projektu planu zadań ochronnych nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności / niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 - wytyczne Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „*Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*”. Kwestie prac na urządzeniach melioracji podstawowych regulują odrębne przepisy.

XXIV. Nadleśniczy Nadleśnictwa Łąck pismem z dnia 22 października 2013r. znak: ZG5-732-30/13 (data wpływu: 24 października 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagę o treści: „*Nadleśnictwo Łąck wnosi o dokonanie aktualizacji mapy zamieszczonej w projekcie Zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004, która została opracowana wg stanu na 14.04.2006r. Nowa mapa powinna być przedstawiona w mniejszej skali, tak aby na jej podstawie można było z dokładnością określić granice obszaru Natura 2000*”

nie uwzględniono. Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000 (ze wskazaniem ich proponowanych granic), zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Dla przedmiotowego Obszaru został sporządzony Standardowy Formularz Danych (SDF). Zgodnie z instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wszystkie obszary posiadają elektroniczną wektorową granicę prowadzoną w systemach informacji przestrzennej (GIS). Granica ta powinna być opracowana na podstawie referencyjnych źródeł danych przestrzennych o skali nie mniejszej niż 1:50 000 i dokładności terenowej nie gorszej niż 50 m., oraz opatrzona metadanymi zgodnymi z Dyrektywą INSPIRE. Opcjonalnie, prócz granic w postaci elektronicznej wektorowej warstwy GIS, państwo członkowskie może sporządzić mapy w formacie PDF. § 3 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 określa zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zgodnie z pkt 1 ww. przepisu projekt planu zadań ochronnych obejmuje opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej, w układzie współrzędnych, o którym mowa w § 3 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2000 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych. Opis granic obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły jest zgodny z ustaloną metodyką sporządzania planu zadań ochronnych.

XXV. Państwo ██████████ e-mailem z dnia 22 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) „*Obawiamy się, że wprowadzone obostrzenia uniemożliwią prowadzenie gospodarstwa rolnego na poziomie, który zapewni utrzymanie rodziny. Rygorystyczne przepisy dotyczące inwestowania i budownictwa na terenie naszej wsi zastopują jakikolwiek rozwój ekonomiczny w naszej okolicy. Utrudnione stanie się prowadzenie i zakładanie nowych przedsięwzięć*”;
- b) „*Nie zgadzamy się z zakazem usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000, obecne rozwiązania prawne dotyczące tej kwestii uważamy za słuszne*”;

- c) *„Wytyczne dotyczące ochrony bobrów uważamy za słuszne i popieramy te działania, ale oczekujemy dodatkowych decyzji mających na celu ochronę naszych sadów przed niszczeniem ich przez powiększającą się populację bobra”;*
- d) *„W odniesieniu do proponowanych zmian użytkowania łąk i pastwisk nie wydaje nam się słuszne od górne narzucanie sposobu gospodarowania takimi terenami, właściciel gruntu powinien mieć możliwość samodzielnego decydowania o swojej własności”;*
- e) *„Jesteśmy pełni obaw w związku z proponowanymi zmianami dotyczącymi zabezpieczeń przeciwpowodziowych i ingerencji w nurt rzeczny. Usunięcie zabezpieczeń w sytuacji powodziowej może stanowić zagrożenie życia i mienia mieszkańców miejscowości nadwiślańskich”;*
- f) *„Proponowany zakaz wchodzenia na plaże i wyspy w okresie wakacyjnym uniemożliwia mieszkańcom i działkowiczom korzystanie z walorów rekreacyjnych i krajobrazowych naszej okolicy. Prosimy o takie sformułowanie przepisów, aby w rozsądny sposób móc korzystać z uroków przyrody jednocześnie nie szkodząc jej”;*
- g) *„Mamy świadomość jak ważna jest ochrona środowiska naturalnego i na co dzień staramy się nie zachwiać równowagi ekologicznej. Nasze gospodarstwo sadownicze korzysta tylko ze środków ochrony roślin dopuszczonych przez PIORIN. Rezygnacja z tego typu produkcji sprawi, iż gospodarstwo nie będzie dochodowe. Na terenie naszej gminy wybudowano oczyszczalnię ścieków i sieć wodno-kanalizacyjną, zadbano również o wywóz i segregację odpadów”.*

nie uwzględniono. Zgłoszone uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji i są mało precyzyjnie sformułowane, przez co nie ma możliwości szczegółowo odnieść do ich treści. Zgodnie z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej oraz art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej, państwo polskie – i wszystkie jego organy i podmioty działające w jego imieniu, ma obowiązek: a) uniknięcia wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony; także uniknięcia znaczących zakłóceń wobec przedmiotu ochrony; b) podjęcia działań „odpowiednich do potrzeb ekologicznych przedmiotów ochrony”, służących zachowaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązki te określają generalny cel ochrony obszaru Natura 2000. Wszystkie organy państwa i podmioty działające w jego imieniu mają obowiązek przyczyniania się, w zakresie swoich kompetencji, do realizacji powyższego celu. Gospodarowanie na terenie obszaru Natura 2000 jest możliwe o ile nie wpływa znacząco negatywnie na przedmioty i cele ochrony danego obszaru (art. 36 ust.1 ustawy o ochronie przyrody). Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest zidentyfikowanie zagrożeń i celów ochrony oraz podjęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Uwagi dotyczą szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie mają merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

XVI „Grupa Producentów Owoców i Warzyw SMAKI MAZOWSZA Sp. Z o.o.” e-mailem z dnia 22 października 2013 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi o treści:

- a) *„Nasza Grupa to producenci owoców i warzyw, a dominującym produktem w naszych gospodarstwach są jabłka, Obecnie realizujemy 5-letni Plan Dochodzenia do Uznania, polegający na budowie hali sortowniczo-chłodniczej wraz z niezbędną infrastrukturą. Inwestycje w dużej mierze finansowane są z funduszy europejskich. W przyszłości planowane jest rozszerzenie produkcji i działalności Grupy. Obawiamy się, że obecna propozycja zmian w obszarze Natura 2000 utrudni nam rozwój.*
- b) *„Ograniczenia stosowania środków ochrony roślin i nawozów przyczynia się do spadku jakości owoców i ilości zbiorów”.*
- c) *„Zwiększenie populacji bobrów spowoduje nasilanie szkód w sadach, a budowane przez nie żeremie mogą przyczynić się do spiętrzania wody i w wyniku tego lokalnych podtopień”.*
- d) *„ Przepisy dotyczące usuwania budowli wodnych przyczynia się do zwiększenia ryzyka zalania drzew owocowych, co na dzień dzisiejszy stanowi już problem”.*

nie uwzględniono. Zgłoszone uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji i są mało precyzyjnie sformułowane, przez co nie ma możliwości szczegółowo odnieść do ich treści. Zgodnie z art. 6(1) i 6(2) dyrektywy siedliskowej oraz art. 3(2) i 4(4) dyrektywy ptasiej, państwo polskie – i wszystkie jego organy i podmioty działające w jego imieniu, ma obowiązek: a) uniknięcia wszelkiego pogorszenia stanu przedmiotów ochrony Natura 2000, zarówno antropogenicznego jak i wynikającego z zaniechania właściwej ochrony; także uniknięcia znaczących zakłóceń wobec przedmiotu ochrony; b) podjęcia działań „odpowiednich do potrzeb ekologicznych przedmiotów ochrony”, służących zachowaniu lub odtworzeniu właściwego stanu przedmiotów ochrony. Obowiązki te określają generalny cel ochrony obszaru Natura 2000. Wszystkie organy państwa i podmioty działające w jego imieniu mają obowiązek przyczyniania się, w zakresie swoich kompetencji, do realizacji powyższego celu. Gospodarowanie na terenie obszaru Natura 2000 jest możliwe o ile nie wpływa znacząco negatywnie na przedmioty i cele ochrony danego obszaru (art. 36 ust.1 ustawy o ochronie przyrody. Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest zidentyfikowanie zagrożeń i celów ochrony oraz podjęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Uwagi dotyczą szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie mają merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

XVII. Urząd Gminy Magnuszew pismem z dnia 23 października 2013 r. znak: BT-7624.7.2013 (data wpływu: 25.10.2013 r.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwaga o treści:

- a) *„Wyłożono jedynie projekt zadań ochronnych, brak jest załączników co uniemożliwia dokładne zapoznanie się i przeanalizowanie dokumentów w szczególności dokładnej lokalizacji przedmiotu ochrony”;*
- b) *„W opracowaniu brak jest odniesienia do uproszczonych planów urządzenia lasów, które zostały sporządzone dla gminy Magnuszew (zaopiniowane przez RDOŚ). Projekt zadań nie odnosi się do*

tego dokumentu. Nie możemy ocenić czy wpływa na jego zapisy, czy będzie konieczność ich zmiany lub aktualizacji”;

- c) *„W module A brak odniesienia do zapisów „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Magnuszew”;*
- d) *„Brak w dokumencie analizy rodzaju użytków i własności gruntów. Przy opracowaniu nie wykorzystano danych z ewidencji gruntów (własności jak i form użytkowania). Powoduje to, że podmioty odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych działań ochronnych w odniesieniu do podmiotów innych niż instytucjonalnych stają się wątpliwe”.*

nie uwzględniono. Uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Uwagi o treści:

- a) *„Nie zgadzamy się z zapisami stwierdzającymi, że w opracowaniu nie uwzględniono działań związanych z zapobieganiem powodzią”. Zaniechanie analizy wpływu działań ochronnych na stan bezpieczeństwa przeciwpowodziowego powoduje olbrzymie zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia ludności w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru. Obecnie obok istniejących obwałowań rzeki Wisły i innych zabezpieczeń, które na bieżąco wymagają konserwacji i zabezpieczeń obecnie projektowane są dwa nowe odcinki wału Ostrów-Kłoda oraz z miejscowości Kłoda”;*
- b) *„Nie zgadzamy się z zapisami dotyczącymi wycinki drzew, Pozostawienie drzewostanu w międzywalu zwiększa zagrożenie powstawania zatorów lodowych, zwiększa wysokość fali a tym samym zwiększa zagrożenie powodziowe. Wnioskujemy o wycofanie całego zapisu dotyczącego usuwania zadrzewień, lasów na terenie obszaru Dolina Środkowej Wisły”.*
- c) *„W zakresie budownictwa wodnego wnioskujemy o dopisanie ustępu: ...budowa, rozbudowa, modernizacja, przebudowa budowli przeciwpowodziowych, budowli wodnych”.*

częściowo uwzględniono. Uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji, które skutkowałą koniecznością wprowadzenia odpowiednich zmian w projekcie zarządzenia. Uwagi te należało uznać po części za słuszne i w tym zakresie skorygowano zapisy w projekcie zarządzenia.

Uwaga o treści *„Rezygnacja z budowy napowietrznych linii energetycznych (przesyłowych). Wnioskujemy o wykreślenie tego z zapisu. Elektrownia „Kozienice” jest w trakcie rozbudowy i jest duże prawdopodobieństwo, że będzie konieczność budowy takich linii”.*

nie uwzględniono. Uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

XVIII. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Radom pismem z dnia 24 października 2013 r. znak: UW/R-4105.43/13 (data wpływu: 30.10.2013 r.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwaga o treści: *„Załącznik Nr 1 do zarządzenia: Opis granic obszaru Natura 2000 poprzez zamieszczenie tylko współrzędnych punktów ich załamania jest nieczytelny i może spowodować*

utrudnienia w ich sprawnym zlokalizowaniu. Wnioskujemy o umieszczenie pomiędzy tymi współrzędnymi na granicy obrębów geodezyjnych nazw tych obrębów, lub chociażby na granicy gmin nazw tych gmin”

nie uwzględniono. Opis granic wynika z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2012r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z dnia 14 listopada 2012 r.).

Uwaga o treści „Załącznik nr 5 do zarządzenia: str. 109, lp.3.A070 nurogęś, działanie 1, str.175, lp.10.A429, dzięciół biało szyi, działanie nr 1, str. 184, lp.12.A136 sieweczka rzeczna, działanie nr 3, str. 190, lp.13. A137 sieweczka obroźna, działanie 1, str. 214, lp. 15.A182, mewa siwa, działanie 9, str. 233, lp. 16.A162 krwawodziób, działanie 8, str. 243, lp.18. A272, podróżniczek, działanie 1, str. 245, lp. 19.A168, brodziec piskliwy, działanie 1 - izolacja wyspy – poprzez rozbiórkę lub przebudowę poprzecznych i podłużnych budowli regulacyjnych rzeki Wisły i skierowanie większego przepływu wód przez lewą odnogę Wisły w km rzeki 383-384. Skierowanie większego przepływu wód w lewą odnogę Wisły jw. spowoduje znaczące zwiększenie zagrożenia stabilności wału przeciwpowodziowego znajdującego się w miejscowości Regów bezpośrednio przy biegu lewej odnogi rzeki Wisły. Niekorzystne ukształtowanie terenu i istniejące w tym miejscu warunki hydrologiczne powodują, że wał ten przy splywie wód powodziowych jest szczególnie zagrożony. W 2010 r. było to powodem poważnych uszkodzeń i konieczności wykonania napraw. Realizacja działania w ramach PZO spowoduje ciągle istnienie i trudne do przewidzenia skutki w czasie powodzi. Wnioskujemy o odstąpienie od działania, lub poprzedzenie go wykonaniem ekspertyzy hydrotechnicznej oceniającej wpływ działania na stabilność wału przeciwpowodziowego w każdej sytuacji i określającej konieczne zabezpieczenia wału”.

uwzględniono. Uwagę należy uznać za słuszną i w tym zakresie zapis odpowiednio zmodyfikowano w projekcie zarządzenia.

Uwagę o treści: „Załącznik nr 5 do zarządzenia str.175-176, A 429 Dzięciół biało szyi, działanie 6, 7, 8, 9, 10 – wyłączenie z wycinki zadrzewień w międzywalu. Drzewa rosnące w zbyt małej odległości od wału, poprzez rozwijający się system korzeniowy lub umożliwianie powstawania przetasowań w czasie przepływu wód powodziowych, mogą powodować zagrożenie dla szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych. Z tego względu nie mogą istnieć ograniczenia w ich usuwaniu z takich miejsc. Wnioskujemy o dopisanie do działania, że wyłączenie z wycinki nie dotyczy drzew zagrażających szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych”.

uwzględniono. Uwagę należy uznać za słuszną i w tym zakresie skorygowano zapis w projekcie zarządzenia.

Uwagę o treści „Załącznik nr 6 do zarządzenia: wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i w planach zagospodarowania przestrzennego, str. 265 – nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000. WZMiUW w Warszawie ma ustawowy obowiązek utrzymywania wód na podstawie i w sposób wynikający z przepisów art. 21 i 22 ustawy Prawo wodne. Niejednokrotnie utrzymanie to nie jest możliwe bez usunięcia drzew i krzewów ograniczających przepływ i powodujących zagrożenie podtopieniami. W takich sytuacjach brak jest jakichkolwiek uzasadnienia do nasadzeń kolejnych drzew w korytach rzek po usunięciu starych. W związku z tym wnioskujemy o dopisanie zwolnienia – „nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000, chyba że działania te są niezbędne w celu: - utrzymywania śródlądowych wód powierzchniowych, polegającego na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz konserwacji lub remoncie istniejących budowli regulacyjnych w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów” – bez uzależnienia wykonywania tych czynności od kompensacji przyrodniczej”.

uwzględniono. Uwagę należy uznać za słuszną i w tym zakresie skorygowano zapis w projekcie zarządzenia.

XIX. Powiat Koziński pismem z dnia 21 października 2013 r. znak: RLŚ.604.4.2013 (data wpływu: 24.10.2013 r.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwaga o treści „Wyłożono jedynie projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Dolina Środkowej Wisły. Opracowanie to nie zawiera załączników wymienionych na stronie 635-636 w/w opracowania. Brak załączników uniemożliwia rzetelne zapoznanie się i przeanalizowanie zawartych w projekcie planów

zadań z uwzględnieniem dokładnej lokalizacji przedmiotu ochrony, jak i zadań ochronnych w szczególności:

- a) Załącznik nr 1 Warstwa wektorowa z granicami obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Wisły PLB140004,
- b) załącznik nr 3 Warstwa wektorowa zawierająca informacje o krajowych formach ochrony przyrody pokrywających się z obszarem objętym Planem Zadań Ochronnych,
- c) Załącznik nr 4 Mapa obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Wisły PLB140004,
- d) Załącznik Nr 9 Warstwa wektorowa zawierająca informacje o strukturze i użytkowaniu gruntów w granicach obszaru objętego Planem Zadań Ochronnych,
- e) Załącznik Nr 16 rastrowa zawierająca informacje o istniejących i projektowanych planach/programach/projektach dotyczących zagospodarowania przestrzennego obszaru objętego Planem Zadań Ochronnych,
- f) Załącznik Nr 17 Mapa siedlisk bielika, dzięcioła białoszyjnego, ogara, i ostrojada oraz stanowisk bączka, dziwonii, dzięcioła średniego i podróżniczka w obszarze Natura 2000,
- g) Załącznik Nr 18 Mapa siedlisk derkacza, krwawo dzioba i brodziec piskliwego oraz stanowisk nurogesi, płaskonosy, rycyka w obszarze Natura 2000,
- h) Załącznik Nr 19 Mapa stanowisk/siedlisk rybitw, siewczek, mew oraz brzegówki i zimorodka w obszarze Natura 2000,
- i) Załącznik Nr 20 Wektorowa warstwa zawierająca informacje o przedmiotach ochrony objętych Planem Zadań Ochronnych”

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Uwaga o treści „*W opracowaniu brak jest odniesienia do uproszczonych planów urządzenia lasów (upul), jak również strategicznej oceny (obejmującej również inwentaryzacje stanu lasów) np., dla gm. Magnuszew, Kozienice, które były opiniowane w RDOŚ. W związku z powyższym projekt PZO nie może wpływać na zapisy upul lub powodować konieczność ich zmiany lub aktualizacji*”

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Uwaga o treści: „*Brak w module A informacji o obszarze i przedmiotach ochrony (Plany/programy/strategie/projekty) odniesienia do upul oraz strategicznej oceny upul, gm. Magnuszew, Kozienice. W związku z powyższym projekt PZO nie może wpływać na zapisy upul lub powodować konieczność ich zmiany lub aktualizacji*”

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań

ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Uwaga o treści „Brak analizy rodzaju użytków i własności gruntów na terenie projektu PZO Doliny Środkowej Wisły. Przy jego opracowaniu nie wykorzystano danych geodezyjnych (dotyczących własności jak i form użytkowania gruntów str. 139). Przy braku dokładnych i wiarygodnych danych wątpliwe stają się zapisy dotyczące podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych działań ochronnych w odniesieniu do podmiotów innych niż instytucjonalnych”

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Uwaga o treści „Analiza zagrożeń – brak możliwości weryfikacji ze względu na nie umieszczenie załączników do PZO na stronie internetowej RDOŚ Warszawa.”

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Uwaga o treści „Nie możemy zgodzić się z zapisami zawartymi na stronie. 320-329 stwierdzającymi że w opracowaniu nie uwzględniono działań związanych z zapobieganiem powodziom. Zaniechanie analizy wpływu wymienionych działań ochronnych w obszarze Dolina Środkowej Wisły na stan bezpieczeństwa przeciwpowodziowego powoduje olbrzymie zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia, ludności mieszkającej w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru. Regulacja nurtu rzeki (wykonywana jedynie na szlaku wodnym) zapewni szybszy spływ fali kulminacyjnej, budowa rozbudowa modernizacja wałów (wykonanie przesłon, ułożenie mat bentonitowych, siatek zabezpieczających przed bobrami) związana jest z szeroko rozumianym bezpieczeństwem publicznym. Absurdalnym pomysłem jest likwidacja, skrócenie, przebudowa ostróg, które zabezpieczają wały przeciwpowodziowe przed podmywaniem nurtem rzeki (okolice Elektrowni Kozienice, okolice m. Zajezerze 387-391 km rzeki). Na stronie 323-324 określono możliwość przereźnięcia porostu drzew i krzewów w międzywalu poza tym lakonicznym zapisem brak jest jasno sprecyzowanych warunków wykonania tej czynności oraz brak odniesienia w zadaniach ochronnych dla obszaru. Wnioskujemy o uwzględnienie ochrony przeciwpowodziowej w opracowaniu PZO na terenie obszaru Dolina Środkowej Wisły”

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Uwag o treści „Ustalenie działań ochronnych:

- a) rozbiórka lub przebudowa poprzecznych budowli regulujących w km 383-384 (m. Podmieście, gm. Gniewoszków) powodujących tamowanie przepływu w lewej odnodze Wisły, połączenie wyspy z lewym brzegiem rzeki. Należy pamiętać, że są to jedyne budowle przeciwpowodziowe oddalające nurt rzeki od lewego brzegu. Na terenie miejscowości Podmieście znajdują się zabudowania położone w międzywalu rzeki Wisły, likwidacja tych budowli w przyszłości może powodować zagrożenie życia, zdrowia mieszkańców jak również zagrożenie dla mienia osób fizycznych. Wnioskujemy o wycofanie zapisu,
- b) rezygnacja z budowy piętrzeń w rejonie ujęcia wody chłodzącej Elektrowni Kozienice. W przypadku wprowadzenia tego zakazu należy przeanalizować inne zadanie zapewniające dostarczenie odpowiedniej ilości wody do chłodzenia. Wnioskujemy o ponowne przeanalizowanie zapisu i jego korektę,
- c) Wylączenie z wycinki drzew obszar zadrzewień 404,4-406 km rzeki, 406,3-407,3 km rzeki, 394,7-396 km rzeki, 382 km rzeki, str. 441-442. Pozostawienie zwartego drzewostanu (zadrzewień) w międzywalu spowalnia spływ fal kulminacyjnych (zwiększa wysokość fali) zwiększa zagrożenie powstawania zatorów lodowych. Wnioskujemy o wycofanie całego zapisu dot. Obszarów zadrzewień, lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa w zakresie wyznaczania ostoju drzewostanów, lub zapewnienia przez RDOŚ środków finansowych (w budżecie RDOŚ) na pokrycie rozszczeń związanych z tym zapisem (dot. Lasów własności innej niż Skarb Państwa)”

częściowo uwzględniono. Uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji, które skutkowały koniecznością wprowadzenia odpowiednich zmian w projekcie zarządzenia. Uwagi te należało uznać po części za słuszne i w tym zakresie skorygowano zapisy w projekcie zarządzenia.

Uwaga o treści „Wskazania do dokumentów planistycznych:

- a) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000 – zapis niezgodny z zatwierdzonymi uproszczonymi planami urzędzenia lasu (poddanymi strategicznej ocenie zatwierdzonej przez RDOŚ). Pozostawienie zwartych zadrzewień w międzywalu spowalnia spływ fal kulminacyjnych (zwiększa wysokość fali) zwiększa zagrożenie powstawania zatorów lodowych. Wnioskujemy o wycofanie całego zapisu dot. Usuwania zadrzewień, lasów na terenie obszaru Dolina Środkowej Wisły,
- b) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły – w zakresie budownictwa wodnego na obszarach Natura 2000 dopuszcza się realizację – Wnioskujemy dopisać ustęp ....budowa, rozbudowa, modernizacja, przebudowa budowli przeciwpowodziowych, budowli wodnych,
- c) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kozienice, Sieciechów, Magnuszew, Gniewoszków
  - i) nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000 – zapis nie zgodny z zatwierdzonymi uproszczonymi planami urzędzenia lasu (poddanymi strategicznej ocenie zatwierdzonej przez RDOŚ). Wnioskujemy o wycofanie całego zapisu dot. Usuwania zadrzewień, lasów na terenie obszaru Dolina Środkowej Wisły,
  - ii) w zakresie budownictwa wodnego na obszarach Natura 2000 dopuszcza się realizację – Wnioskujemy dopisanie ustępu ....budowa, rozbudowa, modernizacja, przebudowa budowli przeciwpowodziowych, budowli wodnych,
  - iii) rezygnacja z budowy napowietrznych linii energetycznych (przesyłowych) w obszarze Natura 2000 – Wnioskujemy wykreślenie zapisu. W związku z budową nowego bloku energetycznego na terenie Enea Wytwarzanie S.A. (dawna nazwa Elektrownia Kozienice) istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo wykonania nowych linii przesyłowych,
- d) Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w obrębie geodezyjnym Świerże Górne, obręb geodezyjny Wilczkowice Górne i obręb geodezyjny Michałowka, dla terenu położonego w obrębie sołectwa Ryczywół,
  - i) nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000 – zapis niezgodny z zatwierdzonymi uproszczonymi planami urzędzenia lasu (poddanymi strategicznej ocenie

zatwierdzonej przez RDOŚ). Wnioskujemy o wycofanie całego zapisu dot. usuwania zadrzewień, lasów na terenie obszaru Dolina Środkowej Wisły,

ii) w zakresie budownictwa wodnego na obszarach Natura 2000 dopuszcza się realizację – Wnioskujemy dopisać ustęp ...budowa, rozbudowa, modernizacja, przebudowa budowli przeciwpowodziowych, budowli wodnych,

iii) rezygnacja z budowy napowietrznych linii energetycznych (przesyłowych) w obszarze Natura 2000 – Wnioskujemy o wykreślenie zapisu. W związku z budową nowego bloku energetycznego na terenie Enea Wytwarzanie S.A. (dawna nazwa Elektrownia Kozienice) istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo wykonania nowych linii przesyłowych”

częściowo uwzględniono. Uwagi odnoszą się do szablonu dokumentacji, które skutkowałą koniecznością wprowadzenia odpowiednich zmian w projekcie zarządzenia. Uwagi tą należało uznać po części za słuszne i w tym zakresie skorygowano zapisy w projekcie zarządzenia.

Uwaga o treści: „Uwagi ogólne: Brak zamieszczonych na stronie internetowej RDOŚ załączników do projektu PZO uniemożliwia jego dokładną analizę w związku z powyższym wnioskujemy o ponowne rozpoczęcie procedury konsultacji społecznych oraz o podanie na stronie internetowej kompletnej dokumentacji (tj. projektu PZO wraz ze wszystkimi załącznikami). Wnioskujemy o odrzucenie projektu PZO i ponowne rozpoczęcie procedury konsultacji społecznych”

częściowo uwzględniono. Na skutek licznych uwag do projektu zarządzenia nastąpiła jego modyfikacja i projekt zarządzenia został skierowany do ponownych konsultacji społecznych.

Uwaga o treści „Uwagi do projektu zarządzenia – Wnioskujemy o odrzucenie projektu zarządzenia i ponowne rozpoczęcie procedury konsultacji społecznych ze względu na wyżej wymienione uwagi do PZO”

uwzględniono. Na skutek licznych uwag do projektu zarządzenia nastąpiła jego modyfikacja i projekt zarządzenia został skierowany do ponownych konsultacji społecznych.

XXX. Nadleśnictwo Puławy pismem z dnia 18 października 2013 r. znak: ZG-7327-10/2013 (data wpływu: 29.10.2013 r.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwaga o treści: „W dziale 6 „Ustalenie działań ochronnych” należy umieścić zapis: „Gospodarka leśna na gruntach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe będzie prowadzona zgodnie z zaleceniami zawartymi w aktualnym Planie Urządzenia Lasu”

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

Załącznik nr 2.

Uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych, przeprowadzonych w dniach 25 listopada – 16 grudnia 2013 r., do projektu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 wraz z informacją o sposobie ich rozpatrzenia. Po II udziale społeczeństwa

I. Pan Łukasz Poławski pismem z dnia 6 grudnia 2013 r. (data wpływu: 13 grudnia 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagę o treści: „*W Załączniku nr 23 dla mewy czarnogłowej, rybitwy rzecznej i mewy siwej wymieniono działanie polegające na izolacji wyspy w rezerwacie przyrody „Łachy Brzeskie”. Należy zrezygnować z tego zadania gdyż wyspa piaszczysta, na której istnieje kolonia mewowców jest dobrze izolowana od brzegu także w okresie niskich stanów wody, a ingerencja w morfologię koryta w tym miejscu spowoduje tylko niepotrzebne zaburzenie naturalnego układu odsypisk, a tym samym ekosystemu w rezerwacie*”

częściowo uwzględniono. Dla większości przedmiotów ochrony zidentyfikowanym zagrożeniem jest regulowanie koryta Wisły, w tym zmiana jego przebiegu. Realizacja budowli regulacyjnych, w szczególności poprzecznych, skutkuje tamowaniem przepływów w rzece i prowadzi do połączenia brzegu rzeki z wyspami. Powyższe z kolei może powodować utratę siedlisk niektórych przedmiotów ochrony poprzez wzrost antropopresji (wzrost dostępności wysp dla ludzi). Powyższe zjawiska zakwalifikowano jako zagrożenia potencjalne, których rzeczywiste oddziaływanie wymaga rzetelnego rozpoznania z uwzględnieniem faktu, że niektóre budowle wodne mają znaczenie w kontekście ochrony przeciwpowodziowej. Jak wskazano w uwadze ingerencja w morfologię koryta może spowodować niepotrzebne zaburzenie naturalnego układu odsypisk. W związku z powyższym dokonano weryfikacji projektu zarządzenia poprzez usunięcie przedmiotowego zapisu z tabeli dotyczącej działań ochronnych oraz wprowadzenie do załącznika nr 23 zarządzenia (punkt dotyczący uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony) działania polegającego na przeprowadzeniu badań dotyczących konieczności i możliwości izolacji wysp. Wyniki badań dadzą podstawę do ewentualnego zaprojektowania właściwych działań ochronnych.

Uwagę o treści: „*Stwierdziłem brak wymienionych działań ochronnych dla stanowiska dzięcioła białoszyjnego na lewym brzegu, w km 499-500 biegu rzeki, w dzielnicy Wilanów w Warszawie w Załączniku nr 26. Działania ochronne dla tego stanowiska zostały wymienione w szablonie dokumentacji PZO jako stanowisko DS4, jest to o tyle istotne, że dotyczy części zadrzewień lęgowych znajdujących się poza granicami rezerwatu przyrody Wyspy Zawadowskie, na północ od tego rezerwatu aż do piaskami*”

uwzględniono. Załącznik graficzny został poprawiony poprzez zaznaczenie terenu, którego dotyczy wyłączenie z wycinki drzew we wskazanej powyżej lokalizacji.

Uwagę o treści: „*W związku z częstym określeniem jako zagrożenia dla wielu przedmiotów ochrony mostów pylonowych w Załączniku nr 21 należy wskazać w Załączniku nr 23 w tabeli „Działania dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy...” konieczność przeprowadzenia badań nad śmiertelnością ptaków powodowaną kolizjami z mostami, w tym szczególnie pylonowymi. W ramach tego działania należy uwzględnić ocenę wpływu stosowanej kolorystyki oraz oświetlenia.*”

nie uwzględniono. Wykonanie badań nt. kolizji ptaków z mostami, mając na uwadze praktyczną niemożność odszukania ofiar kolizji wymagałoby zastosowania najprawdopodobniej nowatorskich, a co za tym idzie kosztownych technik. Przeprowadzenie tego typu działań w ramach planu zadań ochronnych generowałoby prawdopodobnie znaczne koszty, być może niewspółmierne do skali zagrożenia. Biorąc pod uwagę priorytety działań ochronnych w obszarze środki finansowe powinny być kierowane na najbardziej pilne zadania, czyli ochronę czynną. Wszelkie inwestycje wymagają odpowiedniej oceny. Zgodnie z art. 62 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określa się, analizuje oraz ocenia bezpośredni i pośredni wpływ danego przedsięwzięcia na środowisko (...) oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wymagany zakres monitoringu, z uwzględnieniem

oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, biorąc pod uwagę także skumulowane oddziaływanie przedsięwzięcia z innymi przedsięwzięciami. Integralną częścią raportu oddziaływania na środowisko/Natura 2000 jest opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko/ Naturę 2000, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania. Jak wynika z powyższego obowiązujące przepisy prawa umożliwiają dokonanie oceny wpływu przepraw mostowych na śmiertelność ptaków.

Uwagę o treści: „W Załączniku nr 23 w tabeli działań ochronnych należy wprowadzić zapisy z szablonów dokumentacji PZO dotyczące konieczności przeprowadzenia badań nad możliwością poprawienia warunków przepływu w bocznych odnogach na 470 km biegu rzeki dla bielika, zimorodka oraz brodzieca piskliwego przy Kępie Radwankowskiej (poprzez obniżenie korony lub częściowe skrócenie istniejącego przetamowania) oraz o skróceniu tam poprzecznych na km 598-500 w pobliżu rezerwatu przyrody Kępa Antonińska”

częściowo uwzględniono. Zweryfikowano zapisy planu zadań ochronnych rozszerzając zakres działania polegającego na wykonaniu badań związanych z możliwością izolacji wysp (punkt dotyczący uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony) m. in. poprzez analizę ewentualnej konieczności rozbioru budowli regulacyjnych oraz udrażniania i pogłębiania odnóg rzeki Wisły.

Uwagę o treści: „W Załączniku nr 23 w tabeli „Działania dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy...” dla gatunków takich jak rycyk, krwawodziób, brodziec piskliwy i zimorodek wymieniono spływ jako metodę prowadzenia liczeń populacji lęgowych. Wskazane jest przeprowadzenie przynajmniej 2 razy w ciągu 10-letniego okresu obowiązywania PZO wykonanie także liczenia stanowisk lęgowych położonych z dala od koryta rzeki, ale w granicach obszaru NATURA 2000, których sprawdzenie nie jest możliwe w czasie spływu. W innym razie nie będzie możliwe oszacowanie całkowitej liczebności populacji w obszarze”

nie uwzględniono. Podczas spływu penetrowane będą również ważniejsze lęgowiska siewkowych położone poza wyspami. Wykonanie jednego ze spływów w 2 zespołach pozwoli na penetrację również bocznych odnóg.

Uwagę o treści: „W Załączniku nr 23 w tabeli „Działania dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy...” wymieniono dla wielu gatunków jako termin wykonania spływu czas od 25 kwietnia do 15 maja oraz od 20 maja do 10 czerwca. Uważam, że powinno się zmienić pierwszy z terminów na: od 1 do 15 maja. Zawężenie możliwości wyboru terminu ma na celu objęcie przez przyszłych wykonawców spływów najbardziej optymalnego okresu przystępowania do lęgów wielu przedmiotów ochrony.”

nie uwzględniono. Dopuszczenie rozpoczęcia spływu w kwietniu wynika z dość wczesnego przystępowania do lęgów sieweczki obrożnej - jest to termin sugerowany przez specjalistów („Poradniki ochrony siedlisk i gatunków – podręcznik metodyczny”). Przyjęcie takiego terminu nie oznacza automatycznie, że spływ będzie się rozpoczynał w dniu 25 kwietnia. Przyjęcie dość szerokiego przedziału czasowego jest także korzystne z uwagi na anomalie pogodowe, powodujące niekiedy zarówno znaczne przyspieszenia jak i opóźnienia w rozpoczynaniu sezonu lęgowego przez ptaki.

Uwagę o treści: „W Załączniku nr 36 należy dopuścić zapis o konieczności zmiany treści planu ochrony rezerwatu przyrody Wyspy Zawadowskie w ten sposób żeby dopuścić kontrolowany ograniczony w terminie od 10 sierpnia do 28 lutego wypas zwierząt przez lokalnych hodowców na zasadzie porozumienia z RDOŚ i RZGW. Działanie takie jest podyktowane silną sukcesją z dominacją gatunków obcych dużej wyspy w pobliżu Józefowa, blisko prawego brzegu, na której nie gniazdują mewowce. Działanie to mogłoby poprawić warunki gniazdowania i żerowania ptaków siewkowych na tym obszarze, a dodatkowo ograniczyłoby ekspansję nasion obcych gatunków dominujących na tej wysokiej wyspie takich jak klon jesionolistny czy rośliny z rodzaju Solidago. Wypas zwierząt jest działaniem ochrony czynnej wskazanym do realizacji np. dla takich gatunków jak płaskonos, rycyk czy krwawodziób, ale może poprawić warunki bytowania również wielu innym przedmiotom ochrony. W tej lokalizacji jest on możliwy z racji prowadzonych w pobliżu ekstensywnych. hodowli owiec, kóz i bydła”

nie uwzględniono. § 3 ust. 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wskazuje, iż w ramach prac

koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru następuje ustalenie, w oparciu o analizę obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw oraz planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, wskazań do zmiany tych studiów lub planów, których realizacja naruszy lub stworzy ryzyko naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 33 ustawy. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „*Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*” potrzeba zmiany ww. dokumentów planistycznych identyfikowana jest, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. Jak wynika z powyższego plan zadań ochronnych nie może służyć zmianom treści planów ochrony rezerwatów przyrody ustanawianym na okres 20 lat.

Uwagę o treści: „*W Załączniku nr 23 w tabeli działań ochronnych brak jest wielu zapisów wskazywanych w szablonie dokumentacji PZO, np. wyznaczenia ram pracy lub likwidacji pięciu piaskami działających w granicach istniejących rezerwatów przyrody: Kępy Kazuńskie, Ławice Kiełpińskie, Wyspy Zawadowskie. Ponadto w projekcie zarządzenia brak jest zapisów ochronnych dla cennych fragmentów łągów wymienionych w szablonie, które są potencjalnymi siedliskami łągowymi bielików, bocianów czarnych oraz dzięcioła średniego. W końcu w zarządzeniu brakuje zapisów dotyczących ograniczenia żeglugi na terenie rezerwatów przyrody poprzez ustanowienie w nich stref gdzie jednostki pływające nie będą mogły wywoływać dużej fali lub dużego hałasu. Powyższe treści wymieniane są także w szablonach i powinny znaleźć się w zarządzeniu*”

nie uwzględniono Działalność związana z pozyskaniem kruszyw, jako działalność gospodarcza na terenie obszaru Natura 2000, podlega regulacji art. 36 ust. 1. ustawy o ochronie przyrody, który wskazuje, że na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000. W zakresie możliwości prowadzenia tego typu prac m. in. w rezerwach przyrody, w tym odstępstw od zakazów obowiązujących w poszczególnych formach ochrony przyrody, obowiązują odrębne przepisy prawa. Na terenie rzeki Wisły zostały uznane niżej wymienione rezerваты przyrody (13): Łachy Brzeskie, Wyspy Świdurskie, Wyspy Zawadowskie, Ławice Kiełpińskie, Kępy Kazuńskie, Zakole Zakroczymskie, Wikliny Wiślane, Kępa Rakowska, Kępa Antonińska, Wyspy Zakrzewskie, Wyspy Białobrzeskie, Kępa Wykowska, Ławice Troszyńskie. Cztery z ww. rezerwatów przyrody posiadają plany ochrony: Łachy Brzeskie, Wyspy Świdurskie, Wyspy Zawadowskie. W planach ochrony rezerwatów dopuszczono możliwość żeglugi po szlaku wyznaczonym przez służby gospodarki wodnej zgodnie z przepisami o żegludze śródlądowej, z ograniczeniem możliwości żeglowania do niezbędnego minimum w okresie łągowym ptaków od 15 marca do 15 sierpnia. Dla pozostałych rezerwatów przyrody nie ma wyznaczonych szlaków żeglownych i zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 21 ustawy o ochronie przyrody obowiązuje w nich zakaz żeglowania. Kwestię żeglugi i ruchu jednostek pływających regulują odrębne przepisy. Ochrona drzewostanów stanowiących łągowiska bielików i bocianów czarnych w formie stref ochronnych uwarunkowana jest osobnymi przepisami ustawy o ochronie przyrody. Lasy łągowe jako potencjalne siedlisko dzięcioła średniego nie wymagają specjalnych zapisów ochronnych, gdyż wszelkie znaczące ingerencje w siedlisko przedmiotów ochrony podlegają procedurze oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym zrezygnowano z przedmiotowych zapisów.

Uwagę o treści: „*Wskazane jest zaktualizowanie danych o stanowiskach łągowych bociana czarnego w obszarze z jednego do dwóch na podstawie najnowszych obserwacji*”

uwzględniono. Uwaga dotyczy szablonu dokumentacji i nie ma merytorycznego wpływu na treść zarządzenia. Informacja o dodatkowej parze łągowej zostanie uwzględniona w dokumentacji do planu.

Uwagę o treści: „*Wskazane jest powiększenie obszaru NATURA 2000 Dolina Środkowej Wisły o starorzeczca wiślane jakie stanowią Jezioro Dziekanowskie i rezerwat przyrody Jezioro Kiełpińskie*”

*znajdujące się na terenie gminy Łomianki. Obszar należy powiększyć zgodnie z granicami obszaru NATURA 2000 Kampinowska Dolina Wisły, który obejmuje swoim zasięgiem wymienione zbiorniki wodne. Powiększenie obszaru uzasadnione jest z powodu obecności stanowisk lęgowych bączka *Ixobrychus minutus* w liczbie od 2 do 4.”*

nie uwzględniono. Możliwość składania uwag i wniosków w trybie procedury udziału społeczeństwa odnosi się do projektu zarządzenia, które zostało przygotowane na podstawie dokumentacji do projektu planu zadań ochronnych. Zakres prac koniecznych do sporządzenia ww. dokumentacji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W ramach prac ww. rozporządzenie przewiduje ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz określenie terminu jego sporządzenia, z uwzględnieniem konieczności m. in. zmiany granic obszaru lub przedmiotu ochrony. W ramach prac nad sporządzeniem dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla Doliny Środkowej Wisły nie zdiagnozowano konieczności zmiany granic. Ponadto obowiązująca procedura nakazuje sporządzenie zarządzenia do aktualnie obowiązującego Standardowego Formularza Danych (SDF). Działania zmierzające do ewentualnej zmiany granic Obszaru stanowią odrębne postępowanie. Wniosek o zmianę dokumentacji obszaru - zarówno granic, jak i SDF – może zostać złożony przez każdego obywatela bądź instytucję. Jednakże w przypadku wyznaczonego obszaru Natura 2000, tylko sprawujący nadzór nad obszarem może wystąpić do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) z wnioskiem o ich wprowadzenie. Każdy wniosek o wprowadzenie zmiany w obszarze zarówno w przebiegu jego granicy, jak i SDF powinien mieć nie budzące wątpliwości uzasadnienie merytoryczne. Ponadto, w przypadku propozycji zmiany granic, powinien być również dostarczony projekt SDF do korygowanego obszaru (korekty powierzchni obszaru, wiążą się na ogół z koniecznością dokonania zmian w opisach przedmiotów ochrony, jeżeli takie zachodzą w wyniku zmiany powierzchni). Prośby obywateli bądź instytucji winny być składane do właściwych regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, dyrekcji parków narodowych lub dyrekcji urzędów morskich, celem analizy zasadności ich wprowadzenia. W przypadku gdy prośba zostanie uznana przez sprawującego nadzór nad obszarem za zasadną, powinna zostać przekazana przez ten organ do GDOŚ w formie wniosku wraz z załącznikami (wniosek o wprowadzenie zmian od wnioskodawcy oraz dokumentacja naukowa).

II. Zarząd Mienia m. st. Warszawy pismem z dnia 6 grudnia 2013r. znak ZMW/E/10145/2013/EP (data wpływu: 13 grudnia 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagę o treści: „*W Załączniku nr 23 dla sieweczki rzecznej wyznaczono błędnie działania ochronne. W Załączniku nr 35, na mapie wyznaczono miejsce realizacji działania z nr 1 z Załącznika nr 23 - Odkrzaczanie. Zostało ono zaznaczone błędnie na prawym brzegu rzeki w dzielnicy Wawer w Warszawie, w rzeczywistości powinno dotyczyć lewego brzegu i dzielnicy Wilanów. Miejsce obecnie oznaczone na mapce kolorem zielonym i numerem 1 dotyczy wysoko położonych, bardzo rzadko zalewanych terenów porośniętych ziołoroślami z nawłocią kanadyjską i późną oraz trzcinnikiem piaskowym. Sieweczka rzeczna nie lęgnie się na tym terenie, według danych z monitoringu z lat 2007-2013 nigdy w tym czasie się tam nie lęgła. Jest to siedlisko niesprzyjające temu gatunkowi. Działanie polegające na odkrzaczaniu w tym miejscu dla przedmiotu ochrony jakim jest sieweczka rzeczna powinno być usunięte z Załączników nr 23 i 35, czyli z tabeli działań i mapy dotyczących sieweczki rzecznej. Działanie to powinno natomiast dotyczyć powierzchni znajdującej się na lewym brzegu i zaznaczonej w Załączniku nr 35 kolorem niebieskim z wyznaczonym zadaniem do realizacji w Załączniku nr 23 polegającym na ograniczeniu presji ludzi. Poza wyżej wymienionym działaniem należy objąć ten teren selektywnym odkrzaczaniem w taki sposób żeby nie zniszczyć stanowiska lęgowego brodzca piskliwego, który ma tam stałe terytorium i wyprowadza lęgi z sukcesem na tym terenie. Odkrzaczanie w tym miejscu zostało wymienione w szablonie dokumentacji PZO i z niewiadomych przyczyn nie znalazło się w zarządzeniu”*

uwzględniono. Załącznik graficzny został poprawiony. Działanie ochronne polegające na odkrzaczaniu terenu zaprojektowane zostało dla sieweczki rzecznej, która preferuje tereny otwarte. Zgodnie z założeniami powyższe działanie prowadzone będzie z częstotliwością przynajmniej raz na trzy lata. Biorąc pod uwagę dużą dynamikę sukcesji naturalnej w międzywalu rzeki Wisły można przyjąć, iż już po 1-2 latach od przeprowadzenia działania na teren wejdzie sukcesja naturalna, której wczesne stadia

stanowią odpowiednie siedlisko dla piskliwca. W związku z powyższym zweryfikowano treść projektu zarządzenia poprzez usunięcie zapisu dotyczącego wyłączenia z wycinki drzew rosnących na samym brzegu.

Uwagę o treści: „*Natomiast w stosunku do powierzchni zaznaczonej kolorem niebieskim w Załączniku nr 35 powinno ono być delikatnie zmodyfikowane od północy by nie dotyczyło cennych zadrzewień łęgowych znajdujących się w pobliżu wału przeciwpowodziowego w jego północnej części, a zadanie polegające na ograniczeniu presji ludzi powinno zostać nieznacznie rozszerzone na południe wzdłuż plaż w przestrzeniach międzyostrogowych gdzie także lęgną się sieweczki. Jeśli działanie ochronne polegające na odkrzacaniu w tym miejscu nie zostanie wyznaczone właściwie i nie będzie tam realizowane można spodziewać się w najbliższej przyszłości wycofania się sieweczki rzecznej z tego stanowiska spowodowanego sukcesją.*”

uwzględniono. Załącznik graficzny został poprawiony.

III. Zarząd Mienia m. st. Warszawy pismem z dnia 6 grudnia 2013r. (data wpływu: 16 grudnia 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagę o treści: „*W Załączniku nr 21, w tabeli Zagrożeń, na str. 57 należy uzupełnić zagrożenia potencjalne dla przedmiotów ochrony: Bielik: wypas zwierząt gospodarskich w zadrzewieniach łęgowych; polowania; Brodziec piskliwy: J02.10 - gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia; Zimorodek, stanowiska AL14,15: J02.10 - gospodarka roślinnością wodną i przybrzeżną na potrzeby odwodnienia*”

uwzględniono. Przeanalizowano przedmiotowa uwagę i dokonano stosownego uzupełnienia projektu zarządzenia we wnioskowanym zakresie.

Uwagę o treści: „*Ponadto w Załączniku nr 21, w tabeli Zagrożeń wymieniono dla krwawodzioba jako zagrożenie planowaną realizację budowy Mostu na Zaporze. Należy usunąć te zapisy i pozostawić je tylko przy stanowiskach przedmiotów ochrony, których one dotyczą, np. jednego stanowiska derkacza i brodzca piskliwego. Krwawodziób w rejonie wymienionej budowy nie odbywa łęgów.*”

częściowo uwzględniono. W przypadku krwawodzioba w tabeli zagrożeń zapis dotyczący budowy Mostu na Zaporze został usunięty. W zarządzeniu podaje się zagrożenia dla gatunku, a nie dla poszczególnych stanowisk (jak to można zrobić w dokumentacji planu zadań ochronnych), dlatego pozostałe sugestie nie zostały uwzględnione.

Uwagę o treści: „*W Załączniku nr 25 w tabeli dot. działań ochronnych dla derkacza, zasięg poszczególnych działań jest nieprecyzyjny i często obejmuje cenne siedliska lasów łęgowych, w tym stanowiska bielika objęte działaniami ochronnymi zawartymi w Załączniku nr 24, sprzecznymi z działaniami dotyczącymi derkacza, należy to zmienić. Dotyczy to zwłaszcza stron 4,5,6,7 oraz 9 Załącznika nr 25.*”

nie uwzględniono. Działania ochronne dla derkacza polegają głównie na koszeniu łąk. W niektórych przypadkach proponuje się wycinkę krzewów i drzew, jednak dotyczy to obszaru łąk, a nie lasów łęgowych. Nie zachodzi więc ryzyko wykonania działań ochronnych, których cele są sprzeczne.

Uwagę o treści: „*W Załączniku nr 36 należy zmienić zapis dotyczący zakazu poruszania się w obszarze NATURA 2000 pojazdami mechanicznymi i dopuścić możliwość poruszania się po całym obszarze NATURA 2000 w granicach miasta Warszawy pojazdów służących do utrzymania porządku i pielęgnacji terenu, wykonujących pracę w porozumieniu z Urzędem Miasta st. Warszawy. Należy też dopuścić możliwość postoju pojazdów mechanicznych w tym obszarze w wyznaczonych miejscach*”

częściowo uwzględniono. W załączniku 36 w punkcie „h”, po słowach „poza drogami publicznymi...” został dodany zapis „i ich postojów w wyznaczonych miejscach”. Odstąpiono od rozszerzenia katalogu podmiotów o „pojazdy służące do utrzymania porządku i pielęgnacji terenu, wykonujących pracę w porozumieniu z Urzędem Miasta st. Warszawy”, gdyż powyższe mieści się w pojęciach właściciel, dzierżawca i zarządca terenu.

IV. Stowarzyszenie Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków pismem z dnia 11 grudnia 2013r. znak (data wpływu: 11 grudnia 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagi o treści:

- a) *„Zbyt szczegółowo podano lokalizację działań ochronnych. Biorąc pod uwagę sukcesję roślinną oraz zmienność w czasie wysp na Wiśle, może okazać się, że za 10 lat we wskazanych lokalizacjach chronione w zamyśle ptaki nie będą występować, a będą w sąsiednich lokalizacjach, w których nie zaplanowano działań”* ;
- b) *„Dodatkowo nasuwa się pytanie co w przypadku, gdy gatunki wymagające działań ochronnych zostaną stwierdzone w nowych lokalizacjach już po ustanowieniu PZO? Czy w takim przypadku nie będzie możliwe prowadzenie tam działań ochronnych?”*

nie uwzględniono. Plan zadań ochronnych może zostać zmieniony w trakcie okresu obowiązywania. Wówczas mogą zostać wprowadzone zmiany uwzględniające nowe lokalizacje wysp oraz nowe lokalizacje stanowisk gatunków.

Uwagę o treści: *„Proponujemy wnioskować o rozszerzenie obszaru Natura 2000 o ujściowy odcinek Narwi, tak, aby obszar był zbliżony granicami do wyznaczonej Ostoi o znaczeniu międzynarodowym Dolina Środkowej Wisły (IBA- Important Bird Area)”*

nie uwzględniono. Możliwość składania uwag i wniosków w trybie procedury udziału społeczeństwa odnosi się do projektu zarządzenia, które zostało przygotowane na podstawie dokumentacji do projektu planu zadań ochronnych. Zakres prac koniecznych do sporządzenia ww. dokumentacji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. W ramach prac ww. rozporządzenie przewiduje ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz określenie terminu jego sporządzenia, z uwzględnieniem konieczności m. in. zmiany granic obszaru lub przedmiotu ochrony. W ramach prac nad sporządzeniem dokumentacji projektu planu zadań ochronnych dla Doliny Środkowej Wisły nie zdiagnozowano konieczności zmiany granic. Ponadto obowiązująca procedura nakazuje sporządzenie zarządzenia do aktualnie obowiązującego Standardowego Formularza Danych (SDF). Działania zmierzające do ewentualnej zmiany granic Obszaru stanowią odrębne postępowanie. Wniosek o zmianę dokumentacji obszaru - zarówno granic, jak i SDF – może zostać złożony przez każdego obywatela bądź instytucję. Jednakże w przypadku wyznaczonego obszaru Natura 2000, tylko sprawujący nadzór nad obszarem może wystąpić do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ) z wnioskiem o ich wprowadzenie. Każdy wniosek o wprowadzenie zmiany w obszarze zarówno w przebiegu jego granicy, jak i SDF powinien mieć nie budzące wątpliwości uzasadnienie merytoryczne. Ponadto, w przypadku propozycji zmiany granic, powinien być również dostarczony projekt SDF do korygowanego obszaru (korekty powierzchni obszaru, wiążą się na ogół z koniecznością dokonania zmian w opisach przedmiotów ochrony, jeżeli takie zachodzą w wyniku zmiany powierzchni). Prośby obywateli bądź instytucji winny być składane do właściwych regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, dyrekcji parków narodowych lub dyrekcji urzędów morskich, celem analizy zasadności ich wprowadzenia. W przypadku gdy prośba zostanie uznana przez sprawującego nadzór nad obszarem za zasadną, powinna zostać przekazana przez ten organ do GDOŚ w formie wniosku wraz z załącznikami (wniosek o wprowadzenie zmian od wnioskodawcy oraz dokumentacja naukowa).

Uwagę o treści: *„Str. 94 Rycyk 13.1 Koszenie: podany termin koszenia od 15 czerwca do 30 września jest zbyt wczesny. Obejmuje jeszcze okres lęgowy tego gatunku. Proponujemy zmienić termin koszenia na od 1 sierpnia do 30 września, podobnie jak w programach rolnośrodowiskowych w pakietach 4.1 i 5.1.”*

nie uwzględniono. Termin 15 czerwca jest zgodny z projektem nowego Programu Rolnośrodowiskowego, tworzonego m.in. przez specjalistów ornitologów, a także propozycjami zawartymi w „Poradnikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000”, gdzie w przypadku rycyka proponuje się, aby sianokosy nie rozpoczynały się wcześniej niż 10 czerwca.

Uwagi o treści:

- a) „Str. 103 Mewa siwa 18.1. Grodzenie. Podano tylko 2 lokalizacje. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- b) Str. 104 Mewa siwa, 18.2 Odkrzaczanie. Podano tylko 2 lokalizacje. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- c) „Str. 104 Mewa siwa 18.3 Ograniczenie wypasu. Podano tylko 2 lokalizacje. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- d) „Str. 105 Mewa siwa 18.4 Wprowadzenie wypasu. Podano tylko 2 lokalizacje. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- e) „Str. 106 Rybitwa rzeczna 19.1 Odkrzaczanie. Podano tylko 4 km rzeki. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- f) „Str. 107 Rybitwa rzeczna 19.2 Wprowadzenie wypasu. Podano tylko 4 km rzeki. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- g) „Str. 107 Rybitwa rzeczna 19.3 Odgrodzenie obszaru w okresie lęgowym. Podano tylko 1 lokalizację. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- h) „Str. 108 Rybitwa rzeczna 19.4 Ograniczenie wypasu. Podano wybrane lokalizacje. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- i) „Str. 109 Rybitwa białoczelna 20.1 Odkrzaczanie. Podano tylko 4 km rzeki. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- j) „Str. 110 Rybitwa białoczeina 20.2 Wprowadzenie wypasu. Podano tylko 3 km rzeki. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- k) „Str. 110 Rybitwa białoczeina 20.3 Odgrodzenie obszaru w okresie lęgowym. Podano tylko 1 lokalizację. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”;
- l) „Str. 111 Rybitwa białoczeina 20.4 Ograniczenie wypasu. Podano wybrane lokalizacje. Co z pozostałymi koloniami? Proponujemy dopisać jako możliwe/fakultatywne działania ochronne na wszystkich koloniach występujących na terenie OSOP”

nie uwzględniono. Zapisy dotyczące ochrony czynnej zostały zaproponowane przez eksperta ornitologa, po przeanalizowaniu zagrożeń na poszczególnych stanowiskach lęgowych. W wypadku istotnych zmian w rozmieszczeniu ptaków kolonijnych, bądź też po pojawieniu się zagrożeń w nowych lokalizacjach plan zadań ochronnych może zostać zmieniony w trakcie okresu jego obowiązywania.

Uwagę o treści: „Str. 113 Zimorodek 21.1 Minimalizacja negatywnego oddziaływania planowanych przepraw mostowych na Wiśle. W przypadku zimorodka, zagrożenie zderzeniem z pylonem wydaje się być niezwykle mało prawdopodobne, ponieważ ptaki te latają zazwyczaj nisko”

uwzględniono. Zweryfikowano zapisy projektu zarządzenia i usunięto przedmiotowy zapis z dokumentu.

Uwagę o treści: „*Str. 113 Dzieciół biało szyi 26.1 Wylączenie z wycinki zadrzewień w międzywalu Wisły. Zbyt dokładna lokalizacja. Czy inne miejsca występowania dzieciola białoszyjnego nie wymagają wylączenia z wycinki?*”

nie uwzględniono. Zapisy planu zadań ochronnych były tworzone m.in. przez eksperta ornitologa, na podstawie danych z inwentaryzacji ornitologicznych. Dokładna lokalizacja działań ochronnych jest zaletą a nie wadą, gdyż pozwala na uzyskanie korzystnych efektów we właściwym miejscu. W przypadku innych stanowisk tego gatunku również proponuje się działania związane z ochroną siedlisk lęgowych.

Uwagę o treści: „*Zaplanowano generalnie 2 spływy w sezonie lęgowym. Tymczasem dla niektórych gatunków liczenia proponowane są w trybie corocznym, a dla innych tylko raz na 3 lata. Proponujemy, aby dla WSZYSTKICH gatunków liczonych w trakcie spływów, liczenia wykonywać corocznie. Nakład pracy podczas spływów jest prawie identyczny, tymczasem zebrane dane są znacznie dokładniejsze*”

uwzględniono. W przypadku wszystkich gatunków monitorowanych podczas spływów został wprowadzony zapis o corocznym monitoringu. Nie wpłynie to na koszty prowadzenia monitoringu.

Uwagę o treści: „*Brak zaplanowanej inwentaryzacji i monitoringu dla dzieciola czarnego, który także jest przedmiotem ochrony, a jest ważniejszym gatunkiem dla Wisły niż dzieciół białoszyi*”

nie uwzględniono. W aktualnym Standardowym Formularzu Danych dla tego obszaru dzieciół czarny posiada ocenę „D”, co oznacza, że nie jest uznawany za przedmiot ochrony, a tym samym nie są dla niego planowane działania ochronne.

Uwagi o treści:

- a) „*Str. 119 Sieweczka rzeczna. Jest: „Monitoring gniazd”, proponujemy zapis: „Monitoring gniazd i/lub par lęgowych”. Odnalezienie gniazda sieweczki nie jest rzeczą tak łatwą, jak się wydaje. Często liczebność określa się na podstawie liczebności i zachowania (np. zachowań terytorialnych) ptaków dorosłych, bez uporczywego szukania gniazd*”;
- b) „*Str. 120 Sieweczka obrożna. Jest: "Monitoring gniazd", proponujemy zapis: „Monitoring gniazd i/lub par lęgowych”. Odnalezienie gniazda sieweczki nie jest rzeczą tak łatwą, jak się wydaje. Często liczebność określa się na podstawie liczebności i zachowania (np. zachowań terytorialnych) ptaków dorosłych, bez uporczywego szukania gniazd*”

uwzględniono. Przy wszystkich gatunkach, których dotyczył zapis „monitoring gniazd” wprowadzony został zapis „monitoring par lęgowych”. Zapis taki nie wyklucza poszukiwania gniazd, które czasem (duże kolonie) jest niezbędne do ustalenia liczebności, a jednocześnie nie wymusza tego pracochłonnego i potencjalnie ryzykownego dla ptaków działania.

Uwagę o treści: „*Str. 121 Brodziec piskliwy Jest: "Monitoring gniazd", proponujemy zapis: „Monitoring par lęgowych”. Odnalezienie gniazda piskliwca jest bardzo trudne i nie może być podstawą prowadzenia monitoringu. Proponowane jest jednokrotne liczenie piskliwca w terminie 20 maj a-10 czerwca. Tymczasem piskliwce najłatwiej jest stwierdzić na początku sezonu lęgowego podczas toków. Ptaki zaczynają tokować już od połowy kwietnia. Z naszych obserwacji wynika, że bardzo dużo par składa jaja w końcu kwietnia pierwszej dekadzie maja. Przy wysiadywaniu trwającym ok. 22 dni w terminie proponowanego spływu znaczna część par będzie jeszcze wysiadywać. W tym okresie ptaki są bardzo skryte i łatwe do przeoczenia. Dodatkowo część ptaków do czasu spływu może już odnotować straty w lęgach i nie ma pewności czy powtórzą lęgi. Mogą zostać zatem łatwo pominięte podczas liczeń. Proponujemy prowadzić liczenia piskliwca także podczas pierwszego z planowanych spływów (25 kwietnia-20 maja, wraz z notowaniem zachowań wskazujących na terytorializm ptaków. Jest to o tyle istotne, że Wisła jest korytarzem migracyjnym dla piskliwca i nie notowanie zachowań terytorialnych/godowych może spowodować liczenie ptaków przelotnych*”

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. W stosunku do piskliwa wprowadzony został zapis „monitoring par lęgowych”. Dodany został również termin wcześniejszego spływu (25 kwietnia – 15 maja).

Uwagę o treści: „Str. 122 Mewa czarnogłowa. Proponujemy prowadzić liczenie także podczas pierwszego spływu, którego termin jest odpowiedniejszy dla liczenia tego gatunku (razem z liczeniami w koloniach lęgowych śmieszek)”

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Uwzględniono wcześniejszy termin spływu (25 kwietnia – 15 maja).

Uwagi o treści:

- a) „Str. 124 Rybitwa rzeczna. Brakuje wyraźnego zapisu, że w przypadku powodzi może być konieczne przeprowadzenie spływu nawet w lipcu”;
- b) „Str. 125 Rybitwa białoczelna. Brakuje wyraźnego zapisu, że w przypadku powodzi może być konieczne przeprowadzenie spływu nawet w lipcu”

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Wprowadzono zapis, iż termin kontroli może ulec przesunięciu ze względu na poziom wód w Wiśle/ złe warunki atmosferyczne.

Uwagę o treści: „Str. 126 Zimorodek. Jest: „monitoring gniazd”, proponujemy zapis „monitoring miejsc lęgowych”

częściowo uwzględniono. W przypadku gatunku gniazdującego w norach monitoring gniazd jest w praktyce niemożliwy. Zapis „monitoring gniazd” został zastąpiony zapisem „monitoring par lęgowych”. Jest jasne, że będą monitorowane poszczególne miejsca, tj. potencjalne siedliska, ale ponieważ lęgowiska zimorodka często nie są stałe (co jest związane z m.in. poziomem wód w sezonie) właściwy będzie zapis odnoszący się jednak do par lęgowych, bowiem celem działań ochronnych jest utrzymanie określonej liczby par lęgowych.

Uwagę o treści: „Str. 126 Dzięcioł średni. Początek terminu inwentaryzacji 20 marca wydaje się być trochę za wczesny. Jest to termin odpowiedni dla zachodniej Polski. W warunkach Wiślanych proponujemy przesunąć ten termin od 25 marca. Proponujemy uszczegółwić zapis: „Przynajmniej jednokrotne stwierdzenie ptaków w rewirze w ciągu sezonu uznaje się za stanowisko lęgowe”. Czy za stwierdzenia ptaków należy przyjmować: 1) pojedynczego osobnika, 2) parę ptaków, czy 3) osobnika wykazującego zachowania terytorialne? Czy inwentaryzacji podlegają wszystkie potencjalne siedliska w Obszarze N2000? Jeżeli tak, to naszym zdaniem nakłady na wykonanie rzetelnej inwentaryzacji tego gatunku będą bardzo duże i w praktyce nie będzie ona możliwa do zrealizowania. Należy pamiętać, że obecne wyniki podawane dla tego gatunku są prawdopodobnie mocno zaniżone”

uwzględniono. Początek terminu monitoringu zostanie przesunięty na 25 marca. Zapis dotyczący interpretacji obserwacji otrzyma brzmienie: „Przynajmniej jednokrotne stwierdzenie osobnika wykazującego zachowania terytorialne w ciągu sezonu uznaje się za stanowisko lęgowe”. Monitoringowi będą podlegać wybrane fragmenty doliny Wisły (losowe powierzchnie próbne wyznaczone w ramach inwentaryzacji), dlatego zapis dotyczący lokalizacji działań został zmieniony na następujący: „Powierzchnie próbne (wybrane losowo fragmenty obszaru obejmujące lasy lęgowe) wyznaczone w ramach inwentaryzacji gatunku”. W zapisie dotyczącym działania dodano informację: „należy stosować stymulację głosową”.

Uwagę o treści: „Str. 127 Brzegówka Proponujemy liczenia każdego roku, a nie co 2 lata, szczególnie, że i tak spływy są wykonywane corocznie. Dodatkowo proponujemy wykonywanie liczeń na każdym ze spływów, bowiem rozwój kolonii brzegówki na różnych odcinkach nie jest synchroniczny. W przypadku wczesnej fali powodziowej, gdy nie zdąży się wykonać drugiego spływu przed po wódką, można stracić dane dotyczące lęgowych ptaków”

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Wprowadzono zapis o corocznym monitoringu. Powyższe nie wpłynie na podniesienie kosztów, gdyż spływy i tak będą wykonywane corocznie.

Uwagę o treści: „Str. 127 Podróżniczek Wydaje nam się nie wykonalne przeprowadzenie dokładnego liczenia na 80 km rzeki. Czy liczenia transektowe oznaczają notowanie ptaków w strefach odległości (metoda statystyczna, co wiązałoby się z koniecznością prowadzenia co roku liczeń na identycznym transekcje) czy po prostu przejścia dogodnych siedlisk? Gdy obszar dogodnych siedlisk jest szerszy niż

możliwość percepcji ptaków przez obserwatora za jednokrotnym przejściem transektu, teren taki będzie dokładniej penetrowany? Może lepiej byłoby wyznaczyć powierzchnie próbne?"

uwzględniono. Liczenia na transektach oznaczają przejście po stałych trasach prowadzących przez optymalne siedliska. Obserwatorzy będą notować wszystkie osobniki widziane i słyszane bez względu na odległość od transektu. W związku z tym projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Wprowadzono zapis „Lokalizacje transektów zostaną ustalone po wykonaniu inwentaryzacji”.

Uwagę o treści: *„Str. 128 Dziwonia. Gatunek ten może lęgnąć się przy starorzeczach oddalonych od koryta Wisły. Przejście fragmentu terenu jednym transektem nie pozwoli na wykrycie stanowisk na międzywałach oddalonych od rzeki”*

nie uwzględniono. Celem monitoringu nie jest policzenie wszystkich par, lecz rejestracja trendów, co jest możliwe przy powtarzalności liczeń wykonywanych jednakową metodyką. Transekty będą wyznaczone w sąsiedztwie optymalnych siedlisk lęgowych dziwonii, a przy tym w miejscach bezpiecznych i stosunkowo łatwo dostępnych dla obserwatorów. Dla jasności treść działania została uzupełniona o zapis: „Rejestracji podlegają wszystkie osobniki widziane i słyszane”.

Uwagę o treści: *„Str. 128 Dzieciol białoszyi. Termin od 1 marca jest zbyt wczesny. W „Monitoring ptaków lęgowych” (red. Chylarecki p., Sikora A., Ceniań Z. 2009) wskazano terminy od 20 marca do 20 kwietnia. Proponujemy uszczegółwić zapis: „Przynajmniej jednokrotne stwierdzenie ptaków w rewirze w ciągu sezonu uznaje się za stanowisko lęgowe”. Czy za stwierdzenia ptaków należy przyjmować: 1) pojedynczego osobnika, 2) parę ptaków, czy 3) osobnika wykazującego zachowania terytorialne? Czy inwentaryzacji podlegają wszystkie potencjalne siedliska w Obszarze N2000? Jeżeli tak, to naszym zdaniem nakłady na wykonanie rzetelnej inwentaryzacji tego gatunku będą bardzo duże i w praktyce nie będzie ona możliwa do zrealizowania. Należy pamiętać, że obecne wyniki podawane dla tego gatunku są prawdopodobnie mocno zaniżone, tym bardziej, że spektrum siedlisk zajmowanych przez ten gatunek, jest znacznie szerszy niż, np. przez dzieciola średniego”*

częściowo uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Zmieniono zapis dotyczący terminu powadzenia monitoringu - zapis otrzymał treść „Przeprowadzić dwie kontrole w odstępach minimum 15 dniowych, co 3 lata w terminie od 20 marca do 30 kwietnia” zaś zapis dotyczący interpretacji danych otrzymał następującą treść: „Przynajmniej jednokrotne stwierdzenie osobnika wykazującego zachowania terytorialne w ciągu sezonu uznaje się za stanowisko lęgowe”. Na str. 128 jest informacja na temat monitoringu, a nie inwentaryzacji dzieciola białoszyjowego. Zgodnie z podaną tam informacją monitoringowi podlegają stanowiska znane. Dla pełnego zrozumienia zapis dotyczący lokalizacji działania został zmieniony na następujący: „Wszystkie znane stanowiska w obszarze”, co pozwoli również uwzględnić nowe stanowiska, które zostaną wykryte do czasu rozpoczęcia monitoringu (nowe stanowiska lęgowe tego gatunku podlegają rejestracji przez Komisję Faunistyczną i są podawane do publicznej wiadomości).

Uwagę dotyczącą uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony o treści: *„Str. 130 Nurogęś oraz str.131 Piskliwiec Izolacja wysp. Izolacja jednej lub dwóch wysp w obliczu całej populacji nie będzie miało najmniejszego znaczenia dla tych gatunków. Proponujemy sprawdzenie możliwości odcięcia od brzegu wysp na całym odcinku OSOP, co może mieć już realny wpływ na stan populacji”*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. W przypadku brodzca piskliwego zmieniono zapis dotyczący lokalizacji działania.

Uwagę o treści: *„Str. 133 Zimorodek Brzegówka izolacja wysp. Nie widzimy merytorycznej podstawy do uznania, że izolacja wysp może wpłynąć pozytywnie na lęgowe zimorodki i brzegówki”*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Przedmiotowe działanie w zakresie brzegówki i zimorodka zostało usunięte z projektu planu zadań ochronnych.

Uwagę o treści: *„Str. 134 Dzieciol białoszyi izolacja wysp Nie widzimy merytorycznej podstawy do uznania, że izolacja wysp może wpłynąć pozytywnie na lęgowe dzieciola białoszyjowego”*

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Przedmiotowe działanie w zakresie dzieciola białoszyjowego zostało usunięte z projektu planu zadań ochronnych.

Uwagę o treści: „*Izolacja wysp może nieść za sobą bardzo pozytywny wpływ na populacje lęgowe mew, rybitw, obu gatunków sieweczek czy piskliwca. Sugerujemy dopisać możliwość „przeprowadzenie badań dotyczących konieczności i możliwości izolacji wysp” dla gatunków: mewa siwa, śmieszka, rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, ostrygojad, krwawodziób, sieweczka rzeczna, sieweczka obroźna, piskliwiec na całym obszarze OSOP*”

uwzględniono. Projekt planu zadań ochronnych został zweryfikowany. Projekt planu zadań ochronnych w zakresie ww. przedmiotów ochrony został uzupełniony o przedmiotowe działanie. W kolumnie dotyczącej lokalizacji działań wprowadzony został zapis: „Cały obszar Natura 2000”.

V. Enea Wytwarzanie S.A. pismem dnia 09 grudnia 2013r. znak: TS-283-6/2013 oraz pismem z dnia 11 grudnia 2013 r. znak: TS-283-6/2013. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagi o treści:

- a) „*ad. Moduł B pkt 4. Analiza zagrożeń, str. 371 (dot. Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2011.) JEST Zachowaniu roztokowego charakteru w ogromnym stopniu zagrażają plany budowy progów podpiekających (ENEA Wytwarzanie S.A.) oraz kaskadyzacji rzeki. Działania takie spowodować mogą bezpowrotną utratę miejsc lęgowych wielu gatunków ptaków, jak również zanik sie- ZMIENIC NA Zachowaniu roztokowego charakteru w ogromnym stopniu zagrażają plany budowy stałych, całorocznych progów podpiętrzających, (nie dotyczy budowy okresowych progów podpiętrzających - ENEA Wytwarzanie S.A.) oraz kaskadyzacji rzek.*”;
- b) „*ad. Moduł C pkt 8. Wskazania do dokumentów planistycznych, str. 506 (dot. Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2011.) JEST Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa 2011. Wprowadzenie następujących zapisów: dopuszcza się bagrowanie koryta rzeki Wisty związane z ochroną przeciwpowodziową, o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach rezygnacja z budowy piętrzeń i podpiętrzeń, także okresowych, wód Wisty w obszarze Natura 2000, chyba, że działania te są niezbędne w celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000; nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000 (...) ZMIENIĆ NA (zmiany i nowy fragment zaznaczono żółtym tłem) rezygnacja z budowy stałych, całorocznych piętrzeń i podpiętrzeń wód Wisty w obszarze Natura 2000, chyba że działania te są niezbędne w celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000; dopuszcza się okresowe piętrzenia wód Wisty pod warunkiem zastosowania na etapie budowy i eksploatacji działań minimalizujących negatywne oddziaływania na obszar Natura 2000 i ewentualnej kompensacji przyrodniczej*”;
- c) „*Ponadto komentowany tekst ze str. 506 jest niezgodny z innymi fragmentami z przedmiotowego projektu planu zadań ochronnych (wersja z listopada br.) strony: 399, 421, 423, 424, 438, 450, 451, 460, 468 oraz projektu zarządzenia RDOS (wersja z listopada br.[2]) strony: 83, 91, 93, 100, 106, 109, 112, na których widnieją zapisy jak poniżej, dopuszczające piętrzenia okresowe na Wiśle, cytat poniżej Rezygnacja z budowy stałych piętrzeń; dopuszczenie budowy piętrzeń okresowych. Minimalizacja negatywnego oddziaływania budowy progów stabilizującego na rzece Wiśle (piętrzenie okresowe), w rejonie ujęcia wody chłodzącej ENEA Wytwarzanie S.A., w Świerżach Górnych.*”

nie uwzględniono. Uwagi dotyczą szablonu dokumentacji do planu zadań ochronnych i nie mają merytorycznego wpływu na założenia zawarte w zarządzeniu wprowadzającym plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ podaje do publicznej wiadomości informacje o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu. W myśl art. 39 ust 2 powyższej ustawy do niezbędnej dokumentacji sprawy należą założenia lub projekt dokumentu i wymagane przez przepisy załączniki oraz stanowiska innych organów, jeżeli stanowiska są dostępne w terminie składania uwag i wniosków. Procesowi udziału społeczeństwa podlega projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja sporządzona na potrzeby opracowania planu zadań ochronnych została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i nie podlega możliwości zgłaszania uwag i wniosków.

VI. Enea Wytwarzanie S.A. pismem z dnia 11 grudnia 2013 r. znak: TS-283-6/2013. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagę o treści „*dot. planu zadań ochronnych Natura 2000 - obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004-uwagi do tekstu. W nawiązaniu do pism z dnia 23.10.2013 r. oraz z dnia 09,12,2013 r., znak TS-283-6/2013 dot. uwag do „Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 - Dolina Środkowej Wisły PLB140004 w województwie mazowieckim i lubelskim” Enea Wytwarzanie S.A. przesyła w załączeniu pismo Polskich Sieci Energetycznych w sprawie budowy okresowego proggu stabilizującego na rzece Wiśle. ENEA Wytwarzanie SA pragnie zauważyć, że Polskie Sieci Energetyczne zdecydowanie popierają działania Elektrowni w zakresie budowy okresowego proggu stabilizującego, którego zadaniem będzie utrzymanie mocy wytwórczych podczas występowania suszy hydrologicznej.*

uwzględniono. Uwaga została rozpatrzona. Kwestia budowy okresowego proggu stabilizującego na rzece Wiśle poruszona została przez wnioskodawcę na etapie pierwszego udziału społeczeństwa Wnioski ENEA Wytwarzanie S.A. w Świerżach Górnych zostały uwzględnione, poprzez poprawienie projektu zarządzenia w wyżej wymienionym zakresie.

VII. Pani [REDAKOWANE] e- mailem dnia 02 grudnia 2013r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagi o treści:

- a) „*Bardzo smutny wydaje się fakt, że w literaturze zaprezentowanej na końcu opracowania pojawiają się bardzo szczegółowe pozycje dotyczące ptaków, natomiast bibliografia dotycząca pozostałych komponentów środowiska jest bardzo uboga. Informacje dotyczące pozostałych komponentów środowiska, przeważnie, czerpane są z podręczników dotyczących całego kraju. Czerpanie informacji o środowisku przyrodniczym z podręczników dotyczących całego kraju (takich jak „Geografia regionalna Polski” (Kondracki 2009), lub „Geologia regionalna Polski” (Stupnicka 1997)) wydaje się niewystarczające w przypadku tak szczegółowych opracowań jak Plan Zadań Ochronnych.*”;
- b) „*Drugi mankament Planu Zadań Ochronnych wydaje się wynikać z powyżej zarysowanego problemu. Kierunkiem wyznaczonym dla obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły” PLB140004 przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska jest przywrócenie rzeki roztokowej. W obecnej formie rzeka roztokowa wydaje się być efektem silnej antropopresji na obszarze całej zlewni. Według danych zawartych u Starkla (2001) i Mycielskiej-Dowgiallo i in. (1999) roztokowy charakter Wisły jest zjawiskiem dość młodym – datować można tą zmianę na przełom XVIII i XIX wieku. Przemiany charakteru koryta rzecznoego można i należy wiązać ze zmianami użytkowania ziemi. Spowodowały one wzrost objętości dostarczanego materiału, a tym samym przekształcanie się dotychczas meandrującego koryta w roztokowe. Oznacza to, że w ramach ochrony obszaru „Dolina Środkowej Wisły” utrzymywany i przywracany będzie stan związany ze stosunkowo niedawnym impulsem antropogenicznym.*”;

- c) „Jednocześnie w tym samym dokumencie pojawia się postulat związany z wprowadzeniem właściwej gospodarki hydrotechnicznej w zlewniach rzek. Brak jednak sprecyzowania co autor rozumie pod tym sformulowaniem. Brak tego wyjaśnienia wydaje się dużym mankamentem przedstawionego Planu Zadań Ochronnych. Szczególnie jeśli autor miał na myśli zwiększenie retencji poprzez zalesianie stoków. Oznaczałoby to brak zrozumienia procesów funkcjonujących w rzece roztokowej, która tak jak opisane zostało powyżej jest wynikiem odlesienia stoku. W takim wypadku oznaczało by to wprowadzanie działań przeciwnych, których efekty mogą się znosić.”;

W związku z powyższymi niedoborami Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły” wnoszę o uzupełnienie dokumentu o:

- doprecyzowane sformułowania związane z ochroną przeciwpowodziową,
- poszerzenie wiadomości o przyrodzie nieożywionej przedstawionych w dokumencie,
- przedstawienie wyników analiz związanych z wprowadzanymi działaniami ochronnymi takimi jak rozebranie wałów oraz przecięcie ostróg.”

nie uwzględniono. Uwagi skierowane do szablonu dokumentacji. Projekt zarządzenia spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, który określa zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządza się z punktu widzenia przedmiotów ochrony, a nie np. z punktu widzenia wiadomości o *komponentach środowiska innych niż gatunki ptaków, o przyrodzie nieożywionej*. Instrumenty planistyczne Natura 2000 to narzędzie skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, które ma pomóc w ochronie obszaru sprawującemu nad nim nadzór. W zarządzeniu nie zaprojektowano działań ochronnych polegających na rozebraniu wałów, czy też przecinaniu ostróg. Kwestia szeroko pojętej ochrony powodziowej, czy też ewentualnego negatywnego wpływu planowanych inwestycji, a tym samym możliwości i warunków realizacji inwestycji lub zakazy realizacji zamierzeń z uwagi na znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000, oceniana jest w trakcie postępowań w zakresie oceny oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000 lub ewentualnie na etapie strategicznej oceny oddziaływania. Plan zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć/planów z obowiązujących procedur ocenowych. Proces sporządzania projektu planu zadań ochronnych nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności /nie dopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

VIII. Wójt Gminy Słupno pismem z dnia 13 grudnia 2013r. znak: BG.605.12.2013. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po przeanalizowaniu wniesionych uwag, ustalił co następuje.

Uwagę o treści „Przedmiot ochrony - A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*, działanie ochronne - wyłączenie z wycinki zadrzewień o charakterze lęgowym na obszarze gniazdowania bielika chyba, że wykonanie wyżej wymienionych prac jest konieczne dla ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego Obszar -wdrażania; obszar zadrzewień lęgowych w 624 - 626,5 km biegu rzeki, na Kępie Ośnickiej; powierzchnia wyłączona z wycinki: 190 ha; obszar zadrzewień lęgowych w 613,8 - 616,4 km biegu rzeki, na prawym brzegu Wisły, na Kępie Wykowo; powierzchnia wyłączona z wycinki: 140 ha.(Strona – 84). Należy wykreślić działanie ochronne lub dokonać zmian. Brak jest możliwości wyłączenia z wycinki zadrzewień o charakterze lęgowym na obszarze gniazdowania bielika z uwagi na to, że: usuwanie zadrzewień i zakrzewień jest konieczne z uwagi na bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, usuwanie drzew w między wału przez miejscową ludność występuje sporadycznie i odbywa się za zgodą odpowiednich organów, objęcie w dużym stopniu działki prywatne nie będące własnością Skarbu Państwa, Kępa Ośnicka i Wykowska są również własnością osób prywatnych, strefa ogranicza działania służące poprawie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, strefa objęcie również tereny leśne gdzie gospodarka leśna musi być prowadzona zgodnie z Planami urządzania lasu. Należy umożliwić właścicielom usuwanie pojedynczych drzew z nieruchomości położonych w międzywału.”

częściowo uwzględniono. Uwaga stanowi częściowe powtórzenie wniosku z pierwszego udziału społeczeństwa. Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych jest

zidentyfikowanie zagrożeń i celów ochrony oraz podjęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. Plan zadań ochronnych sporządza się z punktu widzenia przedmiotów ochrony, natomiast jednym z głównych zagrożeń zdiagnozowanych w stosunku do bielika jest wycinka lasów. Uwzględniając konieczność ochrony przedmiotowego gatunku zaprojektowano działanie polegające na wyłączeniu pewnych obszarów z możliwości prowadzenia wycinki na terenach o charakterze łęgowym w rejonie gniazdowania bielika. Jednocześnie zweryfikowano treść działania poprzez uwzględnienie w jego treści zapisów wprowadzających wyjątki dopuszczające przeprowadzenie wycinki. Wprowadzany zarządzeniem regionalnego dyrektora ochrony środowiska plan zadań ochrony jest prawem miejscowym realizującym wymogi prawa unijnego i dokumenty takie jak plany zarządzania lasu winy być z nim zgodne.

Uwagi dotyczące wytycznych do dokumentów planistycznych o treści:

- a) *„Wskazanie do zmiany - istnieje potrzeba przeprowadzenia aktualizacji pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych w szczególności dopuszczenia prowadzenia żeglugi śródlądowej wyłącznie po wyznaczonym torze wodnym bez przybijania jednostek pływających do kęp i wysp z wyłączeniem właścicieli, zarządców terenu i uprawnionych służb. Należy wykreślić określone wskazanie do zmiany z uwagi na to, że w niektórych przypadkach konieczne jest przybijanie jednostek pływających do brzegu wysp i kęp. Część kęp i wysp jest własnością osób fizycznych gdzie prowadzona jest gospodarka rolna. Brak jest innej możliwości przedostania się na teren prywatny”;*
- b) *„Wskazanie do zmiany istnieje potrzeba przeprowadzenia aktualizacji pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych w szczególności w przypadku terenów, na których planowane jest prowadzenie imprez masowych wprowadzenia zapisu dotyczącego ograniczenia prowadzenia imprez masowych obszarze Natura 2000 w sezonie łęgowym ptaków, trwającym od początku marca do 16 października. Należy zmienić zapis wskazania do zmiany na „wprowadzenia zapisu dotyczącego wykluczenia prowadzenia imprez masowych, o których mowa w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych, w obszarze Natura 2000 w sezonie łęgowym ptaków, trwającym od początku marca do 16 października” bądź wykreślić zapis.”*

nie uwzględniono. Uwagi stanowią powtórzenie wniosku z pierwszego udziału społeczeństwa. W trakcie wprowadzania zmian do projektu zarządzenia wytyczne do dokumentów planistycznych zostały preredagowane. W ramach prac zidentyfikowano szereg dokumentów które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.), nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000. W związku z powyższym określono konieczność weryfikacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Powyższe nastąpi w ramach strategicznej oceny oddziaływania. Przedmiotowy zapis został preredagowany. Wskazanie do zmiany w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenie wskazujące konieczność przeanalizowania możliwości realizacji imprez masowych w sezonie łęgowym ptaków, w kontekście ewentualnego negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony.

IX. Zielone Mazowsze pismem dostarczonym dnia 17 grudnia 2013r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwagi dotyczące wytycznych do dokumentów planistycznych o treści:

- a) *„dopuszcza się bagrowanie koryta rzeki Wisły związane z ochroną przeciwpowodziową, o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpi od konieczności wykonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000; ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykaże brak znaczącego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru, lub w przypadku, gdy działania te są niezbędne w celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy*

braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000;" (koniec cyt.) Zgłaszamy następujące zastrzeżenia: 2/. Zapisy powyższe powinny być uzupełnione o postanowienie wynikające z art. 34 ust.2 ustawy o ochronie przyrody (w zw. art. 6(4) dyr. siedliskowej), odnoszące się do siedlisk o znaczeniu priorytetowym dla Wspólnoty (a takie siedliska w Dolinie Wisły występują). 3/. Brak jest podejścia kumulatywnego do proponowanych zapisów dla dokumentów planistycznych: Podano tu wykaz działań dopuszczalnych w Naturze 2000 w kontekście art. 33 i 34 ustawy o ochronie przyrody w zw. Z art. 6 (4) dyr. siedliskowej, co oczywiście jest prawidłowe. Tzn. rozpatrując każde takie pojedyncze przedsięwzięcie -z osobna, traktując odrębnie -jest to oczywiście zgodne z ww. przepisami o ochronie przyrody Jest jedno ale ... Otóż w dyrektywie siedliskowej przewidziano tzw efekt kumulacji zagrożeń. Co więcej, Kumulacja jest jednym z priorytetów w ocenie OOS na Naturę 2000 w bogatym orzecznictwie ETS w przedmiocie ocen oddziaływania na Naturę 2000. Dlatego obok powoływania się na suche przepisy art. 33 i 34 ustawy, niezbędne wydaje się uzupełnienie zapisów „Wskazań ...” w taki sposób, że: „przy ocenie przedsięwzięcia na Naturę 2000, niezbędne jest wzięcie pod uwagę kwestii kumulacji zagrożeń, o czym mowa w Art. 62 ust. 2 oraz art. 63 ust. 1 ustawy Ooś. Kwestie kumulacji oddziaływań trzeba więc specjalnie zaznaczyć we „Wskazaniach...”; „dopuszcza się wydobywanie piasku i żwiru z koryta rzeki Wisły w obszarze Natura 2000, za wyjątkiem terenów objętych ochroną rezerwatową, jeżeli działalność ta jest związana z utrzymaniem wód rzeki Wisły lub urządzeń wodnych przez administratora, o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięcia: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpi od konieczności wykonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000; ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykaże brak znaczącego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru; lub w przypadku, gdy działania te są niezbędne do celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000;" (koniec cyt.). 1/ wydobywanie piasku i żwiru z koryta rzeki Wisły wiąże się ściśle z budową stosownej infrastruktury piaskowni i zajęciem hektarów chronionej przyrody międzywala pod hałdy składowanego piachu, obsługę piaskowni przez sprzęt ciężki (buldożery) i pojazdy ciężarowe odbierające piasek, z czym właśnie mamy obecnie do czynienia w piaskowniach Warszawy, na co służby ochrony Natury 2000 nie reagują. Zasadne jest więc wzięcie pod uwagę wszelkich konsekwencji zgody na przedmiotowe wybywanie piasku w Naturze 2000, łącznie z działalnością piaskarni. Powyższe zapisy postuluje się uzupełnić o zapisy: z pkt 2/ powyżej (art. 34 ust.2 ustawy o ochronie przyrody w zw. art. 6(4) dyr. siedliskowej) z pkt 3/ powyżej (dot. uwzględnienia kumulacji).;

- c) „rezygnacja z budowy piętrzeń i podpiętrzeń, także okresowych, wód Wisły w obszarze Natura 2000, chyba że działania te są niezbędne do celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000. Powyższe zapisy postuluje się uzupełnić o zapisy: z pkt 2 powyżej (art. 34 ust.2 ustawy o ochronie przyrody w zw. art. 6(4) dyr. siedliskowej), z pkt 3 powyżej (dot. uwzględnienia kumulacji).”;
- d) „nie dopuszcza się usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000, chyba że działania te są niezbędne do celu: realizacji zadań ochronnych wynikających z planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 oraz planów ochrony rezerwatów przyrody; realizacji działań związanych z budową przepraw mostowych; realizacji działań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej, o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla tego przedsięwzięcia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpi od konieczności wykonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 lub ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykaże brak znaczącego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru; realizacji działań wynikających z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo znaczącego negatywnego

oddziaływania przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000; (koniec cyt.). 1/ niezbędne jest uzupełnienie zapisu o „- realizacji działań związanych z budową przepraw mostowych” ustępem dot. warunków wynikających z wydawania decyzji środowiskowej, czyli: „- realizacji działań związanych z budową przepraw mostowych, o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla tego przedsięwzięcia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpi od konieczności wykonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 lub ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykaże brak znaczącego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru; realizacji działań wynikających z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo znaczącego negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000”. Obecnie bowiem ustęp ten przyporządkowany jest jak widać - tylko do ochrony przeciwpowodziowej. Poza tym, powyższe zapisy postulują się uzupełnić o zapisy: z pkt 2 powyżej (art. 34 ust.2 ustawy o ochronie przyrody w zw. art. 6(4) dyr. siedliskowej) oraz pkt 3 powyżej (dot. uwzględnienia kumulacji).”;

- e) „ w zakresie budownictwa wodnego w obszarze Natura 2000 dopuszcza się realizację: obiektów służących do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych; urządzeń kanalizacyjnych służących do wprowadzania oczyszczonych ścieków do wód; stałych urządzeń służących do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych na terenie obwodów rybackich rzeki Wisły (zgodnie z Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie); -murów oporowych lub bulwarów (śródmieścia lewobrzeżnej Warszawy); -nadbrzeży, pomostów, przystani, kąpielisk; -stałych urządzeń służących do dokonywania przewozów międzybrzegowych; o ile w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla ww. przedsięwzięć: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odstąpi od konieczności wykonania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000; ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wykaże brak znaczącego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony tego obszaru; lub w przypadku, gdy działania te są niezbędne w celu spełnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, w tym zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub ochrony życia i zdrowia ludzi, pomimo stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz wyłącznie przy braku rozwiązań alternatywnych i obowiązkowym wykonaniu kompensacji przyrodniczej, zapewniającej spójność i właściwe funkcjonowanie obszaru Natura 2000;” (koniec cyt.). Powyższe zapisy postulują się uzupełnić o zapisy: z pkt 2 powyżej (art. 34 ust.2 ustawy o ochronie przyrody w zw. art. 6(4) dyr. siedliskowej) z pkt 3 powyżej (dot. uwzględnienia kumulacji).
- f) „wskazania...” mówią, iż: „zakazuje się poruszania w obszarze Natura 2000 pojazdami mechanicznymi - poza drogami publicznymi...” Zapis o dopuszczeniu ruchu drogowego postulujemy uzupełnić o: "nakaz ograniczania hałaśliwości dróg i tras samochodowych w Naturze i w jej sąsiedztwie (!) - do poziomu pon. 40 dB w rejonie chronionych siedlisk ptasich, ze względu na potrzeby ochrony; przy czym środki ochrony przeciwdźwiękowej nie mogą wchodzić w kolizję z przelotami ptaków.", "zakaz rozbudowy, zwiększania przepustowości dróg w obszarze natura i w jej sąsiedztwie, jeżeli hałas samochodowy po oddaniu do realizacji takiej drogi wraz z zaprojektowanymi zabezpieczeniami akustycznymi przekroczy 40 db w rejonie chronionych siedlisk ptasich" oraz, w uzupełnieniu do powyższych ustaleń: "zakaz realizacji takich rozwiązań związanych z infrastrukturą towarzyszącą drogom, które mogą wchodzić w kolizję z celami ochronnymi Natura 2000, w tym chodzi o kolizję z przelotami ptaków." Uzasadnienie: W raporcie o oddziaływaniu na obszary Natura 2000 przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S3 na odcinku Szczecin - Gorzów Wielkopolski wskazano, iż wg badań holenderskich: dla większości gatunków charakterystycznych zamieszkujących tereny pól, łąk oraz obszarów podmokłych negatywny wpływ hałasu obserwuje się przy poziomie ok. 50 dB, a dla gatunków leśnych przy ok. 40 dB. Od tego poziomu wzrost natężenia hałasu powoduje stopniową redukcję populacji ptaków zamieszkującą teren przyległy do drogi. Kryteria te przyjęto w decyzji środowiskowej WOOŚ-TŚ.6330.1.201 l.ako wydanej przez Szczeciński RDOŚ. W świetle obecnej wiedzy nie można zaakceptować sytuacji, gdy dopuszcza się ruch drogowy w Naturze lub

jej sąsiedztwie bez żadnych ograniczeń, gdyż siedliska ptasie chronione prawem są podatne na hałas i spaliny.”

nie uwzględniono. Wyżej wymienione uwagi dotyczą zapisów zawartych w projekcie planu zadań ochronnych, który został wyłożonego w ramach pierwszych konsultacji społecznych, przeprowadzonych w dniach 04 października – 25 października 2013 r. W terminie tym wpłynęło wiele uwag dotyczących weryfikacji zapisów znajdujących się w zarządzeniu, między innymi uwagi do zapisów zawartych w załączniku – *wskazania do zmian w istniejących dokumentach planistycznych*. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „*Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*” potrzeba zmiany istniejącego planu zagospodarowania przestrzennego może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu lub studium byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. Celem tego elementu planu zadań ochronnych jest przede wszystkim usunięcie „pułapek na inwestorów”. W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych zidentyfikowano szereg dokumentów planistycznych które, z uwagi na termin ich uchwalenia (przed 1 maja 2004 r.) nie przeszły strategicznej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, która ma na celu m.in. określenie wpływu planowanego zagospodarowania na obszary Natura 2000. W związku z powyższym w projekcie przedmiotowego planu zadań ochronnych określono potrzebę weryfikacji i aktualizacji zapisów poszczególnych dokumentów, pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych określonych w planie zadań ochronnych. Uwzględniając wnioski złożone w pierwszym udziale społecznym oraz fakt, że wskazania do zmian

w dokumentach planistycznych stanowią ogólne wytyczne, które winny być brane pod uwagę przy aktualizacji dokumentacji, w sposób indywidualny w odniesieniu do zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych, zapisy znajdujące się w zarządzeniu zostały preredagowane. Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych sformułowano jako zalecenia.

Uwagi o treści:

- a) *„PZO powinien przewidzieć procedurę, która zapobiegłaby w przyszłości sytuacjom takim z jakimi mieliśmy do czynienia w niedalekiej przeszłości: Na jesieni 2011 r. doszło do masowej trzebieży nadbrzeżnych lasów łęgowych stanowiących siedliska o znaczeniu priorytetowym dla Wspólnoty, na odcinku warszawsko - praskim Wisły, łącznie z niwelacją wysp łęgowych. Zrobiono to w sposób bezprecedensowy, bez jakichkolwiek konsekwencji wynikających z dyrektywy i konwencji. Nastąpił tu szereg zwolnień z ochrony, zezwoleń na płoszenie i niszczenie -jednym słowem załatwiono Naturę 2000 w Warszawie w sposób kompleksowy nie prowadząc przy tym konsultacji społecznych. Przecież takie sytuacje mogą się powtarzać w przyszłości - zrobiono wszakże precedens.”;*
- b) *„Innym negatywnym przykładem jest rozbudowa bulwarów nadwiślańskich na kilkukilometrowym odcinku w Warszawie: Zważmy, że przedmiotowa rozbudowa bulwarów (realizowana zresztą obecnie z rażącym naruszeniem prawa) przebiega na najbardziej niekorzystnym z p-powodziowego pkt wiedzenia odcinku - tzw gorsetu warszawskiego, gdzie zakazane jest jakiegokolwiek zawężanie koryta, a tu ma miejsce rozbudowa na wielką skalę bulwarów, łącznie z wbijaniem w nurcie Wisły podwójnego szpaleru pali metalowych, co automatycznie zawęży ten krytyczny odcinek „gorsetu”. Roboty te także uzyskały stosowne zezwolenia od RDOŚ na niszczenie, płoszenie.”;*
- c) *„Ekolodzy zgłaszają także szereg obaw co do realizacji programu LIFE +, gdyż z jednej strony ma on służyć ochronie wybranych elementów Natury 2000, a z drugiej strony dozwala się tu na usuwanie przyrody międzywala.”;*
- d) *„Bez komentarza pozostawimy, ku rozwadze Autorów rozpatrywanego projektu PZO poniższą listę masowych odstępień od OOS,. Zwolnień od zakazów , zezwoleń na niszczenie itp. wydanych tylko w 2011 w stosunku do Doliny Wisły. Takie masowe wydawanie decyzji, dla których priorytetem było nie chronienie Natury tylko jak najsprawniejsze przeprowadzenie przedsięwzięcia przez*

Wnioskodawcę było możliwe właśnie dzięki pominięciu kwestii kumulacji. Wszystkie te decyzje i uzgodnienia wydawane były przy założeniu, że są to jakby odrębne przedsięwzięcia.”;

- e) *„Podkreślamy, że zaproponowane w projekcie PZO zapisy, bez uwzględnienia kwestii kumulacji nie dają żadnych gwarancji, że takie bezkarne zniszczenia Natury na skale masową nie pojawią się w przyszłości. A wszakże bezpośrednio godzi to w cele ochronne rozpatrywanej Natury 2000 i stwarza zagrożenia, o których mowa na str 320 - 329 w projekcie PZO. Bo oczywiście formalnie wszystko będzie zgodne z art. 33 ustawy o ochronie przyrody - traktując przedsięwzięcia odrębnie. I tak: W rozpatrywanym tu przypadku brzegów Wisły na całym odcinku przebiegającym przez obszar Natura 2000 na długości ok. 250 km: tu np. postawi się budowlę hydrotechniczną, tu zbuduje się kolejny kompleks plażowy, tu zbuduje się kolejną piaskownię itd. Itd. z zachowaniem wymogów art. 33 i 34 ustawy. I dlatego każde postępowanie środowiskowe powinno być tak prowadzone, by mieć na względzie właściwy cel ochrony Natury 2000 jako całości.”*

nie uwzględniono. Uwagi merytorycznie nie odnoszą się do projektu zarządzenia. W procesie planowania nie podlegają dyskusji wymogi wynikające z prawa wspólnotowego i krajowego. Plan zadań ochronnych nie jest sposobem na zwolnienie przedsięwzięć ani planów z obowiązujących procedur. Proces sporządzania projektu planu zadań ochronnych nie jest miejscem negocjacji dopuszczalności/niedopuszczalności jakichkolwiek inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Inwestycje i działania wymienione w wystąpieniu Wnioskodawcy poddane zostały stosownej ocenie i opiniowaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Również przyszłe inwestycje poddane zostaną szczegółowej ocenie w postępowaniach administracyjnych m. in. z zakresu oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000. Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wyniknie, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy odmówi zgody na realizację przedsięwzięcia / uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, o ile nie zajdą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy o ochronie przyrody (art. 81 ust. 2 i 98 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko). Zgodnie z § 3 ustęp 4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony, z uwzględnieniem oceny, o której mowa w pkt 3, oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i ich możliwego wpływu na parametry. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych spełnia powyższe wymogi.

X. Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie Oddział Radom Inspektorat Kozienice pismem z dnia 16 grudnia 2013 r., znak: R/IKO-4105.96/13 (data wpływu: 18.12.2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwaga o treści *„Załącznik nr 23 do zarządzenia: str.87, lp. 9, A122 Derkacz, działanie 3, str. 94 i 95, lp. 13, A156, rycyk, działanie 2: Wnioskujemy o rozszerzenie zapisu: „Usuwanie drzew i krzewów prowadzić z pominięciem starych drzew o pierśnicy większej niż 35 cm” o zapis: chyba, że jest to konieczne dla potrzeb realizacji inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej i wykonania obowiązku utrzymania wód”*

częściowo uwzględniono. Uwagę należy uznać za słuszną i w tym zakresie skorygowano zapis w projekcie zarządzenia poprzez dodanie zapisu „...chyba, że wykonanie wyżej wymienionych prac jest konieczne dla ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego.”

Uwagę o treści *„Załącznik nr 23 do zarządzenia: str.113, lp.26, A429, dzięcioł białoszyi, działanie 1: Wnioskujemy o dodanie w zapisie „Wylączenie z wycinki drzew na stwierdzonych stanowiskach dzięcioła białoszyjnego chyba, że wykonanie wyżej wymienionych prac jest konieczne dla ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego”,*

a także dla potrzeb realizacji inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej oraz wypełnieniu obowiązku utrzymania wód.”

nie uwzględniono. W projekcie zarządzenia dopuszczono przeprowadzenie wycinki drzew z uwagi na konieczność ochrony zdrowia i życia ludzi, zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego lub poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Plan zadań ochronnych sporządza się z punktu widzenia przedmiotów ochrony, a nie np. z punktu widzenia *wypełniania obowiązku utrzymania wód*. Instrumenty planistyczne Natura 2000 to narzędzie skutecznej ochrony obszaru Natura 2000, które ma pomóc w ochronie obszaru sprawującemu nad nim nadzór. W związku z tym nie ma potrzeby rozszerzenia zapisu w tym zakresie.

Uwagę o treści „Załącznik nr 36 do zarządzenia: lp. 1, nazwa dokumentu: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sieciechów – Uchwała Nr XVI/91/99 Rady Gminy w Sieciechowie z dnia 28 grudnia 1999 r. i Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gniewoszków – Uchwała Nr XX/192/01 Rady Gminy w Gniewoszkowie z dnia 9 lutego 2001 r., wskazanie do zmiany: - „ograniczenie konieczności usuwania drzew i krzewów w granicach obszaru Natura 2000” wnioskujemy o dodanie zapisu: chyba, że jest to konieczne dla potrzeb realizacji inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej oraz wypełnieniu obowiązku utrzymania wód”*

nie uwzględniono. Zapis wprowadzony w projekcie zarządzenia dotyczy dokonania aktualizacji zapisów zawartych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pod kątem zdiagnozowanych zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz celów działań ochronnych. Zarządzenie panu zadań ochronnych nie wprowadza ograniczeń w tym zakresie lecz wskazuje, że w dokumentach planistycznych w analizie muszą być uwzględnione wszystkie zapisy w tym zakresie.

XI. Nadleśnictwo Puławy pismem z dnia 02 grudnia 2013 r., znak: NN-732-1/2013 (data wpływu 09 grudnia 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Uwaga o treści: „*W dziale 6 „Nadleśnictwo Puławy podtrzymuje swój wniosek zawarty przy piśmie skierowanym do RDOŚ w Warszawie Zn. spr. ZG-7327-10/2013 z dnia 18.10.2013 r. mówiący o potrzebie umieszczenia w planie zadań ochronnych zapisu „Gospodarka leśna na gruntach zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe będzie prowadzona zgodnie z zaleceniami zawartymi w aktualnym Planie Urządzenia Lasu. W przypadku powierzenia zadań innych niż określone w Planie Urządzenia Lasu dyrektor RDOŚ może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych”. Powyższe należy umieścić wszędzie tam gdzie zarządcy gruntów są wyznaczeni jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie działań ochronnych”.*

nie uwzględniono. Uwaga odnosi się do szablonu dokumentacji. Zgodnie z art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz.1235; 1238), organ podaje do publicznej wiadomości projekt dokumentu. W tym przypadku jest to: projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru została udostępniona społeczeństwu w ramach dobrej współpracy i z założenia są to materiały wyjściowe do sporządzenia wyżej wymienionego zarządzenia. W świetle obowiązującego ustawodawstwa to właśnie wspomniane zarządzenie będzie aktem prawa miejscowego.

XII. Starostwo w Płocku pismem z dnia 13 grudnia 2013 r., znak: ŚR-I.6120.10.2013 (data wpływu 16 grudnia 2013 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje.

Następujące pytania są częściowo powtórzeniem pytań wniesionych w ramach pierwszego udziału społeczeństwa:

- a) „*Na str. 87, przedmiot ochrony Derkacz, zapisano: Działanie obligatoryjne: utrzymanie lub wprowadzenie wypasu na terenie gospodarstw rolnych. Działanie fakultatywne: wypas zwierząt corocznie w terminie od połowy maja do 20 lipca przy obsadzie do 0,5 dużych jednostek przeliczeniowych na hektar (DJP/ha) oraz od 20 lipca do października przy obsadzie*

0,5-1 dużych jednostek przeliczeniowych na hektar (DJP/ha). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych; łąki w 607,5 - 608,5 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły; powierzchnia wypasu: 30 ha. Określono ponadto, że podmiotem odpowiedzialnym jest właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości itd. W jaki sposób rekompensowane będą nałożone na rolników zobowiązania?";

- b) „Na str. 103, w pkt 18, przedmiot ochrony Mewa siwa, zapisano: „Okresowe odgrodzenie kolonii lęgowej ptaków i oznakowanie tablicami informacyjnymi, w trakcie bardzo niskich stanów wód Wisły, umożliwiających swobodny dostęp do miejsc gniazdowania. Zaleca się jednoczesną izolację kolonii lęgowej przed drapieżnikami poprzez zastosowanie „pastucha elektrycznego”. Działanie należy prowadzić corocznie, w okresie lęgowym, w terminie od 15 kwietnia do 15 lipca. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych”. Podmiot odpowiedzialny RDOS/ właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości itd. W jaki sposób rekompensowane będą nałożone na rolników zobowiązania?";
- c) „Na str. 98, pkt 14, przedmiot ochrony Krwawodziób, zapisano: „Odkrzaczenie zarastających wysp piaszczystych wraz z wywiezieniem biomasy w terminie od 30 sierpnia do 28 lutego, przynajmniej raz na trzy lata. Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.”; wyspy w nurcie rzeki w 559,4 — 562,3 km biegu rzeki Wisły, powierzchnia odkrzaczania 30 ha. Podmiot odpowiedzialny właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości itd. W jaki sposób rekompensowane będą nałożone na rolników zobowiązania?";
- d) „Na str. 98, pkt 14, przedmiot ochrony - Krwawodziób, łąki w 607,5 - 608,5 km biegu rzeki, na lewym brzegu Wisły; powierzchnia wypasu: 15 ha, zapisano: „Działanie obligatoryjne: utrzymanie lub wprowadzenie wypasu na terenie gospodarstw rolnych Działanie fakultatywne: wypas zwierząt corocznie w terminie od połowy maja do 20 lipca przy obsadzie do 0,5 duże jednostki przeliczeniowe na hektar (DJP/ha) oraz od 20 lipca do października przy obsadzie 0,5-1 duże jednostki przeliczeniowe na hektar (DJP/ha). Termin rozpoczęcia działań w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych.” . Określono ponadto, że podmiotem odpowiedzialnym jest właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym bezpośredni nadzór nad Obszarem Natura 2000, albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości itd. W jaki sposób rekompensowane będą nałożone na rolników zobowiązania?";
- e) „Jednocześnie uprzejmie informuję, iż w obrębie obecnie konsultowanego terenu Obszaru Natura 2000 - „Dolina Środkowej Wisły” znajdują się niżej wymienione działki leśne (lasy prywatne, niestanowiące własności Skarbu Państwa), który objęte są uproszczonymi planami urządzenia lasu. Plany te przewidują zręby zupełne lasów lęgowych o łącznej powierzchni 30,55 ha. Czy tym samym sporządzenie planu zadań ochronnych wymusi konieczną zmianę w/w planów? Kto poniesie koszty ewentualnych zmian ?”

nie uwzględniono. Zapis zarządzenia określający podmiot odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych działań ochronnych w sposób następujący: „właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia

zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000” wynika z wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo z dnia 28 marca 2011 r. znak DON-WP.082.1.7.2011.jb), zgodnie z którymi: „*tego rodzaju zapis wyczerpuje katalog podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań ochronnych, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, jak i prawne, Skarb Państwa czy gminy, a wskazanie ich należy do zakresu prac koniecznych do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*”. Podkreślenia wymaga fakt, iż działania w ramach planu zadań ochronnych są dobrowolne. Ochrona obszaru Natura 2000 będzie trwała tylko wtedy, jeżeli będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Dlatego proces sporządzania PZO został uspołeczniony (spotkania dyskusyjne, konsultacje). Art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody wskazuje, że jeżeli działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka lub rybacka wymaga dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, na którym nie mają zastosowania programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zawrzeć umowę z właścicielem lub posiadaczem obszaru, z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa, która zawiera wykaz niezbędnych działań, sposoby i terminy ich wykonania oraz warunki i terminy rozliczenia należności za wykonane czynności, a także wartość rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń. Ponadto należy wskazać, iż zaprojektowania działania ochronne zostały dostosowane do wymogów programów rolnośrodowiskowych (określono, które działania są obligatoryjne, a które fakultatywne). W konsekwencji powyższego podmiot decydujący się na przystąpienie do programu rolnośrodowiskowego, będzie równocześnie realizował ochronę obszaru Natura 2000.

Zakres projektu zarządzenia określony został załącznikiem nr 1 „Projekt szablonu zarządzenia RDOŚ” do wytycznych Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pn. „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000”. Wynikające z powyższych aktów wymogi nie przewidują obowiązku zawarcia w treści zarządzenia źródeł finansowania działań. Zgodnie z techniką legislacyjną częścią uzasadnienia do zarządzenia jest tzw. Ocena Skutków Regulacji, która określa m. in. wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego. Zaś zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody koszty związane z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 w zakresie nieobjętym finansowaniem przez Wspólnotę są finansowane z budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Odnosząc się do kwestii zawartych w pytaniu o ewentualne zmiany uproszczonych planów urządzenia lasu, należy stwierdzić, iż zasady gospodarczego wykorzystania lasów prywatnych na obszarze Natura 2000, regulują odrębne przepisy administracyjne, które nakazują uwzględnianie przy ich realizacji m. in. celów ochrony obszaru Natura 2000. Zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” potrzeba zmiany istniejących planów może być zidentyfikowana wtedy i tylko wtedy, gdy skutkiem realizacji takiego planu byłoby istotne negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 z punktu widzenia celów ochrony obszaru, a więc istotne negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony, naruszenie integralności obszaru lub jego powiązań z obszarami sąsiednimi. W przypadku lasów łęgowych w obszarze Natura 2000 „Dolina Środkowej Wisły” na terenie powiatu plockiego nie zidentyfikowano ich wycinki jako zagrożenia dla przedmiotów ochrony.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Lublinie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz z Wojewodą Lubelskim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, 1238), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 19 239 000 zł (słownie: dziewiętnaście milionów dwieście trzydzieści dziewięć tysięcy złotych) w przeciągu 10 lat obowiązywania planu zadań ochronnych. Skutki finansowe wynikać będą z realizacji działań ochronnych i monitoringu zaprojektowanych w planie zadań ochronnych, których koszty mogą być finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938, 1646);
- 2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Wzrost zatrudnienia w ramach działu „Badania naukowe i prace rozwojowe” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. z 2007 Nr 251 poz. 1885 zał., ze zm.) może nastąpić w związku z zaplanowanym przeprowadzeniem badań dotyczących konieczności i możliwości izolacji wysp, w tym ewentualnej konieczności rozbiórki budowli regulacyjnych oraz udrażniania i pogłębiania odnóg rzeki Wisły; opracowaniem dokumentacji na potrzeby określenia zakresu i metodyki prowadzenia monitoringu rozmieszczenia odsypisk w nurcie rzeki Wisły; a także opracowaniem planu minimalizacji wpływu drapieżnictwa powodowanego czynnikami antropogenicznymi na przedmioty ochrony oraz koniecznością

przeprowadzenia badań inwentaryzacyjnych i monitoringowych. Konieczność realizacji poszczególnych działań ochronnych lokalnie wygeneruje zapotrzebowanie na wykonywanie usług w zakresie działu „Chów i hodowla zwierząt”, a także działu „Działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach”.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej.